

ATESTATO
Nr.0428

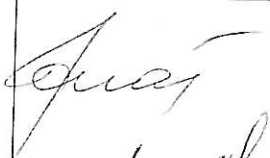
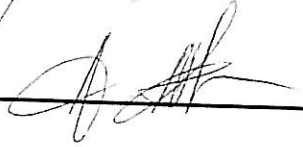
KOMPLEKSO
NR.
U-0617

STADIJA
PP

TOMAS
VII

METAİ
2009

**IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS
BENDRASIS PLANAS
SPRENDINIAI**

PAREIGOS	VARDAS, PAVARDĖ	PARAŠAS
DIREKTORIUS	JUOZAS JAZAVITAS	
PROJEKTO VADOVĖ	ANDŽELIKA KAŽIENĖ	

VII TOMO TURINYS

III DALIS: SPRENDINIAI

Turinys	3	psl.
1. Bendroji dalis	5	psl.
1.1. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo pagrindas ir tikslai.....	6	psl.
1.2. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių galiojimas ir taikymas.....	7	psl.
2. Erdvinė struktūra ir gyvenamųjų vietovių sistema	8	psl.
2.1. Ignalinos rajono savivaldybės edvinės koncepcijos formavimo principai.....	9	psl.
2.2. Urbanistinio karkaso konkretizavimas.....	9	psl.
2.3. Gyvenamųjų vietovių tinklo plėtojimas ir tvarkymo reglamentavimas.....	13	psl.
2.4. Socialinės ir kultūrinės infrastruktūros plėtojimas.....	19	psl.
2.5. Pasienio teritorijos ir infrastruktūra.....	26	psl.
2.6. Pramonės ir verslo teritorijos.....	27	psl.
2.7. Įgyvendinimo prioritetai	30	psl.
3. Kraštovaizdžio apsauga	32	psl.
3.1. Gamtinio karkaso formavimas.....	33	psl.
3.2. Gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsauga.....	37	psl.
3.3. Biologinės įvairovės apsauga	39	psl.
3.4. Įgyvendinimo prioritetai	42	psl.
4. Nekilnojamasis kultūros paveldas	43	psl.
4.1. Apsaugos tikslai ir uždaviniai.....	44	psl.
4.2. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai.....	44	psl.
4.3. Paveldosaugos reikalavimai.....	48	psl.
4.4. Įgyvendinimo prioritetai	49	psl.
5. Žemės ir miškų ūkio teritorijos ir vandenys	50	psl.
5.1. Žemės ūkio teritorijos.....	51	psl.
5.2. Miškų teritorijos.....	56	psl.
5.3. Vandens teritorijos.....	63	psl.
5.4. Įgyvendinimo prioritetai.....	67	psl.
6. Rekreacijos ir turizmo teritorijos	69	psl.
6.1. Rekreacijos ir turizmo plėtra.....	70	psl.
6.2. Rekreaciniai arealai ir jų teritorijų naudojimas.....	72	psl.
6.3. Turizmo maršrutai ir svarbiausieji kultūrinio turizmo objektai.....	74	psl.
6.4. Rekreacinio prioriteto teritorijų plėtojimo ir tvarkymo reglamentai.....	75	psl.
6.5. Įgyvendinimo prioritetai.....	77	psl.

7.	Susisiekimo infrastruktūra	78	psl.
7.1.	Susisiekimo sistemos raidos tendencijos.....	79	psl.
7.2.	Susisiekimo sistemos vystymo sprendinių prielaidos.....	80	psl.
7.3.	Susisiekimo sistemos vystymo tikslai.....	80	psl.
7.4.	Susisiekimo sistemos plėtros sprendiniai.....	80	psl.
8.	Inžinerinė infrastruktūra	86	psl.
8.1.	Energetikos infrastruktūra.....	87	psl.
8.2.	Ekoinžinerinė infrastruktūra.....	88	psl.
8.3.	Ryšių infrastruktūra.....	94	psl.
8.4.	Igyvendinimo prioritetai.....	94	psl.
9.	Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos naudojimo ir tvarkymo reglamentai	95	psl.
9.1.	Bendros nuostatos	96	psl.
9.2.	Tvarkymo zonų naudojimo ir tvarkymo reglamentai.....	97	psl.
10.	Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas.....	102	psl.
11.	Teritorijų rezervavimas	105	psl.
12.	Priedai:		
	1. Ignalinos rajono savivaldybės tarybos sprendimas dėl Ignalinos savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo;		
	2. Bendrojo plano rengimo darbų programa;		
	3. Planavimo sąlygos nacionalinio, regioninio, rajoninio lygmens bendrojo ir specialiojo planavimo dokumentams rengti;		
	4. Ignalinos rajono savivaldybės tarybos sprendimas dėl Ignalinos savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos patvirtinimo.		

1. BENDROJI DALIS

1. BENDROJI DALIS

1.1. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo pagrindas ir tikslai

Bendrojo teritorijų planavimo objektas - Ignalinos AE regiono teritorija, kurią sudaro Ignalinos rajono savivaldybės teritorija (1446,75 kv.km.), Zarasų rajono savivaldybės teritorija (1334,36 kv.km.) ir Visagino savivaldybės teritorija (58,42 kv. km.). Ignalinos AE regiono teritorijos plotas 2839,53 kv.km. Savivaldybių teritorijų bendrieji planai rengiami kaip savarankiški teritorijų planavimo dokumentai.

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano organizatorius:

- Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktorius

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo pagrindas

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas rengiamas vadovaujantis sekančiais dokumentais:

- *Ignalinos rajono tarybos 2003-05-29 sprendimu Nr.T-54 „Dėl Ignalinos atominės elektrinės regiono bendrojo plano“;*
- *Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2004-09-28 sprendimu Nr.T-350 „Dėl Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo tikslo ir uždavinių patvirtinimo“;*
- *Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2006-01-03 įsakymu Nr.V2-1 „Dėl Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo darbų programos patvirtinimo“. Priedas: Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo darbų programa ir planavimo sąlygomis;*
- *Parengtais projektiniais, analitiniais ir moksliniais darbais, turėsiančiais įtakos, rengiant savivaldybės bendrąjį planą;*
- *Naujausia statistine medžiaga ir Ignalinos rajono savivaldybės turimais duomenimis;*
- *Galiojančiais bendrojo planavimo dokumentais: LR teritorijos bendruoju planu, Utenos apskrities bendruoju planu, miestų bendraisiais planais;*
- *Galiojančiais specialiojo ir detaliojo planavimo dokumentais;*
- *Lietuvos Respublikos teises ir projektavimo normomis;*
- *Ignalinos rajono savivaldybės savivaldybės teritorijos bendrojo plano esamos padėties išvadomis;*
- *Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijos nuostatomis;*
- *Ignalinos rajono savivaldybės strateginio poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos išvadomis;*
- *Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2009-02-25 sprendimu Nr.T-445 dėl koncepcijos tvirtinimo.*

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo tikslai ir uždaviniai

Planavimo dokumento rengimo tikslas – Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano – teritorijų kompleksinio planavimo dokumento teritorijos erdvinio vystymo politikai, teritorijos naudojimo ir apsaugos prioritetams bei svarbiausioms tvarkymo priemonėms nustatyti 10 metų laikotarpiui parengimas.

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių konkretizavimo stadijos uždaviniai:

- Detalizuoti savivaldybės teritorijos bendrojo plano konceptualių sprendinių nuostatas;
- Nustatyti savivaldybės teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo principus: apgyvendinimo struktūros ir susisiekimo sistemos plėtojimo;
- Konkretizuoti teritorijos tvarkymo, reglamentavimo, naudojimo ir apsaugos principus;
- Konkretizuoti planuojamos teritorijos socialinės raidos kryptis;
- Konkretizuoti vietinių žaliavų ir atliekų naudojimo, energetikos sistemos plėtojimo ir renovacijos kryptis;
- Konkretizuoti pramonės, vidutinio ir smulkaus verslo, žemės ūkio, miškų ūkio, turizmo ir poilsio plėtojimo kryptis;
- Konkretizuoti gyventojų demografijos prognozes;
- Konkretizuoti Ignalinos miesto plėtrą ir kitų urbanizuotų vietovių Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje.

1.2. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių galiojimas ir taikymas

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano galiojimas

- Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai rengiami 10 metų laikotarpiui (2011-2021 m.);
- Patvirtinti Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai yra privalomi rengiant bendruosius planus bei žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas taikomas:

- priimant sprendimus dėl savivaldybės teritorijų plėtros prioritetų, teritorijos naudojimo prioritetų, savivaldybių zonų funkcinių prioritetų, ūkinės veiklos plėtojimo sąlygų ir apribojimų;
- derinant specialiojo ir detaliojo planavimo dokumentus, derinant ir nustatant projektavimo sąlygas teritorinio planavimo ir statybos projektams savivaldybės teritorijoje ir gretimų savivaldybių besiribojančioje zonoje;
- nustatant savivaldybių biudžeto lėšų skirstymo prioritetus;
- rengiant ir koordinuojant savivaldybės ir valstybinės investicijų programas, reklamuojant patrauklių investicinių sąlygų galimybes;
- priimant sprendimus dėl žemės ir kito nekilnojamo turto paėmimo visuomenės poreikiams: naujiems keliams, magistralinėms inžinerinėms komunikacijoms statyti, teritorijos atskiriesiems želdynams ir viešo naudojimo rekreacinėms teritorijoms įrengti savivaldybės lėšomis;
- sprendžiant nuosavybės atkūrimo problemas savivaldybės teritorijoje.

2. ERDVINĖ STRUKTŪRA IR GYVENAMOSIOS VIETOVĖS

2. ERDVINĖ STRUKTŪRA IR GYVENAMŲJŲ VIETŲVIŲ SISTEMA

LR teritorijos bendrojo plano, Utenos apskrities teritorijos bendrojo plano, Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano esamos padėties analizės išvadų, conceptualių sprendinių ir strateginio poveikio aplinkai vertinimo išvadų pagrindu parengti Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai.

2.1. Ignalinos rajono savivaldybės erdvinės koncepcijos formavimo principai

1. Ignalinos rajono savivaldybės erdvinė koncepcija remiasi LR teritorijos bendrame plane lokalizuotomis gamtinio karkaso ašimis ir detalizuotos gyvenamųjų vietovių sistemos sprendiniais, kurios sudedamieji elementai yra: bazinis gyvenamųjų vietovių tinklas; urbanistinės integracijos ašys; urbanistinės integracijos centrai.

2. Ignalinos rajono savivaldybės erdvinė koncepcija parengta vadovaujantis Ignalinos rajono savivaldybės esamos padėties analizės išvadų pagrindu ir subalansuotos plėtros ideologija (*sustainable development*), kuri remiasi:

bendrąisiais erdvinės koncepcijos formavimo principais:

- *funkcinių kompleksškumu* - visų savivaldybės teritorijos naudojimo rūšių interesų derinimu;
- *regioniniu sąlygotumu* - savivaldybės teritorijos gamtinių bei socialinių – ekonominių savitumų palaikymu;
- *istoriniu perimamumu* - tradicijų bei praeities paveldo saugojimu ir panaudojimu;

kraštovaizdžio tvarkymo ir naudojimo principais:

- *geosisteminiu subalansuotumu* – bioekologinio, geoekologinio ir socioekologinio stabilumo užtikrinimu;
- *psichologiniu komfortiškumu* – kraštovaizdžio estetinio potencialo kokybės užtikrinimu;

socioekonominiais principais:

- *socialiniu adekvatumu* – atitikimu visuomenės poreikiams;
- *ekonominiu realumu* – planuojamų teritorinių struktūrų principiniu įgyvendinimu;
- *teritoriniu integralumu* – racionalių veiklos teritorinių sistemų įgyvendinimu.

2.2. Urbanistinio karkaso* konkretizavimas

Urbanistinės integracijos ašys

3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos bendrojo plano sprendiniais šalyje išsiskiriamos dvi pagrindinės urbanizacijos (urbanistinio karkaso) ašys:

- Rytų – Vakarų Lietuvos metropolizacijos ašis Vilnius - Kaunas – Klaipėda;
- Šiaurės – Pietų Lietuvos regioninė ašis (Via Baltica).

**Urbanistinis karkasas* – tai šalies technogeninis stuburas, suprantamas kaip aktyviausios ūkinės bei kultūrinės plėtros centrų ir ašių su labiausiai suaktyvinta gamtine aplinka bei išvystytais geotechniniais kompleksais sistema. Jos formavimą lemia pagrindinių posistemų – atraminio gyvenviečių tinklo bei jo integracijos ašių raida, įtakojama tiek galimų geopolitinių situacijų kaitos, tiek šalies vidaus socialinės - ekonominės būklės, įvairių probleminių arealų neigiamų pasekmių sušvelninimo ir likvidavimo taktika (Šaltinis: LR bendrasis planas)

Nustatyta, kad Ignalinos rajono savivaldybės teritorija nepatenka į šalies pagrindinių urbanizacijos ašių zoną, kurios formuoja aktyvius šalies teritorijos funkcinius erdvinius

koridorius. Savivaldybės teritorijoje išskiriamos žemesnio rango ašys, kurios tęsiasi kaip šalies urbanistinio karkaso tęsiniai, palaikydami savivaldybės socioekonominį gyvybingumą ir apjungdami šalies ir rajono savivaldybės miestus ir centrus.

4. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos bendrojo plane detalizuotu urbanistinio karkaso modeliu Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje išskiriamos:

I lygmens šalies tarptautinės ir nacionalinės urbanistinės integracijos ašys. Jos formuojamos esamų transporto koridorių pagrindu. Ignalinos rajono savivaldybėje neišskiriamos IA kategorijos ašys. IB metropolinė ašis, skirtingai nei likusios Ignalinos, Zarasų rajonų ir Visagino savivaldybių teritorijoje esančios ašys, formuota geležinkelio linijos pagrindu. Ši ašis integruoja Lietuvą ir Ignalinos rajono savivaldybę į Baltijos jūros regioną ir tarptautinį susisiekimo tinklą:

- **I B kategorijos** - tarptautinė urbanistinė integracijos ašis Atėnai – Vilnius – Sankt Peterburgas kerta Ignalinos rajono ir Visagino savivaldybės bei Zarasų rajono savivaldybės rytinę dalį. IAE regiono teritorijoje ji apjungia du šalies lokalius centrus – Ignaliną ir Visaginą bei tris savivaldybės lokalius centrus – Vidiškės, Dūkštą, Turmantą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos bendrojo plano sprendimais šalyje numatytos septynios svarbiausios I B kategorijos tarptautinės urbanistinės integracijos ašys. Keturios iš jų kerta šalį Š–ŠR–P kryptimis ir trys R–V kryptimi. Jos formuotos esamų ir siūlomų tarptautinių transporto koridorių, jungiančių Helsinkį, Sankt Peterburgą, Maskvą su Kijevu, Viena, Hamburgu, pagrindu. Šis tinklas integruoja visus šalies metropolinius ir regioninius centrus tarpusavyje bei su artimiausiais kaimyninių šalių urbanistiniais centrais (Liepoja, Jelgava, Daugpiliu, Minsku, Lyda, Gardinu, Suvalkais, Karaliaučiumi). Šios ašys, formuotos šalies magistralinių, krašto kelių ir geležinkelių pagrindu, užtikrina metropolinių ir regioninių centrų sąveiką, skatina jų poveikio zonoje lokalių centrų plėtrą.

- **I C kategorijos** - tarptautinė urbanistinė integracijos ašis Kupiškis – Utena – Švenčionėliai – Švenčionys kerta Ignalinos rajono vakarinę dalį apimdama lokalinį centrą Linkmenys. Per Ignalinos rajono savivaldybę apjungiami du regioniniai centrai – Utena ir Švenčionys.

Šio lygmens ašys papildo I B kategorijos urbanistinių ašių tinklą, tačiau jų svarbiausia funkcija – centrų integravimas šalies viduje ir prijungimas prie tarptautinių išorinių ryšių.

II lygmens regioninės urbanistinės integracijos ašys (regioninės jungtys). Jos formuojamos esamų ir rekonstruojamų transporto koridorių pagrindu, kuriais realizuojamas susisiekimas tarp regionų administracinių centrų, svarbiausių miestų, lokalių centrų ir realizuojami pagrindiniai turistiniai maršrutai savivaldybės ir regiono mastu. Ignalinos rajono teritorijoje išskiriamos 2 regioninės urbanistinės integracijos ašys:

- **ŠIAURĖS – PIETŲ** jungiančioji regioninė urbanistinės integracijos ašis apima transporto koridorių „Vilnius – Švenčionys – Ignalina – Kazitiškis – Dūkštas – Zarasai – Rokiškis“. Ties Zarasais ašis integruojasi su **IA kategorijos** tarptautine urbanistine integracijos ašimi Viena – Kaunas – Daugpilis – Sankt Peterburgas.
- **PIETŲ** jungiančioji regioninė urbanistinės integracijos ašis praeina pietinėje savivaldybės dalyje ir apima autotransporto koridorių „Molėtai – Ignalina – Vidiškės – Naujasis Daugėliškis – Tverečius – Švenčionys“. Ties pietvakarine riba ašis integruojasi su **IC kategorijos** ašimi Kupiškis – Utena – Švenčionėliai – Švenčionys.

III lygmens pagrindinės lokalinės urbanistinės integracijos ašys (lokalinės jungtys). Jos formuojamos rekonstruojamų transporto koridorių pagrindu, kuriais realizuojamas susisiektumas tarp administracinių centrų, svarbiausių lokaliųjų centrų ir priemiestinių teritorijų. Prognozuojama, kad jos sujungs Ignalinos rajono savivaldybės centrą (**Ignalina**) ir lokaliuosius centrus (**Vidiškes, Naująjį Daugėliškių, Rimšę, Kazitiškių**) su neklasifikuotu gyvenamųjų vietovių tinklu bei prisijungs prie aukštesnio lygmens **IA kategorijos** tarptautinės integracijos ašies ties Degučiais bei **II lygmens** regioninių integracijos ašių. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje išskiriamos 3 pagrindinės lokalinės urbanistinės integracijos ašys:

- *Jungiančioji* lokalinė urbanistinės integracijos ašis, kuri Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje apima transporto koridorių „Ignalina - Ceikiniai - Mielagėnai“ ir integruojama į regioninę **PIETŲ** ašį.
- *Išvedančioji* lokalinė urbanistinės integracijos ašis, kuri Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje apima transporto koridorių „Ignalina - Kazitiškis - Degučiai - Dusetos“. Ji integruojama į **IA kategorijos** tarptautinę urbanistinę integracijos ašį Viena - Kaunas - Daugpilis - Sankt Peterburgas ties Degučiais ir į **II lygmens** regioninę integracijos ašį ties Dusetų miestu.
- *Išvedančioji* lokalinė urbanistinės integracijos ašis, kuri Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje apima transporto koridorių „Vidiškės - Naujasis Daugėliškis - Rimšė - Visaginas - Turmantas“. Ji integruojama į **II lygmens** regioninę integracijos ašį ties Zarasais ir Naujuoju Daugėliškiu.

Urbanistinės integracijos centrai

3. Lietuvos Respublikos bendrojo plano sprendiniuose Ignalinos rajono savivaldybės teritorija priskiriama **Rytų Lietuvos** besiformuojančiam didmiesčių su aglomeraciniais požymiais regionui su mažomis, tankiai išsidėsčiusiomis kaimo vietovėmis ir mažiausiu gyventojų skaičiumi.

Esamoje padėtyje nustatyta, kad Ignalinos savivaldybė kaip ir visas Ignalinos AE regionas patenka į dekoncentruotos urbanizacijos zoną, kuriai būdingi rajonai su 2 arba 3 miestais. Regionui charakteringas mažiausių miestų grupės tinklas su savo zonos lokalinio aptarnavimo funkcija. Tokią funkciją atlieka ir Ignalinos AE regiono miesteliai ir stambesnės gyvenvietės, kurių tinklas regione tolygus. Regiono lokalus gyvenamųjų vietovių tinklas tankiausias Lietuvoje ir jis susijęs su mažomis ir ypač mažomis kaimo gyvenamosiomis vietovėmis. Ignalinos rajono savivaldybė priskiriama monocentrinių savivaldybių grupei.

Visų Ignalinos rajono seniūnijų gyvenamųjų vietovių tinklo tankio rodikliai viršija Lietuvos vidutinį tankį (34 gyv./100 km²), o Ignalinos raj. vidutinis kaimo gyvenvietės dydis yra dvigubai mažesnis nei Lietuvos. Mažiausias gyvenamųjų vietovių tinklo tankio rodiklis Ignalinos raj. Didžiasalio seniūnijoje – 38 gyv./100 km². Kazitiškio, Ignalinos ir Dūkšto seniūnijų gyvenviečių tankis šiek tiek mažesnis nei bendras rajono vidurkis ir svyruoja nuo 42 gyv./100 km² iki 44 gyv./100 km². Tačiau reikia įvertinti tai, kad šiose seniūnijose nemažą dalį teritorijos užima Aukštaitijos nacionalinis ir Gražutės regioninis parkai. Didžiausias tankio rodiklis, viršijantis vidutinį Lietuvos net 2,4 karto – Ceikinių seniūnijoje – 80 gyv./100 km². Ignalinos rajono atžvilgiu vidutinį gyvenamųjų vietovių tinklo tankį turi Rimšės, Vidiškių, Naujojo Daugėliško, Tverečiaus, Mielagėnų ir Linkmenų seniūnijos. Čia rodiklis vyrauja nuo 47 gyv./100 km² iki 57 gyv./100 km².

Taigi galima teigti, kad Ignalinos rajone, daugumoje seniūnijų gyvenviečių tankumas yra tolygus, o kaimo vidutinis dydis beveik vienodas. Tankiausiai gyvenviečių su mažiausiais kaimais yra Ceikinių seniūnijoje, o koncentruotai gyvenama Didžiasalio seniūnijos teritorijoje.

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje 1 kv.km. gyvena 15 gyventojų. Lietuvoje mažesnis gyventojų skaičius yra tik Molėtų ir Varėnos rajonuose.

2.2.1 lentelė. Gyvenamųjų vietovių tinklo tankis ir gyvenviečių dydis

Rodikliai	Lietuvos vidurkis	Ignalinos raj. seniūnijų vidurkis (be miesto sen.)	Ignalinos r. seniūnijose	
			Mažiausias rodiklis	Didžiausias rodiklis
Gyvenviečių skaičius šimtame kv. km	34	51	42	80
Vidutinis kaimo gyvenvietės dydis (gyv.)	54	25	11	71

5. Ignalinos rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių tinklo plėtros bendrieji principai ir tikslai:

- regioninio gyvenamųjų vietovių tinklo formavimas;
- rajoninio gyvenamųjų vietovių tinklo stiprinimas;
- lokalaus gyvenamųjų vietovių tinklo palaikymas ir stiprinimas;
- gyvenamųjų vietovių tolygaus išdėstymo principo tęstinumas;
- smulkaus ir tankaus gyvenamųjų vietovių tinklo išlaikymas;
- esamų gyvenamųjų vietovių smulkėjimo procesų stabilizavimas, t.y. esamo gyvenamųjų vietovių tinklo tankio išlaikymas;
- kitos žemės naudojimo paskirties naudojimo intensyvinimas ir urbanizacijos optimizavimas;
- stabilaus gyventojų skaičiaus išlaikymas ir gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimas.

6. Perspektyvinė gyvenamųjų vietovių tinklo plėtra remiasi darnios plėtros principais, bazinė gyvenamųjų vietovių tinklo struktūra įvertinant jos pokyčius regioninių, rajoninių ir lokalinių gyvenamųjų vietovių tinklų plėtros kontekste ir remiantis šalyje vykstančiais pokyčiais socialinėje ir ekonominėje plotmėje.

7. Ignalinos rajono savivaldybėje nėra nei metropolinių, nei regioninių šalies centrų. Artimiausi metropoliniai centrai – Vilnius (formuojamas Europinės reikšmės metropolinis centras) ir Panevėžys (formuojamas plėtojant ir apjungiant potencialus regioninio rango metropolinis centras); regioniniai centrai – Rokiškis (pakankamo potencialo, palaikomas), Utena (nepakankamo potencialo, plėtojamas), Švenčionys-Švenčionėliai (naujai formuojamas apjungiant potencialus ir plėtojamas).

Savivaldybės teritorijoje išskiriami sekantys gyvenamųjų vietovių tinklo hierarchijos lygmenų centrai ir nekategoriizuotas gyvenamųjų vietovių tinklas:

III lygmuo – šalies pagrindiniai lokaliniai centrai (a) ir (c) kategorijos:

- **a kategorijos centras**, kuris plėtojamas esamo miesto pagrindu - Ignalina. Sprendinių laikotarpyje iki 2021 m. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje numatomas vienas šalies pagrindinis konvertuojamos plėtros (pagal LR BP) pakankamo potencialo lokalinis (a) kategorijos centras esamo miesto pagrindu – Ignalina, kuriam suteiktina šalies lokalinės urbanistinės struktūros formavimo, aptarnavimo centro ir kurorto funkcija.

- **c kategorijos centras**, kuris plėtojamas esamo kaimo pagrindu - Didžiasalis. Sprendinių laikotarpyje iki 2021 m. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje numatomas vienas naujas urbanistinis centras, nepakankamo potencialo ypač stiprinamas. Įvertinant Didžiasalio gyventojų ir darbo vietų skaičių bei išplėtotą ir numatoma plėtoti infrastruktūrą, siūloma rengiant naują LR BP išnagrinėti galimybę Didžiasalį priskirti 3-ojo lygmens „c“ kategorijos centro lygmeniui ir keisti LR BP sprendinius. Sprendinys dėl lygmens suteikimo įsigalioja po LR BP pakeitimo. Rango suteikimas siejamas su esamų administracinių valdymo ir organizacinių funkcijų stiprinimu, socialinio – ekonominio potencialo plėtojimu, naujų darbo vietų kūrimu, gyventojų skaičiaus augimu.

IV lygmuo – savivaldybės lokaliniai centrai (a) ir (b) kategorijų:

- *4a kategorijos centrai (seniūnijų administraciniai centrai)*, kurie plėtojami esamų miestelių pagrindu, stiprinami – **Dūkštas, Mielagėnai, Tverėčius, Linkmenys, Kazitiškis, Rimšė.**
- *b kategorijos centrai (seniūnijų aptarnavimo centrai)*, kurie plėtojami esamų stambių kaimų pagrindu, stiprinami ir palaikomi – **Ceikiniai, Naujasis Daugėliškis.**

Kitų nekategoriizuotų gyvenamųjų vietovių lygmuo – savivaldybės lokaliniai centrai:

- *Vietovės centrai*, kurie plėtojami esamų kaimų pagrindu, palaikomi – **Žydėliai, Kazokinė, Salomenka, Bernotai, Gilutos, Erzvėtas, Mėčionys, Navikai, Dietkaušcizna, Dvaryščiai, Šiulėnai, Janionys, Taujūnai, Meikštai, Gaidė.**
- *Rekreacinės gyvenvietės*, kurios plėtojamos esamų kaimų pagrindu, palaikomos – **Grybėnai – Pagurbė, Kukutėliai – Ryžiškė, Čižiūnai, Mažėnai, Medešiai, Margavonė – Jakėnai, Daržininkai – Petrikonys – Uždeliai – Miliučiskė, Moliakalnis – Driškūnai – Varnai – Žasieniai – Ščiurys – Rojus – Tarasiškė – Beržininkai – Vėderiniai – Antaniškė, Vėlūnai, Bieniūnai – Girdžiūnai, Naujasodis – Pažiezdris – Jovaraučiskės – Varniškė – Rukšėnai – Subiškis – Krivasalis – Sidariškė.**

Savivaldybės lokalius centrus atstovauja miesteliai ir kaimai. Šių gyvenamųjų vietovių tinklas priskiriamas silpniausiam ir labiausiai pažeidžiamam Ignalinos rajono gyvenamųjų vietovių tinklo rangui. Šių vietovių socialinis ir ekonominis potencialas silpnas arba labai silpnas, tačiau tinklas patogus gyventojams ir poilsiautojams. Esamoje padėtyje vietovės atlieka seniūnijų administracijų centrų, poilsiautojų aptarnavimo, žemės ūkio ir paslaugų funkcijas ir visos lokalizuojasi įvairių lygmenų Urbanistinės integracijos ašyse.

2.3. Gyvenamųjų vietovių tinklo plėtojimas ir tvarkymo reglamentai

Administracinės ribos

8. Nustatyta, kad esamoje padėtyje Ignalinos rajono ir Ignalinos miesto administracinis centras sutampa ir yra tas pats Ignalinos miestas. Nauji rajono administraciniai centrai neprojektuojami.

9. Ignalinos rajono savivaldybės išorinės administracinės ribos nekeičiamos.

10. Seniūnijų skaičius paliekamas esamas. Jeigu bus priimtas sprendimas nekeisti Ignalinos ir Dūkšto miestų administracinių ribų, tuomet seniūnijų ribos ir plotai nekis.

11. Ignalinos seniūnijos ir Ignalinos miesto seniūnijos plotas gali būti keičiamas ryšium su Ignalinos miesto administracinių ribų keitimu ir miesto ploto padidinimu. Sprendinių laikotarpyje prijungiamos prie miesto teritorijos gali sudaryti apie 575,86 ha plotą. Prognozuojama, kad su Ignalinos miesto teritorija gali būti konsoliduoti sekantys kaimai ir kaimų dalys: Poviliškė ir Girminiai (apie 260,0 ha), Strigaiiliškis (apie 232,4 ha), Bėčiūnai (apie 83,46 ha), Ignalinos miesto plotas iki ribų keitimo – 604,5 ha, po keitimo – apie 1181,38 ha. Po planuojamo laikotarpio gali būti prijungtas apie 585,3 ha plotas konsoliduojant sekančius kaimus ir kaimų dalis: Pagavaičio vs. (5 ha), Antagavė (296,8 ha), Narsutiškė (24,8 ha), Bėčiūnai (likusi dalis apie 180,2 ha), apie 5 ha miško ir apie 4 ha vandens.

12. Dūkšto seniūnijos kaimiškųjų ir miesto teritorijų santykis gali keistis ryšium su Dūkšto miesto administracinių ribų keitimu ir miesto ploto padidinimu. Prijungiamos prie miesto

teritorijos gali sudaryti apie 153,31 ha plotą. Prognozuojama, kad su Dūkšto miesto teritorija gali būti konsoliduoti sekantys kaimai ir kaimų dalys: Dūkšteliai (3,1 ha), Ažukarklinė (27,81 ha), Kaniūkai (122,4 ha), apie 1,98 miško. Dūkšto miesto plotas iki ribų keitimo – 236,4 ha, po keitimo – apie 391,69 ha.

Gyvenamosios vietovės

13. Ignalinos rajono savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose išlaikomas pagrindinis savivaldybės susiklosčiusios gyvenamųjų vietovių sistemos bruožas – tankus gyvenamųjų vietovių tinklas su tolygiai išdėstytais lokaliniais centrais ir dviem dominuojančiais centrais.

14. Vadovaujantis Valstybės įmonės Registrų centro duomenimis Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje buvo 702 gyvenamosios vietovės: **2 miestai** - Ignalina ir Dūkštas; **3 miesteliai** - Rimšė, Tverečius ir Mielagėnai; **640 kaimų**, iš jų 89 kaimai yra Aukštaitijos nacionalinio parko teritorijoje; **57 viensėdžiai**, iš jų 8 viensėdžiai yra Aukštaitijos nacionalinio parko teritorijoje. Numatoma:

- paliekami 2 esami miestai: **Dūkštas ir Ignalina**;
- paliekami 3 esami miesteliai: **Mielagėnai** (259 gyv.), **Tverečius** (309 gyv.), **Rimšė** (333 gyv.);
- siūlomi 5 nauji miesteliai esamų stambesnių kaimų pagrindu: **Vidiškės** (1096 gyv.), **Didžiasalis** (1721 gyv.), **Naujasis Daugėliškis** (326 gyv.), **Kazitiškis** (405 gyv.), **Linkmenys** (203 gyv.);
- atitinkamai sumažėja kaimų skaičius nuo **640** iki **636**;
- paliekami **57 viensėdžiai**.

Savivaldybės lokalinių centrų tinklo stiprinimas siejamas su naujų aptarnavimo ir paslaugų funkcijų steigimu, švietėjiška veikla, naujų darbo vietų kūrimu, gyventojų skaičiaus stabilizavimu, inžinerinės infrastruktūros sukūrimu, urbanizuotų teritorijų plėtra esamuose ir siūlomuose miesteliuose. Tikslų įgyvendinimui numatomas esamų ir siūlomų miestelių ribų keitimas, gretimų teritorijų integravimas į miestelių struktūrą.

15. Didžioji savivaldybės gyventojų dalis (66,4 proc.) gyvena ir dirba kaime. Prognozuojama, kad ši proporcija sprendinių laikotarpyje keisis nežymiai. Žemas žemės naudingumo balas neskatina kaimo gyventojų dirbti žemės ūkyje, todėl pagrindinių pajamų šaltiniu sprendinių laikotarpyje gali tapti turizmas ir su juo susijusios paslaugos ir verslai.

16. Bendrojo plano sprendiniuose išskirti tokie gyvenamųjų vietovių tipai: miestas – kurortinė teritorija, miestas, miestelis, kaimas – vietovės centras, kaimas, rekreacinė gyvenvietė ir gyvenamųjų vietovių urbanistinės plėtros zonos.

Kaimas – teritorija administracinio vieneto ribose, kurią sudaro užstatytos, miško, vandens, agrarinės ir kitos teritorijos.

Kaimo plėtros zona – kaimo teritorijos dalis, kuri skirta naujam užstatymui. *Žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentų brėžinyje* kaimo plėtros zona pažymėta kaip rudos spalvos plotinis elementas.

17. Bendrojo plano sprendiniuose nustatomi kaimų 3 erdvinės struktūros tipai:

- kompaktinės erdvinės struktūros kaimas ir miestelis. Kaimo pagrindą (branduolį) sudaro esama planingai ir tankiai užstatyta gyvenvietė, kurios plėtros zonoje bus išlakomi analogiški užstatymo principai ir rodikliai.

- kompaktiškai sklaidžios erdvinės struktūros kaimas. Kaimo pagrindą (branduolį) sudaro esama planingai ir tankiai užstatyta gyvenvietė, o plėtros zonos pakraščiuose bus nutolusių sodybų.
- Išsklaidytos erdvinės struktūros kaimas. Kaimo teritorijoje dominuoja nutolusios viena nuo kitos sodybos / sodybų grupės.

18. Bendrojo plano sprendiniuose gyvenamos vietovės klasifikuojamos pagal užstatymo tankumą:

- Didelio užstatymo tankumo gyvenamosiose vietovėse maksimalus sodybinio sklypo plotas 30 a., minimalus neregamentuojamas;
- Vidutinio užstatymo tankumo gyvenamosiose vietovėse maksimalus sodybinio sklypo plotas 50 a., minimalus – 15 a. (išskyrus sklypus esamame užstatyme);
- Mažo užstatymo tankumo gyvenamosiose vietovėse maksimalus sodybinio sklypo plotas 1 ha., minimalus – 30 a. (išskyrus sklypus esamame užstatyme).

2.3.1 lentelė. Gyvenamųjų vietovių plėtojimo ir tvarkymo reglamentai

Teritorijos reglamentų indeksas brėžinyje	Trumpa reglamentuojamos teritorijos charakteristika	Teritorijos naudojimo ir apsaugos reglamentai
U1k	Miesto (kurortinės teritorijos) ir jo plėtros zonos tvarkymo reglamentas	Reglamentas (U1k) taikomas Ignalinos miesto teritorijai administracinėse ribose ir jo plėtros zonoms, kuriose numatoma dominuojanti žemėnauda kitoje žemės naudojimo paskirtyje ir į ją keičiant žemės ūkio ir miškų ūkio paskirties žemę. Plėtra vykdoma vadovaujantis miesto kompozicijos tęstinumo principais ir prioritetą teikiant kurortinės infrastruktūros plėtrai. Galimas miškų žemės naudojimo paskirties keitimas į kitą paskirtį socialinės, rekreacinės paskirties kapitalinių statinių ir turizmo infrastruktūros objektų (sveikatingumo, fizinės kultūros, maitinimo, kempingų, pramogų infrastruktūros ir paslaugų) statybai vadovaujantis Ignalinos miesto bendrojo plano sprendiniais. Galimos visos neurbanizuotos rekreacijos formos ir su jomis susijusios infrastruktūros plėtojimas: sveikatingumo trasos, informacinė infrastruktūra, įrengiami paplūdimiai, pažintiniai ir pramoginiai takai, apžvalgos aikštelės, atokvėpio aikštelės, poilsiavietės ir kt. Ignalinos miesto administracinėse ribose ir jo plėtros zonose naujų ūkininkų ūkių sodybų statyba negalima, išskyrus: • Bėčiūnų priemiestinę teritoriją, kurioje galima ūkininkų ūkių sodybų statyba be gamybinių pastatų iki Ignalinos miesto esamų administracinių ribų keitimo; • Girminių priemiestinėje teritorijoje paliekamas žemės ūkio teritorijas, kuriose galima ūkininko sodybų su kaimo turizmo pastatais statyba. Esamos ūkininkų sodybos, patenkančios į kurortinės teritorijos plėtros zoną ir Bėčiūnų priemiestinę teritoriją, konvertuojamos į kaimo turizmo sodybas arba pritaikomos rekreacijos ir turizmo paslaugų teikimui. Ignalinos miesto plėtra realizuojama vadovaujantis Ignalinos miesto bendrojo planu (patvirtintas 2012 m. kovo mėn. 29 d.)
U1	Miesto ir jo plėtros zonos tvarkymo	Miesto teritorijos urbanizacijos (U1) reglamentas taikomas Dūkšto miestui bei jo plėtros zonoms. Teritorijoje numatoma dominuojanti

	reglamentas	žemėnauda kitoje žemės naudojimo paskirtyje ir į ją keičiant žemės ūkio ir miškų žemės naudojimo paskirtį. Siekiama intensyvios, kompaktiškos, technogenizuotos žemėnaudos vadovaujantis miesto kompozicijos tęstinumo ir atskirų miesto zonų darnaus vystymo principais. Miškų plotų, patenkančių į urbanizuotas / urbanizuojamas teritorijas miškų ūkio žemės naudojimo paskirties keitimas ir kitų veiklų vykdymas galimas vadovaujantis teisės aktais dėl miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir priėmus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą įstatymo nustatyta tvarka. Naujų ūkininkų sodybų statyba negalima. Rengiamas Dūkšto miesto (kartu su jo plėtros zonomis) bendrasis planas (pradėtas rengti 2012 m.)
U2d	Gyvenamųjų vietovių (miestelių ir į miestelius transformuojamų kaimų) tvarkymo reglamentas	Reglamentas (U2d) taikomas miestelių ir į miestelius transformuojamų kaimų teritorijų ir jų plėtros zonų tvarkymui (Žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentų brėžinyje branduolys ir plėtros zona pažymėta gelsvai ruda spalva). Urbanistinio prioriteto (K) esančių Mielagėnų, Tverečiaus, Rimšės, Vidiškių, Didžiasalio, Naujojo Daugėlišio, Kazitiškio branduolyse ir plėtros zonoje numatoma dominuojanti didelio intensyvumo naudojimo technogenizuota žemėnauda kitoje žemės naudojimo paskirtyje ir į ją keičiant žemės ūkio naudojimo paskirtį. Esamų miestelių plėtra vykdoma esamos planinės struktūros elementų pagrindu intensyvinant esamą branduolį ir integruojant plėtros teritorijas. Kaimų, kuriems suteikiamas miestelių statusas, planinė struktūra performuojama pagal miestelių planinės struktūros plėtros dėsnius (suformuojamas branduolys, viešos erdvės ir t.t.) ir integruojama plėtros teritorija. <u>Plėtojama kompaktinė erdvinė struktūra.</u> Stiprinamos ir plėtojamos šių centrų administracinės, švietimo, aptarnavimo ir paslaugų funkcijos. Miškų žemė, patenkanti į urbanistinės plėtros arealus, tvarkoma vadovaujantis teisės aktu dėl miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis reikalavimais. Naujų ūkininkų sodybų statyba negalima. Rengiami miestelių, sklypų grupių ir atskirų sklypų detalieji planai (žiūrėti 10 skyrių).
U2v	Gyvenamųjų vietovių (kaimų – vietovės centrų ir rekreacinių gyvenviečių) tvarkymo reglamentas	Reglamentas (U2v) taikomas kaimų – vietovės centrų ir jų plėtros zonų bei rekreacinių gyvenviečių tvarkymui (Žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentų brėžinyje branduolys ir plėtros zona pažymėta gelsvai ruda spalva). Urbanistinio prioriteto (K) esančių vietovės centrų (Leileikų, Kazokinės, Salomenkos, Bernotų, Gilutų, Erzvėto, Mėčionių, Navikų, Dietkauščižnos, Dvaryščių, Janionių, Taujūnų, Meikštų, Gaidės kaimų) plėtros zonose numatoma dominuojanti vidutinio intensyvumo naudojimo žemėnauda kitoje žemės naudojimo paskirtyje ir į ją keičiant žemės ūkio naudojimo paskirtį esamų kaimų pagrindu. <u>Plėtojama kompaktinė arba kompaktiškai sklaidi erdvinė struktūra.</u> Stiprinamos ir plėtojamos šių centrų aptarnavimo ir paslaugų funkcijos. Galima ūkininkų sodybų statyba be gamybinių pastatų.

		Rekreacinio prioriteto teritorijose (K(R)) esančių rekreacinių gyvenviečių (Čižiūnų, Mažėnų k., Medešių k., Margavonės - Jakėnų, Moliakalnio - Driškūnų - Varnų- Žasinių - Ščiurio - Rojaus - Tarasiškės - Beržininkų - Vėderinių - Antaniškės, Vėlūnų kaimų) plėtros zonos formuojama vidutinio intensyvumo kompaktiško naudojimo technogenizuota žemėnauda kitoje žemės naudojimo paskirtyje esamų kaimų pagrindu. Konsoliduojamos kelių kaimų teritorijos, kuriose prioritetas skiriamas rekreacinės infrastruktūros plėtrai. <u>Plėtojama kompaktiškai sklaidi erdvinė struktūra.</u> <u>Rekreacinių gyvenviečių</u> aplinka ir apylinkių rekreaciniai ištekliai pritaikomi poilsiui ir turizmui, plėtojama rekreacinė infrastruktūra ir paslaugos (pažintinių, pramoginių takų tinklas, poilsio ir atokvėpio aikštelės, stovyklavietės, inventoriaus ir įrangos nuomos, maitinimo, apgyvendinimo, ekskursijų ir kitos turizmo paslaugos). Paslaugos orientuotos į ilgalaikį poilsį. Galima ūkininkų sodybų su kaimo turizmo pastatais statyba (be gamybinių pastatų). Rengiami kaimų, sklypų grupių ir atskirų sklypų detalieji planai (žiūrėti 10 skyrių).
U2m	Kaimų polifunkcinėse zonos tvarkymo reglamentas (Šiulėnų, Daržininkų - Petrikonių, Grybėnų kaimai ir kitos polifunkcinės zonos, kurios neišskirtos brėžinyje)	Reglamentas (U2m) taikomas Šiulėnų, Daržininkų - Petrikonių, Grybėnų kaimų plėtros zonos ir savivaldybės polifunkcinėse zonos, kuriose galima esama ir naujai formuojama išsklaidyta mažo intensyvumo naudojimo technogenizuota žemėnauda kitoje žemės naudojimo paskirtyje ir į ją keičiant žemės ūkio naudojimo paskirtį. <u>Šiulėnų, Daržininkų - Petrikonių, Grybėnų kaimų plėtros zonos plėtojama kompaktiškai sklaidi erdvinė struktūra.</u> <u>Polifunkcinėse zonos plėtojama išsklaidyta erdvinė struktūra</u> Prioritetas teikiamas esamų urbanizuotų kaimo vietovių išlaikymui ir stiprinimui. Agrarinio prioriteto (Z ir ZM) ir miškų prioriteto teritorijose (MZ) numatomas: • esamų žemės ūkio paskirties užstatytų sklypų žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį; • nauja statyba ir rekonstrukcija esamose sodybų teritorijose žemės ūkio naudojimo paskirtyje; • esamų kitos žemės naudojimo paskirties gyvenamųjų teritorijų sutankinimas ir nauja statyba esamuose sklypuose; • esamų kaimų užstatytų teritorijų sutankinimas ir užstatytos kaimo teritorijos išplėtimas apie 200 metrų spinduliu aplink esamą užstatytą kaimo teritoriją; • naujų sodybų statyba urbanistinių integracijos ašių zonų koridoriuose (100 m abipus kelio); • visų žemės naudojimo paskirčių keitimas galimas techninės ir socialinės infrastruktūros plėtros tikslais; • ūkininkų sodybų statyba. Miškų prioriteto teritorijose (M) numatomas: • esamų žemės ūkio paskirties užstatytų sklypų tikslinės žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį, nauja statyba esamose žemės ūkio paskirties sklypuose ir esamų sklypų skaidymas; • esamų kitos žemės naudojimo paskirties gyvenamųjų teritorijų sutankinimas ir nauja statyba esamuose sklypuose; • visų žemės ūkio žemės naudojimo paskirčių keitimas galimas techninės ir socialinės infrastruktūros plėtros tikslais; • ūkininkų ūkių sodybų statyba tik įsiterpusiuose esamuose žemės ūkio paskirties sklypuose.

		Rekreacinio prioriteto teritorijose (K(R)) numatomas: • Iki 20 proc. intensyvaus pritaikymo rekreacinio funkcinio prioriteto tvarkymo zonos neužstatytos žemės ūkio paskirties žemės teritorijos keičiama į kitą paskirtį naujų vienbučių gyvenamųjų namų grupių formavimui taikant išsklaidytos plėtros principą (sklypai ne mažesni kaip 0,5-1ha); • esamų užstatytų žemės ūkio paskirties sklypų žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį, nauja statyba esamose žemės ūkio paskirties sklypuose ir esamų sklypų skaidymas; • esamų kitos žemės paskirties sodybinių sklypų sutankinimas ir nauja statyba esamuose sklypuose; • visų žemės naudojimo paskirčių keitimas galimas techninės ir socialinės infrastruktūros plėtros tikslais; • galima ūkininkų sodybų statyba be gamybinių pastatų. Rekreacinio prioriteto teritorijose (K(R)) numatomų <i>rekreacinių gyvenviečių</i> (Grybėnų – Pagurbės, Kukutėlių – Ryžiškės, Daržininkų – Petrikonių – Uždelių- Miliaučiškės, Bieniūnų – Girdžiūnų, Naujasodžio – Pažiezdrio – Jovaraučiškių – Varniškės – Rukšėnų –Subišio – Krivasalio – Sidariškių kaimų) plėtros zonos numatoma mažo intensyvumo kompaktiško naudojimo žemėnaudos kitoje žemės naudojimo paskirtyje ir į ją keičiant žemės ūkio ir miškų ūkio žemė naudojimo paskirtį esamų kaimų pagrindu. Konsoliduojamos kelių kaimų teritorijos, kuriose plėtros prioritetas skiriamas rekreacinės infrastruktūros plėtrai. <u>Plėtojama kompaktiškai sklaidi erdvinė struktūra.</u> <i>Rekreacinių gyvenviečių</i> aplinka ir apylinkių rekreaciniai ištekliai pritaikomi poilsiui ir turizmui, plėtojama rekreacinė infrastruktūra (pažintinių, pramoginių takų tinklas, poilsio ir atokvėpio aikštelės, stovyklavietės), paslaugos (inventoriaus ir įrangos nuomos, maitinimo, apgyvendinimo, ekskursijų ir kitos turizmo paslaugos). Paslaugos orientuotos į ilgalaikį poilsį. Galima ūkininkų sodybų statyba be gamybinių pastatų. Rengiami kaimų, sklypų grupių ir atskirų sklypų detalieji planai (žiūrėti 10 skyriu).
U4	Gyvenamojo prioriteto teritorijų plėtojimo saugomose teritorijose reglamentas	Reglamentas (U4) nustatomas gyvenamojo prioriteto teritorijoms kompleksinėse saugomose teritorijose, valstybinių parkų ir jų zonų, valstybinių draustinių, biosferos poligono, NATURA teritorijose. Gyvenamųjų teritorijų tvarkymas ir plėtra realizuojami vadovaujantis saugomų teritorijų nuostatais, specialiaisiais planais, saugomų teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų planais.
U5	Gyvenamųjų vietovių plėtojimo gamtinio karkaso teritorijose reglamentas	Reglamentas (U5) taikomas reglamentuojant gyvenamųjų vietovių, esančių geoeologinių takoskyrų, migracinių koridorių ir vidinio stabilizavimo arealų teritorijose, plėtrą (žiūr. Gamtinio kraštovaizdžio apsaugos brėžinį). Prioritetas teikiamas esamų gyvenamųjų vietovių išlaikymui. Naujų gyvenamųjų vietovių plėtra vykdoma vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatais. Maksimalus sodybinių pastatų aukštis 9 m., maksimalus sodybinio užstatymo tankumas nustatomas vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatais. Rengiami kaimų, sklypų grupių ir atskirų sklypų detalieji planai (žiūrėti 10 skyriu).
U6	Sodininkų sodų bendrijų teritorijų konversijos reglamentas	Reglamentas (U6) taikomas sodininkų sodų teritorijoms, kuriose numatoma konversija į gyvenamųjų namų kvartalus. Kolektyviniai sodai, esantys miestų teritorijose ir miestų plėtros zonos konvertuojami į gyvenamųjų namų kvartalus.

		Proritas teikiamas žemės ūkio naudojimo paskirties keitimui į kitą žemės naudojimo paskirtį gyvenamųjų teritorijų naudojimo būdą. Taip pat sodo sklype galima vieno vienbučio namo ir jo priklausinio arba vieno sodo namo ir jo priklausinio statyba nerengiant teritorijų planavimo dokumento ir nekeičiant pagrindinės žemės naudojimo paskirties. Sodininkų bendrijų teritorijų konversija į gyvenamas teritorijas galima tik parengus sodininkų bendrijos teritorijos arba jos dalies infrastruktūros specialųjį planą, kuriame sprendžiami socialinės ir techninės infrastruktūros klausimai.
--	--	---

2.4. Socialinės ir kultūrinės infrastruktūros plėtojimas

2.4.1. Esminės prielaidos

Gyventojų skaičius

1. Gyventojų skaičiaus prognozė, atlikta naudojantis laiko eilučių modeliais, numato gyventojų skaičiaus mažėjimą Ignalinos rajono savivaldybėje. ARIMA metodu atlikti skaičiavimai numato pagrindinio demografinio rodiklio reikšmės nuoseklų mažėjimą visą sprendinių įgyvendinimo laikotarpį.

Prognozuojama, kad 2013 m. gyventojų skaičius Ignalinos rajono savivaldybėje sieks šiek tiek daugiau nei 19 tūkst., o sprendinių įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje – mažiau nei 17 tūkst. Net ir optimistiniu atveju prognozuojamas gyventojų skaičiaus mažėjimas.

2.4.1.1 lentelė. Gyventojų skaičius

Metai	Tikėtinas gyventojų skaičius	Optimistinis gyventojų skaičius	Pesimistinis gyventojų skaičius
2013	19068	22508	15629
2021	16751	21781	11720

Tokias gyventojų skaičiaus prognozes lemia tiek natūralios gyventojų kaitos, tiek migracijos saldo prognozės, kurių neigiamos reikšmės, lyginant su dabartinėmis, mažės neženkiai viso sprendinių įgyvendinimo laikotarpio metu (plačiau žiūrėti koncepciją).

Pažymėtina, kad šios prognozės yra išimtinai matematinio pobūdžio ir daromos nepriklausomu kintamuoju imant tik ankstesnių metų demografinių rodiklių reikšmes. Taigi darant šias prognozes nėra vertinamos socialinės ir ekonominės prielaidos, kadangi pastarosios yra sunkiai įvertinamos kiekybinėje plotmėje.

IAE uždarymas ir nauja IAE statyba

2. Svarbi prielaida, įtakojanti visą socialinį-ekonominį Ignalinos rajono savivaldybės vystymą, yra IAE uždarymas. Nors Ignalinos rajonas nėra tiek priklausomas nuo AE, kiek Visagino savivaldybė, bet teigiami socialinio ir ekonominio vystymosi aspektai, nulemti artumo AE išnyks, tad rajonas taps mažiau patraukliu. Uždarius AE daliai Ignalinos rajono savivaldybės subjektų (tiek fizinių, tiek juridinių) nebus galimybės vykdyti ekonominės veiklos, todėl tikėtinas ekonominio aktyvumo nuosmukis rajone.

3. Planuojama naujos AE statyba, kurios pabaiga preliminariai numatoma 2020 m., t.y. sprendinių įgyvendinimo laikotarpio pabaigai, turėtų tapti vienu iš faktorių, nulemsiančių ūkio plėtrą savivaldybėje sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu.

Tokio didelio masto projekto įgyvendinimas suponuos papildomų darbo vietų sukūrimą bei išvystytos aptarnaujančios infrastruktūros būtinybę visame IAE regione bei Utenos regione, taigi ir Ignalinos rajono savivaldybėje.

2.4.2. Gyvenamasis fondas

Ignalinos rajono savivaldybės demografinis potencialas, vertinant sprendinių įgyvendinimo laikotarpio kontekste, yra nedidelis, o faktinio gyvenamojo fondo patrauklumas dėl geografinės rajono padėties yra mažas, tad reikšmingos gyvenamojo fondo kiekybinės plėtros sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu neprognozuojama. Esminė gyvenamojo fondo vystymo kryptis – kokybinė, t.y. būsto renovacija ir energetinio efektyvumo didinimas, tačiau taip pat būtina vystyti socialinio būsto fondą bei rezervuoti teritorijas galimai mažaaukščių namų statybai.

1. Sprendinių laikotarpyje siūlomi kokybinės plėtros sprendiniai:

daugiabučių gyvenamųjų namų modernizavimas:

- teikti gyventojams teisinę ir praktinę informaciją daugiabučių namų savininkų bendrijų kūrimo bei paramos iš Daugiabučių namų modernizavimo programos gavimo klausimais;
- skirti lėšų daugiabučių namų savininkų bendrijoms kompensuoti dalį (ar visą sumą) projektinės dokumentacijos (energetinio audito, investicijų projekto) parengimo išlaidų;
- skatinti daugiabučių namų atnaujinimo, modernizavimo ir energetinio efektyvumo didinimo investicinių projektų įgyvendinimą (nepriklausomai nuo gyvenvietės) ir atnaujinti nepatenkinamos būklės rajono daugiabučius: esamų daugiaaukščių, daugiabučių gyvenamųjų namų pastatų modernizavimas ir atnaujinimas turėtų vykti šiltinant namus, renovuojant artimą namų aplinką, planuojant panašia namų fasadų apdailą, vieningą vaizdą sukuriančius spalvinius sprendimus.

gyvenamosios aplinkos gerinimas:

- skatinti gyventojus efektyviai naudoti energetinius išteklius, taupiai naudotis komunaliniais patogumais, rūšiuoti atliekas, prisidėti prie aplinkosauginių programų įgyvendinimo, tvarkytis bei prižiūrėti gyvenamąją teritoriją;
- orientuotis į miestelių ir kaimų neužstatytų teritorijų pritaikymą poilsio infrastruktūros (pvz. želdynų, vaikų žaidimo aikštelių) ir automobilių stovėjimo aikštelių planavimui;
- atnaujinti nepatenkinamos būklės savivaldybės gyvenamąjį fondą. Restauruoti ir remontuoti gyvenamąjį fondą, siekiant iki sprendinių įgyvendinimo laikotarpio pabaigos sumažinti avarinio gyvenamojo fondo dalį bendrame gyvenamojo fondo plotmėje iki 0,1 proc.;
- gerinti apsirūpinimą komunaliniais patogumais savivaldybėje vadovaujantys inžinierinės dalies sprendiniais.

2. Sprendinių laikotarpyje siūlomi kiekybinės plėtros sprendiniai:

Socialinio būsto plėtra:

- socialinio būsto prioritentinė plėtra sprendinių laikotarpyje numatoma Ignalinos mieste, tačiau siekiant sumažinti skirtumus tarp savivaldybės centro ir periferijos, privalu

užtikrinti socialinio būsto plėtrą kitose stambesnėse rajono gyvenvietėse, ypač Didžiasalyje;

- didinti socialinio būsto fondą perkant butus, patalpas, kurios gali būti pritaikytos gyvenimui, statant naujus namus arba vykdant pastatų konversiją;
- socialinio būsto kiekybinė plėtra turėtų orientuotis į daugiabučių gyvenamųjų namų (naujai pastatytų, nupirktų, ar atsiradusių konversijos išdavėje) skyrimą savivaldybės gyventojams, patenkantiems į sąrašą socialiniam būstui gauti;
- numatyti tokio tipo būstui apie 8,5 tūkst. m² naudingo ploto Ignalinos rajono savivaldybėje (iš jų apie 70 proc. Ignalinos mieste). Socialinio būsto plėtrą siūloma grįsti 50 proc. ekstensyvos plėtos (statant naujus būstus ir vykdant konversiją) bei 50 proc. intensyvos plėtos (perkant būtus);
- teritorijų rezervavimas galimai gyvenamojo fondo plėtrai;
- galimu gyvenamojo fondo kiekybinės plėtos atveju, gyvenamoji statyba iš esmės bus orientuojama į mažaaukščių gyvenamųjų namų statybą, neatmetant sąstingio nekilnojamo turto rinkoje pabaigos tikimybės bei pateiktos optimistinės demografinės prognozės ir gyventojų skaičiaus padidėjimo galimybės, privalu rezervuoti teritorijas galimai būsto plėtrai;
- potencialiose užstatomose (tame tarpe ir potencialiai gyvenamosiose) teritorijose prasidėjus užstatymui sutvarkyti viešąją infrastruktūrą: kelius, šaligatvius, apšvietimą, nutiesti pėsčiųjų ir dviračių takus, įrengti vaikų žaidimo ir sporto aikšteles. Taip pat būtina gyventojams užtikrinti gerą susisiekimo su gyvenvietės centru, viešosiomis įstaigomis ir pan.

2.4.3. Švietimo infrastruktūra

Mažėjant paklausai švietimo paslaugoms, švietimo įstaigos vystysis kokybiniu aspektu, ekstensyvi esamų įstaigų plėtra siūlytina tik esant pagrįstam demografiniam poreikiui konkrečioje teritorijoje.

Plėtos pagrindą sudarys keletas esminių aspektų: įstaigų artumas vaiko namams, trumpas kelionės į ir iš mokyklos laikas, pavėžėjimo organizuotumas, švietimo įstaigų infrastruktūros kokybė.

Ikimokyklinis ugdymas

1. Ignalinos rajono savivaldybėje ikimokyklinio ugdymo programą įgyvendina 5 Ignalinos rajono bendrojo ugdymo mokyklos bei jų skyriai.

2.4.3.1 lentelė. Ikimokyklinio ugdymo programą vykdančios švietimo įstaigos

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas
Bendrojo ugdymo mokyklos ir jų skyriai	
1	Ignalinos „Šaltinėlio“ mokykla
2	Ignalinos „Šaltinėlio“ mokyklos Vidiškių skyrius
3	Ignalinos „Šaltinėlio“ mokyklos Didžiasalio skyrius
4	Ignalinos Česlovo Kudabos progimnazija
5	Ignalinos Česlovo Kudabos progimnazijos Ceikinių skyrius
6	Ignalinos r. Naujojo Daugėlišio vidurinė mokykla
7	Ignalinos r. Dūkšto vidurinė mokykla
8	Ignalinos r. Vidiškių gimnazijos Mielagėnų skyrius

Sprendinių laikotarpyje numatoma:

- išlaikyti esamą ikimokyklinio ugdymo įstaigų tinklą savivaldybėje sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu, t.y. neplanuoti veikiančių ikimokyklinių vaikų įstaigų uždarymo, pertvarkymo kitoms paskirtims, naujų įstaigų įsteigimo;
- rengiant sklypų detaliuosius planus ateityje, įvertinti naujų ikimokyklinio ugdymo įstaigų poreikį arba esamų įstaigų teritorinės plėtros poreikį.

Bendrasis ugdymas

2. Ignalinos rajono savivaldybėje bendrojo ugdymo programas įgyvendina 7 bendrojo ugdymo mokyklos (3 gimnazijos, 2 vidurinės mokyklos, 1 pagrindinė mokykla, 1 progimnazija) ir jų skyriai.

2.4.3.2 lentelė. Bendrojo ugdymo programą vykdančios švietimo įstaigos

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas
Gimnazijos ir jų skyriai	
1	Ignalinos gimnazija
2	Ignalinos r. Didžiasalio „Ryto“ gimnazija
3	Ignalinos r. Vidiškių gimnazija
4	Ignalinos r. Vidiškių gimnazijos Mielagėnų skyrius
Vidurinės mokyklos	
1	Ignalinos r. Dūkšto vidurinė mokykla
2	Ignalinos r. Naujojo Daugėlišio vidurinė mokykla
Pagrindinės mokyklos	
1	Ignalinos „Šaltinėlio“ mokykla
Progimnazijos ir jų skyriai	
1	Ignalinos Česlovo Kudabos progimnazija
2	Ignalinos Česlovo Kudabos progimnazijos Ceikinių skyrius

Sprendinių laikotarpyje numatoma optimizuoti bendrojo lavinimo mokyklų tinklą savivaldybėje vadovaujantis Ignalinos rajono savivaldybės ugdymo įstaigų tinklo pertvarkos iki 2012 metų bendroju planu ir jo patikslinimais (2005-09-26 Nr. T-588; 2007-09-27 Nr.T-109).

Papildomo ugdymo ir daugiafunkciniai pagalbiniai centrai

3. Ignalinos rajono savivaldybėje neformaliojo vaikų švietimo mokyklų paslaugas teikia 2 įstaigos, veikia 1 švietimo pagalbos tarnyba.

2.4.3.3 lentelė. Neformaliojo vaikų švietimo mokyklos ir švietimo pagalbos tarnybos

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas
Neformaliojo vaikų švietimo mokyklos	
1	Ignalinos Miko Petrausko muzikos mokykla
2	Ignalinos kultūros ir sporto centras
Švietimo pagalbos tarnybos	
1	Ignalinos rajono pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai centras

Sprendinių laikotarpyje numatoma išlaikyti esamą papildomo ugdymo infrastruktūrą:

- esamas įstaigų tinklas tenkina rajono papildomo ugdymo paklausą, todėl steigti naujų tokio tipo įstaigų nėra siūloma. Neplanuoti sprendinių įgyvendinimo laikotarpiui veikiančių įstaigų uždarymo, pertvarkymo kitoms paskirtims, esamų įstaigų teritorinės plėtros;

- ateityje atsiradus poreikiui (padidėjus paklausai tokio tipo švietimo paslaugoms) parengti galimybių studijas apie tokio tipų įstaigų kiekybinę arba teritorinę plėtrą, vadovautis pastarosiomis rengiant detaliuosius planus;
- intensyviai vystyti daugiafunkcinių centrų tinklą;
- išanalizuoti poreikį ir paklausą tokio tipo plėtrai tarp visų galimų suinteresuotų švietimo sistemos elementų (mokinių, tėvų, įstaigų, pastarųjų darbuotojų ir pedagogų);
- pasiūlai esant mažesnei nei poreikiui tokio tipo paslaugoms, numatyti tinklo plėtrą esamų įstaigų bazėje, tam numatant žemės sklypus Ignalinos mieste ir didžiausiose rajono gyvenamosiose vietovėse.

2.4.4. Sveikatos priežiūros infrastruktūra

4. Sveikatos priežiūros infrastruktūros plėtra grindžiama vykdoma sveikatos priežiūros sistemos reforma, orientuota į stacionarių paslaugų masto mažinimą, perkeltant asmens sveikatos priežiūros funkcijas iš antrinio į pirminį sveikatos priežiūros lygmenį, tenkinant paslaugų prieinamumo ir kokybės poreikį bei skatinant privataus sektoriaus dalies augimą sveikatos priežiūros struktūroje.

Ignalinos rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigų tinklą sudaro 20 įstaigų: 1 ligoninė, 2 poliklinikos, 3 ambulatorijos, 11 medicinos punktu, 2 bendrosios praktikos gydytojų kabinetai, 1 privati įstaiga.

2.4.4.1 lentelė. Sveikatos įstaigos

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas
Ligoninės	
1	VŠĮ Ignalinos rajono ligoninė
Poliklinikos	
1	VŠĮ Ignalinos rajono poliklinika
2	VĮ Ignalinos sveikatos centras
Ambulatorijos	
1	Didžiasalio ambulatorija
2	Dūkšto ambulatorija
3	Mielagėnų ambulatorija
Medicinos punktai	
1	Ceikinių medicinos punktas
2	Daugėlišio medicinos punktas
3	Dietkaučišznos medicinos punktas
4	Dysnos medicinos punktas
5	Kazitiškio medicinos punktas
6	Kazokinės medicinos punktas
7	Mažėnų medicinos punktas
8	Paringio medicinos punktas
9	Rimšės medicinos punktas
10	Šiulėnų medicinos punktas
11	Tverečiaus medicinos punktas
Bendrosios praktikos gydytojų kabinetai	
1	Vidiškių bendrosios praktikos gydytojo kabinetas
2	Linkmenų bendrosios praktikos gydytojo kabinetas
Privačios įstaigos	
1	B. Karkliauskienės biologinės medicinos kabinetas

Sprendinių laikotarpyje numatoma išlaikyti esamą sveikatos priežiūros įstaigų tinklą savivaldybėje:

- neplanuoti ligoninės uždarymo ar pertvarkymo kitoms reikmėms;
- išlaikyti esamą pirminės sveikatos priežiūros ir jos padalinių (ambulatorijų ir medicinos punktų) tinklą;
- esamas asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklas tenkins paslaugų gavėjų poreikius, todėl sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu sveikatos priežiūros įstaigų tinklo plėtra rajone nėra siūloma.

Sprendinių laikotarpyje numatoma skatinti privataus sektoriaus dalies didėjimą pirminės sveikatos priežiūros infrastruktūroje:

- skatinti pirminės sveikatos priežiūros teikimą privačiame sektoriuje, stengiantis pritraukti bendruosius praktikos gydytojus į rajoną, numatant tam tinkamas teritorijas ir rezervuojant patalpas tose teritorijose;
- siekti, kad iki 2021 metų pabaigos ne mažiau 40 procentų pirminės sveikatos priežiūros paslaugų teiktų privačiai dirbantys šeimos gydytojai, sudarantys sutartis su teritorinėmis ligonių kasomis dėl teikiamų paslaugų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis.

2.4.5. Socialinės globos ir priežiūros infrastruktūra

5. Pagrindinis savivaldybės socialinės globos ir priežiūros sektoriaus plėtros prioritetas – aktyvinti nestacionarių socialinių paslaugų teikimą, skatinti socialinės atskirties asmenų integraciją į visuomenę, tobulinti esamų socialinių paslaugų kokybę bei pasiekiamumą. Savivaldybės socialinės globos ir priežiūros įstaigų tinklą sudaro 10 įstaigų: 4 stacionarios globos paslaugas teikiančios įstaigos, 2 nestacionarios socialinės priežiūros įstaigos ir 5 nevyriausybines organizacijas, teikiančios bendrąsias socialines paslaugas.

2.4.5.1 lentelė. Socialines paslaugas teikiančios įstaigos

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas
Stacionarios socialinės globos įstaigos	
1	Dūkšto globos namai
2	Naujojo Daugėlišio vaikų globos namai
3	VŠĮ Mielagėnų palaimintojo J. Matulaičio parapijiniai globos namai
4	Didžiasalio vaikų globos ir socialinės paramos šeimai centras
Nestacionarios socialinės priežiūros įstaigos	
1	Didžiasalio bendruomenės centras
2	Maltos ordino pagalbos tarnybos Ignalinos grupės socialinės paramos centras
Nevyriausybines organizacijas, teikiančias bendrąsias socialines paslaugas	
1	Neįgaliųjų draugijos Ignalinos skyrius
2	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Ignalinos Viltis“
3	VŠĮ Panevėžio ir Utenos regionų Aklųjų centro Ignalinos rajono filialas
4	Ignalinos Šv. Mergelės Marijos gimimo parapijos Caritas
5	Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija, Ignalinos skyrius

Sprendinių laikotarpyje numatoma kiekybiškai išplėsti socialinės infrastruktūros tinklą ir teikiamų paslaugų spektrą:

- siūloma išlaikyti esamas socialines įstaigas bei praplėsti tinklą steigiant naujas nestacionarias įstaigas (arba jų padalinius);
- įsteigti savarankiško gyvenimo namus netoli Ignalinos;

- įsteigti socialinės paramos centrą Ignalinoje;
- įsteigti vaikų dienos centrus Ignalinoje ir Dūkšte;
- įsteigti Dūkšto globos namų dienos socialinės globos ir socialinės priežiūros centrą.

2.4.5.2 lentelė. Siūlomos steigti nestacionarios socialinės priežiūros įstaigos

Eil. Nr.	Istaigos pavadinimas
1	Kazokinės Savarankiško gyvenimo namai
2	Ignalinos Vaikų dienos centras
3	Dūkšto vaikų dienos centras
4	Ignalinos Socialinių paslaugų centras
5	Dūkšto dienos centras

2.4.6. Kultūros infrastruktūra

6. Savivaldybės kultūros infrastruktūros plėtros kryptys iš esmės atitinka esamos kultūros infrastruktūros išsidėstymą, kadangi rekomenduojamos investicijos į veikiančius kultūros objektus. Ignalinos rajono kultūros plėtros tikslas – išlaikyti ir skatinti rajono gyventojų turiningą laisvalaikio leidimo būdą – didinti gyventojų pasirinkimą, skatinti aktyvią kultūrinę veiklą.

Savivaldybės kultūros įstaigų tinklą sudaro kultūros centras, pastarojo poskyris, viešoji biblioteka bei 20 pastarosios filialų.

2.4.6.1 lentelė. Kultūros įstaigos

Eil. Nr.	Istaigos pavadinimas
Kultūros centrai ir jų filialai	
1	Ignalinos kultūros ir sporto centras
2	Ignalinos kultūros ir sporto centro Šiūlėnų senųjų amatų poskyris
Bibliotekos	
1	Ignalinos rajono savivaldybės viešoji biblioteka
2	Ignalinos rajono savivaldybės VB Dūkšto miesto filialas
3	Ignalinos rajono savivaldybės VB Ceikinių kaimo filialas
4	Ignalinos rajono savivaldybės VB Naujojo Daugėlišio kaimo filialas
5	Ignalinos rajono savivaldybės VB Didžiasalio kaimo filialas
6	Ignalinos rajono savivaldybės VB Dietkauščiznos kaimo filialas
7	Ignalinos rajono savivaldybės VB Dysnos kaimo filialas
8	Ignalinos rajono savivaldybės VB Gilūtų kaimo filialas
9	Ignalinos rajono savivaldybės VB Grybėnų kaimo filialas
10	Ignalinos rajono savivaldybės VB Kazitiškio kaimo filialas
11	Ignalinos rajono savivaldybės VB Kazokinės kaimo filialas
12	Ignalinos rajono savivaldybės VB Linkmenų kaimo filialas
13	Ignalinos rajono savivaldybės VB Mažėnų kaimo filialas
14	Ignalinos rajono savivaldybės VB Meikštų kaimo filialas
15	Ignalinos rajono savivaldybės VB Mielagėnų kaimo filialas
16	Ignalinos rajono savivaldybės VB Palūšės kaimo filialas
17	Ignalinos rajono savivaldybės VB Rimšės kaimo filialas
18	Ignalinos rajono savivaldybės VB Strigailiškio kaimo filialas
19	Ignalinos rajono savivaldybės VB Šiūlėnų kaimo filialas
20	Ignalinos rajono savivaldybės VB Tverečiaus kaimo filialas
21	Ignalinos rajono savivaldybės VB Vidiškių kaimo filialas

Ignalinos rajono savivaldybės administracijos seniūnijose dirba laisvalaikio organizatoriai.

2.4.6.2 lentelė. Laisvalaikio organizatoriai

Eil. Nr.	Laisvalaikio organizatoriai
1	Didžiasalio seniūnijos
2	Dūkšto
3	Vidiškių
4	Linkmenų
5	Kaniūkų
6	Strigailišio
7	Ceikinių
8	Kazitiškio
9	Bernotų
10	Grybėnų
11	Tverečiaus
12	Rimšės
13	Mažėnų
14	Naujojo Daugėlišio
15	Taujūnų
16	Mielagėnų

Sprendinių laikotarpyje siūloma išlaikyti esamą kultūrinės infrastruktūros tinklą (kultūros centrų (jų filialų), bibliotekų (jų filialų) tinklą, pagal galimybę jį intensyviai plečiant.

- esamas kultūros įstaigų tinklas tenkina rajono gyventojų, atvykstančių lankytojų ir turistų poreikius;
- sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu poreikis kultūrinėms paslaugoms neženkiai augs, tačiau esamas įstaigų tinklas sugebės jį tenkinti, todėl esamą jo apimtį siūloma išlaikyti;
- nenaudojamos patalpos kaimo gyvenamosiose vietovėse (pvz. buvusiose mokyklose ar jų skyriuose) pagal galimybę turi būti pertvarkomos į universalias sales, bibliotekas.

Sprendinių laikotarpyje siūloma gerinti teikiamų kultūrinių paslaugų kokybę Ignalinos rajono savivaldybėje:

- skatinti glaudų tarpinstitucinį rajono kultūros įstaigų bendradarbiavimą;
- skatinti bendruomenės kultūrinės iniciatyvas;
- gerinti sąlygas rajono gyventojams ir turistams gauti reikiamą kultūrinę informaciją;
- vystyti savivaldybės kultūros įstaigas, ateityje numatant galimybę pertvarkyti jas į platesnio profilio žiūrovines-pramogines institucijas, dalinai funkcionuojančias komerciniu pagrindu, besiorientuojančios į aukštos kokybės paslaugų teikimą.
- vystyti biblio-buso paslaugą bibliotekose.

2.5. Pasienio teritorijos ir infrastruktūra

1. Lietuvai įstojus į Europos sąjungą, Lietuvos Respublikos siena tapo Europos sąjungos valstybių išorės siena su Baltarusijos Respublika. Ignalinos rajono savivaldybė ribojasi su Baltarusijos Respublika, todėl dalis savivaldybės teritorijos patenka į pasienio ruožą ir valstybės sienos apsaugos zoną ir pasienio juostą:

- **Pasienio ruožas** – valstybės sienos į Lietuvos Respublikos teritorijos gilumą sausumos ar vidaus vandenų paženklinta juosta, kurioje galioja pasienio teisinis režimas, kuris nustatytas Pasienio teisinio režimo taisyklėse, patvirtintose LRV 2002 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr.598 (Žin., 2002, Nr.46-1755).
- **Pasienio juosta** – prie valstybės sienos einanti pasienio ruožo žemės ar vidaus vandenų dalis, skirta valstybės sienos ženklams, pasienio patrulio takui, inžinerinėms užtvarams, signalizacijos sistemoms, kitiems valstybės sienos apsaugos objektams bei įrenginiams

statyti ir prižiūrėti. Pasienio juostos plotis turi būti ne mažesnis kaip 5 metrai į Lietuvos Respublikos teritorijos gilumą. Žemė ir vandenys, kuriais eina pasienio juosta, yra valstybės nuosavybė, žemė ir vandenys, perduodami naudotis Valstybės sienos apsaugos tarnybai.

- **Valstybės sienos apsaugos zona** – nuo valstybės sienos į Lietuvos Respublikos teritorijos gilumą einanti paženklinta pasienio ruožo teritorijos dalis, kurioje valstybės sienos apsaugai ir jos tvarkymui užtikrinti įgyvendinamos techninės, organizacinės ir teisinės Valstybės sienos apsaugos tarnybos priemonės.

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių grafiniėje dalyje dėl stambaus mastelio pasienio juosta vaizduojama schematiškai, pasienio ruožo riba ir valstybės sienos apsaugos zona vaizduojamos panaudojant In Gis duomenų bazę.

2. LR Vyriausybė 2007 m. gegužės 30d. nutarimu Nr.548 „Dėl Pasienio ruožo ribų ir valstybės sienos apsaugos zonos ribų bei Lietuvos Respublikos gyvenamųjų vietovių, priskirtų pasienio ruožui, sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr.66-2559) patvirtino pasienio ruožo ribas ir valstybės sienos apsaugos zonos ribas. Pasienio ruožui yra priskirtos sekančios gyvenamosios vietovės:

- **Rimšės seniūnija:** Vigutėnai, Tripuckiai, Rudžiai, Rimšės mstl., Ferma, Nagėnai, Gakiškė, Birdekšniai, Trakniškė, Kovališkiai, Šiulėnai, Blatniškė, Gramantiškė, Andrelėnai, Novina, Trukoniai.
- **Naujojo Daugėlišio seniūnija:** Dikiškė, Kajotai, Baikeliai, Mieliatiltis, Ožioniai, Janavas, Liekiai, Ruokiškė, Daubariškėlė, Izabelinė, Viršupiai, Vingiriai, Vencloviškė, Pašakariškių vs., Pempiškė, Žaliosios k., Kiniūnai
- **Mielagėnų seniūnija:** Urveliai, Jurkiškė, Smilginiškės vs. Kurmiškės vs. Bernotai, Radučio vs. Ryžiškė.
- **Tverečiaus seniūnija:** Kukutėliai, Andriejauka, Erzvėtas, Pošiūnai, Čelniukai, Čiekupis, Kelpučiai, Kliukai, Vaiciekavas.
- **Didžiasalio seniūnija:** Petrošiūnai, Bobėnai, Svirakai, Kurtiškė, Smilginiškė, Kudabiškė.

3. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje yra 3 Pasienio apsaugos infrastruktūros objektai. Sprendinių laikotarpyje naujų Pasienio apsaugos infrastruktūros objektų statyba nenumatoma.

2.5.2.1 lentelė. Pasienio apsaugos infrastruktūros objektai

Eil. Nr.	Objektas	Būklė ir adresas
1	Ignalinos rinktinė	Esama, Vilniaus 76, Ignalina
2	Ignalinos rinktinės Puškų užkarda	Esama, Puškų kaimas, Ignalinos rajonas
3	Ignalinos rinktinės Tverečiaus užkarda	Esama, Daktorių kaimas, Ignalinos rajonas

2.6. Pramonės ir verslo teritorijos

2.6.1. Verslas ir investicijos

1. Sprendinių laikotarpyje iki 2021 metų Ignalinos rajono savivaldybės ūkio plėtra grindžiama smulkaus ir vidutinio verslo vystymo pagrindu. Sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu plėtrai yra taikytinas ekstensyvaus *status quo* principas, siekiant išsaugoti esamus ekonominės plėtros elementus (darbo jėga, esami verslo subjektai, teritoriniai verslo elementai) ir sukurti palankias sąlygas tinkamai vystyti ateityje. Investicijų skatinimas, pramonei ir stambiam verslui reikalingos infrastruktūros kūrimas ribotas dėl žemo savivaldybės ekonominio potencialo.

Nustatyta, kad teritorijos poreikis verslo plėtrai ribotas. Todėl didelės ekstensyvios verslo ir pramonės plėtros bei investicijų į šias sritis pritraukimo neprognozuojama.

2. Sprendinių laikotarpyje numatoma pagal rinkos poreikius eksploatuoti ir plėsti esamas verslo, komercijos ir pramonės teritorijų zonas:

- pramonės ir verslo perspektyvų atžvilgiu savivaldybė vertinama kaip santykinai mažo potencialo, todėl verslo ir pramonės plėtra bus rezervinio, o ne vystomojo pobūdžio;
- savivaldybėje esamas komercinės, sandėliavimo ir gamybinės teritorijas, kuriose šiuo metu nevykdoma gamyba, siūloma rezervuoti perspektyviniam laikotarpiui, naujai apdirbamajai pramonei, komercijai ir smulkiam ir vidutiniam verslui vystyti;
- esamas sandėliavimo ir gamybinės įmonės, veikiančias žemės ūkio gamybinėse pastatuose, įteisinti keičiant žemės ūkio pagrindinę žemės naudojimo paskirtį į kitą žemės naudojimo paskirtį pramoninių teritorijų naudojimo būdą;
- siūloma galimai pramonės ir komunalinių įmonių, sandėliavimo ir logistikos objektų plėtrai rezervuoti teritorijas greta didžiausių gyvenamųjų vietovių: Vidiškių, Dūkšto, Didžiasalio;
- įvertinant Ignalinos kurortinės teritorijos statusą, Ignalinos mieste pramonės plėtrą siūloma vykdyti tik esamų pramonės teritorijų pagrindu, jas modernizuojant. Prioritetas teikiamas komunalinių įmonių plėtrai. Galima netarši veikla. Verslo, aptarnavimo, gamybos, pramonės teritorijose bet kokia esama ar planuojama ūkinė veikla privalo atitikti higienos normų reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio kurortinės teritorijos funkcionavimui.

2.6.1.1 lentelė. Pramonės ir komunalinių įmonių, sandėliavimo ir logistikos objektų teritorijos

Eil. Nr.	Vietovė	Pramonės plėtra
1	Didžiasalis	Esama, pertvarkoma, plėtojama
2	Dūkštas	Nauja, plėtojama
3	Vidiškės	Nauja, plėtojama

- Kasybos srityje siūloma leisti vykdyti esamų eksploatuojamų ir detalai išžvalgytų naudingų iškasenų telkinių eksploataciją. Eksploatuojami karjerai grafiškai išreikšti kaip savarankiška tvarkymo zona, kuriai suteiktas raidinis indeksas ir numeris *Žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentų brėžinyje*.
- sprendinių laikotarpyje pradėti veiklą šiuo metu neeksploatuojamuose naudingų iškasenų telkiniuose, kurie grafiškai neišreikšti *Žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentų brėžinyje*, bus galima nekeičiant Ignalinos rajono savivaldybės bendrojo plano, jeigu konkretus telkinys bus detalai išžvalgytas ir jam bus išduotas leidimas eksploatacijai.

2.6.1.2. lentelė. Kasybos pramonės teritorijos

Eil. Nr.	Vietovė	Telkinio kodas	Iškasena	Pramoninis plotas, ha
	Galai	1225	Durpės	
	Lauciūniškės	1438	Žvyras	22,04
	Bajorai ₁	1446	Žvyras	4,27
	Bajorai ₂	1446	Žvyras	8,41
	Gudiškė	1445	Žvyras, smėlis	8,89
	Aza ₁	1437	Smėlis	9,24
	Aza ₂	1437	Smėlis	6,64
	Aza ₃	1437	Smėlis	21,72
	Aza ₄	1437	Smėlis	10,62

Aza ₅	1437	Smėlis	5,72
Aza ₆	1437	Smėlis	18,42
Aza ₇	1437	Smėlis	13,67
Paversmis ₁	1444	Žvyras, smėlis	3,43
Paversmis ₂	1444	Žvyras, smėlis	14,86
Paversmis ₃	1444	Žvyras, smėlis	5,60
Didžiasalis ₁	1450	Žvyras	236,12
Ceikiniai ₁	1439	Žvyras	15,44
Didžiasalis ₂	1450	Žvyras	186,83
Ceikiniai ₂	1439	Žvyras	5,61
Didžiasalis ₃	1450	Žvyras	31,46
Didžiasalis II ₁	1357	Žvyras	1,83
Didžiasalis II ₂	1357	Žvyras	
Dysna ₁	1436	Molis	155,69
Dysna ₂	1436	Molis	86,70
Dysna ₃	1436	Molis	85,28
Kuksos ₁	1435	Molis	43,68
Kuksos ₂	1435	Molis	100,59
Kuksos ₃	1435	Molis	24,17
Kuksos ₄	1435	Molis	210,62
Svetyčia ₁	1227	Durpės	217,57
Svetyčia ₂	1227	Durpės	0,42
Svetyčia ₃	1227	Durpės	0,56
Svetyčia ₄	1227	Durpės	0,18
Svetyčia ₅	1227	Durpės	16,31

3. Sprendinių laikotarpyje numatoma decentralizuoti rajono ūkį:

- skatinti savivaldybės centrų ekonominę plėtrą, kapitalo ir gėrybių tolygesnį pasiskirstymą savivaldybės centrų - periferijos dichotomijoje, efektyvesnį savivaldybės, valstybės ir privataus kapitalo investicijų, nukreiptų į rajono plėtrą naudojimą, skatins lokalinių centrų ekonominį aktyvumą, didins savivaldybės patrauklumą steigtis veikti;
- skatinti naujų įmonių kūrimąsi vietiniuose centruose, numatant lengvatas ir kitas išimties teises. Sudaryti palankias sąlygas smulkaus ir vidutinio verslo plėtrai pirmiausiai vietiniuose centruose – rajone vyrauja smulkus ir vidutinis verslas, todėl palankių sąlygų jam veikti sudarymas teigiamai įtakotų verslo plėtrą savivaldybėje;
- pramonės ir verslo teritorijų vystymas privalo būti įgyvendinamas vadovaujantis specialiaisiais ir detaliaisiais planais.

2.6.2. Naudingųjų iškasenų teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai

2.6.2.1 lentelė. Naudingųjų iškasenų teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai

Teritorijos reglamentų indeksas brėžinyje	Trumpa reglamentuojamos teritorijos charakteristika	Teritorijos naudojimo ir apsaugos reglamentai
N1	Naudingųjų iškasenų gavybos atvirų kasinių (karjerų) teritorijos	Reglamentas (N1) taikomas 34 naudingųjų iškasenų gavybos atvirų kasinių (karjerų) teritorijų tvarkymo zonoms ir pavieniams eksploatuojamiems telkiniams. Galimas žemės ūkio pagrindinės žemės naudojimo paskirties keitimas į kitą žemės naudojimo paskirtį naudingųjų iškasenų gavybos teritorijų naudojimo būdą. Žemės gelmių ištekliai turi būti apsaugoti nuo veiksmų, bloginančių jų kokybę, gavybos sąlygas, nuo teritorijos užstatymo ar kitų veiksmų, trukdančių žemės išteklius naudoti ateityje. Išžvalgytuose naudingųjų iškasenų telkiniuose ir prie jų esančiuose perspektyviniuose naudingųjų iškasenų plotuose draudžiama statyti gyvenamuosius namus, gamybinius

		statinius ir įrenginius, kurių veikla nesusijusi su naudingųjų iškasenų gavyba. Naudingųjų iškasenų telkiniams individualiai detaliais arba specialiais planais nustatoma sanitarinė apsaugos zona.
N2	Gėlo vandens vandenviečių teritorijos	Reglamentas (N2) taikomas gėlo vandens vandenviečių teritorijoms, kuriose veikla vykdoma vadovaujantis HN 44:2003 „Vandenviečių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“ arba jį pakeisiančio norminio akto reikalavimais. Vandenviečių teritorijoms detaliais arba specialiais planais nustatomos sanitarinės apsaugos zonos.

2.6.3. Pramonės ir komunalinių įmonių, sandėliavimo ir logistikos objektų teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai

2.6.3.1 lentelė. Pramonės ir komunalinių įmonių, sandėliavimo ir logistikos objektų teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai

Teritorijos reglamentų indeksas brėžinyje	Trumpa reglamentuojamos teritorijos charakteristika	Teritorijos naudojimo ir apsaugos reglamentai
U3	Pramonės, komunalinių įmonių, sandėliavimo ir logistikos objektų teritorijos	Reglamentas (U3) apima 4 pramonės teritorijas Ignalinoje, Dūkšte, Vidiškėse, Didžiasalyje. Numatoma intensyvi, technogenizuota žemėnauda kitoje žemės naudojimo paskirtyje. Tuo tikslu galimas žemės naudojimo paskirties keitimas į kitą žemės naudojimo paskirtį pramonės teritorijų naudojimo būdą. Taikomas laisvo planavimo principas. Dūkšte, Didžiasalyje ir Vidiškėse prioritetas teikiamas gamybos pramonės ir komunalinių įmonių, sandėliavimo bei logistikos objektų teritorijų formavimui savivaldybės teritorijoje vadovaujantis parengtais teritorijų detaliais planais. <u>Ignalinos mieste (kurortinėje teritorijoje)</u> tarši gamybinė veikla¹ negalima. Pramonės įmonių, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimai, statyba negalima. Gamybos ir pramonės teritorijose bet kokia esama ar planuojama ūkinė veikla privalo atitikti higienos normų reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio kurortinės teritorijos funkcionavimui. Įsiterpusių gyvenamųjų teritorijų sklypų skaidymas ir plėtra negalimi. Skatinama įsiterpusių gyvenamųjų teritorijų konversija. Verslo, gamybos ir pramonės teritorijų plėtra realizuojama modernizuojant ir sutankinant esamas užstatytas teritorijas ir įsavinant neužstatytas teritorijas. Rengiami atskirų sklypų ir sklypų grupių detalieji planai.

2.7. Įgyvendinimo prioritetai

Gyvenamųjų vietovių plėtros įgyvendinimo prioritetai:

1. teritorijų planavimo dokumentų parengimas.

Socioekonominės plėtros įgyvendinimo prioritetai:

1. esminė gyvenamojo fondo vystymo kryptis – kokybinė, t.y. būsto renovacija ir energetinio efektyvumo didinimas, daugiabučių gyvenamųjų namų modernizavimas, aplinkos kokybės gerinimas;
2. socialinio būsto fondo vystymas ir teritorijų rezervavimas galimai mažaukščių namų statybai;

3. esamo ikimokyklinio ugdymo įstaigų tinklo išlaikymas, bendrojo lavinimo mokyklų tinklo optimizavimas, esamo papildomo ugdymo infrastruktūros išlaikymas;
4. esamo sveikatos priežiūros įstaigų tinklo išlaikymas ir privataus sektoriaus dalies didėjimas pirminės sveikatos priežiūros infrastruktūroje;
5. esamo kultūrinės infrastruktūros tinklo (kultūros centrų (jų filialų), bibliotekų (jų filialų) tinklo išlaikymas ir jo intensyvi plėtra pagal poreikį;
6. kiekybiška socialinės infrastruktūros tinklo ir teikiamų paslaugų spektro plėtra steigiant naujas nestacionarias įstaigas (arba jų padalinius) ir savarankiško gyvenimo namus;
7. pagal rinkos poreikius esamų verslo, komercijos ir pramonės teritorijų zonų eksploatacija ir plėtra bei teritorijų rezervavimas.

¹ - Tarši gamybinė veikla - pramonės įmonių veikla, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai

3. KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA

3. KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA

3.1. Gamtinio karkaso formavimas

Bendrosios nuostatos

3.1.1. Bendrosios nuostatos

1. Bendroji šalies teritorijos gamtinio karkaso erdvinė koncepcija ir lokalizavimo modelis buvo nustatyti LR Seimo patvirtintame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Šio modelio sudarymo principai remiasi 2001 m. priimtame LR Saugomų teritorijų įstatyme įteisinta gamtinio karkaso sampratos geoeologine koncepcija. Pagal ją - **gamtiniu karkasu suprantamas vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.**

2. Gamtinio karkaso nustatymą formuoja siekiai:

- 1) sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoeologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
- 2) sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- 3) saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- 4) didinti šalies miškingumą;
- 5) optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą.

3. Gamtinis karkasas jungia įvairias teritorijas: rezervatus, draustinius, valstybinius parkus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiškai svarbias agrarines teritorijas. Jį sudaro:

- 1) *geoeologinės takoskyros* – teritorijų juostos, jungiančios ypatingą ekologinę svarbą bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenų intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą;
- 2) *migracijos koridoriai* – slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija;
- 3) *geosistemų vidinio stabilizavimo arealai* – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požįriui: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms.

Pagal svarbą gali būti skiriamos tarptautinės (europinės), nacionalinės, regioninės ir rajoninės (vietinės) svarbos gamtinio karkaso dalys.

4. Gamtiniame karkase esančiuose rezervatuose, draustiniuose, valstybiniuose parkuose, biosferos monitoringo (stebėsenos) teritorijose, ekologinės apsaugos zonose, atkuriamuosiuose ir

genetiniuose sklypuose veiklos apribojimus nustato LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin. 2001, Nr.108-3902), Gamtinio karkaso nuostatai (Žin., 2007, Nr. 22 – 858) bei visa eilė kitų, veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančių dokumentų. Gamtinio karkaso reglamentas teritoriškai diferencijuojamas pagal į jo sudėtį patenkančių žemės naudmenų ūkines kategorijas. Gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, saugomas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, palaikoma ir didinama gamtinė įvairovė, vykdomi rekultivacijos bei renatūralizacijos darbai. Gamtiniam karkasui priklausančiose konservacinės, miškų, žemės ūkio ir kitos - rekreacinės paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės imones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus. Leidžiama veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas ir yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus. Patvirtintomis gamtinio karkaso ribomis ir teisės aktų nustatytais veiklos apribojimais privaloma vadovautis rengiant miškotvarkos, žemėtvarkos projektus bei kitus teritorijų planavimo dokumentus.

3.1.2. Konkretizuoti sprendiniai gamtiniam karkasui Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje formuoti: -

1. Geoekologinėms takoskyroms Ignalinos rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriamos šios teritorijų juostos:

- Tarptautinės (europinės) svarbos Valdajaus – Baltijos – Pomeranijos aukštumų juostos *Baltijos ežerotojo kalvyno* geoekologinės takoskyros ruožas, kuris tęsiasi per visą savivaldybės teritoriją (iš pietų į šiaurės rytus), apimdamas praktiškai visą vakarinę savivaldybės teritorijos dalį bei šiaurinius pakraščius. Tai viena iš svarbiausių gamtinio karkaso sudedamųjų dalių ne tik rajono savivaldybės, bet ir visos šalies mastu.
- Nacionalinės svarbos *Šiaurričių Lietuvos* geoekologinės takoskyros ruožas centrinėje rajono savivaldybės teritorijos dalyje (Ceikinių – Vėlionių – Ignalinos) atkarpoje.

2. Migracijos koridoriams Ignalinos rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriami šie slėnių arba dubaklonių teritorijų ruožai:

- Regioninės svarbos *Dysnos* migracinio koridoriaus ruožas Padysnio k. – Kačergiškės k. – Tverečiaus – Didžiasalio – Dysnos k. atkarpoje.
- Rajoninę (vietinę) svarbą turintys *Drūkšos, Apyvardės, ež. Ilgiai* dubaklonio, *Parsvytės, Svetyčios, Šventytės, Notrynės, Dūdos, Šeškinės, Raukėtos, Birvėtos, Audenėlės, Svylos, Gilūtos, Erzvėtos, Varlenkos, Barzdėniškės, Ervėto ež. – Kančioginos, Apynupio, Ringės, Kėkštupio, Virėkstos, Vėžupio, Šventės, Žvėrupės, Pašvintės, Ceikinės, Švento ež. – Pakalo ež. – Žiezdro ež.* dubaklonio, *Kiaunos* slėnių migracinių koridorių ruožai ar jų atkarpos Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje.

3. Vidinio stabilizavimo arealams Ignalinos rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriamos šios teritorijos:

- Regioninę svarbą turintys *Adutiškio* ir *Dysnų* vidinio stabilizavimo arealai.
- Rajoninės (vietinės) svarbos vidinio stabilizavimo arealai: *Girelės – Kalviškių, Juozapavo, Kazitiškio, Kairiškės, Buiviliškės, Žygantiškės, Džiaugsminės, Moliakalnio, Seniškio, Padysnio, Parubežinės, Žilėnuškės, Šiulgių, Peičiupio, Salomenkos, Milašiaus, Gailiškės, Ažubalio, Vytėnų, Marijampolio, Čižiškių.*

4. Gamtinio karkaso teritorijų lokalizacija Ignalinos rajono savivaldybėje pateikiama brėžinyje „Gamtinio kraštovaizdžio apsauga“, apskaita pagal nustatytas gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptis - 3.1.1. lentelėje.

5. Nustatytos šios, kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios, gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys (žiūrėti brėžinyje – „Gamtinio kraštovaizdžio apsauga“, apskaitą pagal nutatytas gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptis - 3.1.1. lentelėje):

- 1) išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T1, M1, S1);
- 2) palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2, M2, S2);
- 3) gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (T3, M3, S3).

3.1.1 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijos (ha / %) Ignalinos rajone

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys ir jų tvarkymo kryptys	Ignalinos r. savivaldybė (144674,8 ha / %)
GEOEKOLOGINĖS TAKOSKYROS	55112,8 / 38,1
T1	30878,3 / 21,3
T2	14424,2 / 10,1
T3	9327,8 / 6,4
Pažeistos geoekologinių takoskyrų teritorijos	482,5 / 0,3
MIGRACIJOS KORIDORIAI	15581,2 / 10,8
M1	1205,0 / 0,8
M2	4407,5 / 3,0
M3	9968,7 / 6,9
VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI	34903,5 / 24,1
S1	11608,0 / 8,0
S2	13855,1 / 9,6
S3	9440,4 / 6,5
Pažeistos vidinio stabilizavimo arealų teritorijos	88,1 / 0,0
VISAS GAMTINIS KARKASAS	105597,5 / 73

6. Pirmasis kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas lokalizuotas ištisiniais miško masyvais apaugusiose gamtinio karkaso teritorijose - zonose, išsaugojusiose natūralų (gamtinį) kraštovaizdžio pobūdį bei ekologinio kompensavimo potencialą. Ignalinos rajono savivaldybėje pirmajam kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipui priskirta pakankami didelė gamtinio karkaso teritorijų dalis (apie 41,4%), tame tarpe: geoekologinių takoskyrų - 56%, migracinių koridorių - 7,7%, vidinio stabilizavimo arealų - 33,3%. Šios teritorijos – tai turimas rajono gamtinio karkaso funkcionavimo pagrindas, kurio perspektyva susijusi su racionalaus subalansuoto miškų ūkio tvarkymu, miškų regeneracinio potencialo išsaugojimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto režimo užtikrinimu šiose zonose įsteigtoms ypač saugomoms teritorijoms. Vyraujanti šių teritorijų naudojimo kryptis – tausojantis miškų ūkis, tame tarpe veikla, susijusi su racionalių šalutinių miško išteklių panaudojimu, poilsinis turizmas. Mišku neapaugusiose teritorijos dalyse vystymo kryptis – tausojantis žemės ūkis (smulkiasklėpė daržininkystė, sodininkystė ir kt.).

7. Antrasis kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas lokalizuotas mišrios naudmenų mozaikos teritorijose, kuriose kaitaliojasi miškų ir žemės ūkio naudmenos, taip pat smarkiai pakeistos arba pažeistos gamtinės struktūros miškuose. Ignalinos rajono savivaldybėje antrajai gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptiai priskirta apie 31% gamtinio karkaso teritorijų ploto, tame tarpe: geoekologinių takoskyrų - 26,2%, migracinių koridorių - 28,3%, vidinio stabilizavimo arealų - 39,7%. Šių teritorijų tvarkymas yra kur kas sudėtingesnis,

reikalingas tiek esamų funkcijų subalansavimas, tiek regeneracinės priemonės ekologinėms kompensacinėms gamtinės struktūros galioms stiprinti. Šioms zonoms būtini žemėnaudos struktūros pakeitimai – žemėnaudos sąskaidos didinimas, agrarinėse naudmenose įveisiant įvairaus dydžio želdinių juostas, grupes ar masyvus. Aktualus miškingumo didinimas dirvonuojančių, apleistų, didelio drėgnumo žemių sąskaita, apželdinant ir savaiminės renatūralizacijos keliu.

8. *Trečiasis kraštovaizdžio apsaugos ir formavimo tipas* taikytas žmogaus veiklos, pirmiausia agrarinės, gerokai pakeistose gamtinio karkaso teritorijose. Šios zonos susiformavo dėl technokratiško nesubalansuoto žemės naudojimo pažeidžiant ekologinės pusiausvyros sąlygas, nesilaikant racionalios gamtonaudos reikalavimų. Tai žemės ūkio intensyvinimo politikos rezultatas, Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje palietęs beveik trečdalį gamtinio karkaso teritorijų ploto - apie 27,2%, tame tarpe: geoekologinių takoskyrų – 16,9%, migracinių koridorių - 64%, vidinio stabilizavimo arealų - 27%. Šiose zonose gamtinio kraštovaizdžio formavimo kryptis yra regeneracinė-restauracinė, susijusi su sudėtingų renatūralizacinių priemonių įgyvendinimu, ekologinių nuostatų stiprinimu ir tausojančio šių teritorijų naudojimo vystymu.

9. Atskirą grupę sudaro *pažeistos* gamtinio karkaso teritorijos, praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir esamos būklės nebegalinčios atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų. *Pažeistos* gamtinio karkaso teritorijos - tai kompaktiškai užstatytos teritorijos, užimančios apie 570,5 ha (0,5% gamtinio karkaso teritorijų ploto rajono savivaldybės ribose). Bendroje gamtinio karkaso sistemoje šios teritorijos yra praradusios savo svarbą, tačiau tai nereiškia, kad jų tvarkyme gali būti nepaisoma aplinkos ekologinio stabilumo išsaugojimo ir gerinimo, kokybiškos žmonių gyvenamosios aplinkos, subalansuotos kraštovaizdžio struktūros formavimo tikslų. Šiuo atveju vienas iš svarbiausių uždavinių yra pilnavertės žaliųjų plotų sistemos (tame tarpe ir priklausomųjų želdynų) suformavimas ir tolimesnis vystymas, kraštovaizdžio natūralumą atkuriančių elementų grąžinimas ir gausinimas bei kitų priemonių, padedančių gerinti aplinkos kokybę, tenkinant visuomenės sveikos gyvensenos poreikius, palaikant teritorijos ekologinį stabilumą taikymas

Pastaba. Brėžinyje „Gamtinio kraštovaizdžio apsauga“ dėl smulkaus mastelio (M 1:50000) nurodytų gamtinio karkaso teritorijų ir jų apsaugos bei tvarkymo zonų ribos yra sąlyginės. Kiekvienu atveju, rengiant planavimo užduotis žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams ar vykdant jų derinimo ir tikrinimo procedūras, siekiant nustatyti pastarųjų dokumentų atitikimą bendrojo plano sprendiniams, negalima šias ribas laikyti tiksliais. Bendrojo plano brėžinyje nubrėžtos gamtinio karkaso bei jo teritorijų tvarkymo zonų ribos turi būti tikslinamos bendraisiais ar specialiais savivaldybės dalių, miestų, miestelių ir kitų teritorijų detaliais planais.

9. Gamtinio karkaso teritorijų ekologiniam optimizavimui būtina didinti bendrąjį atskirų rajono dalių (centrinės, rytinės, pietinės) miškingumą, nes ten jis yra nepakankamas, o nemaža dalis rajono upių ir upelių pakrančių perimetro neturi apsauginių miško želdinių juostų. Miškingumo didinimo programa turi būti orientuojama į labiausiai ekologiškai nuskurdintas trečiajam kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipui - grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai, priskirtas zonas, išaiškėjusias gamtinio karkaso konkretizavimo metu. Dalyje gamtinio karkaso teritorijų želdiniai turėtų būti gausinami ne dėl ekonominių faktorių, bet didinant gamtinės aplinkos ekologinį arba rekreacinį pilnavertiškumą (žiūrėti brėžinyje - „*Gamtinio kraštovaizdžio apsauga*“).

10. Pagal patvirtintas LR teritorijos bendrojo plano nuostatas Valstybės (Vyriausybės ir savivaldybių) politiką gamtinio karkaso formavimo ir palaikymo srityje numatoma vykdyti šiais būdais:

- 1) palaikant fizinių bei juridinių asmenų teikiamas gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvas;
- 2) ieškant bei skatinant gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvas bei investicijas;
- 3) gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvų aktyvūs organizacinis bei finansinis rėmimas.

11. Konkretus veiklos būdas turi būti pasirenkamas įvertinant šiuos veiksniai:

- gamtinio karkaso teritorijų santykinę kompensacinę svarbą šalies, regiono ir rajono kontekste,
- realią gamtinio kompensacinio potencialo būklę,
- ypač saugomų (konservacinių) gamtinių teritorijų buvimą,
- biologinės įvairovės turtingumą,
- rekreacinės funkcijos intensyvumą.

Gamtinio karkaso teritorijose, veikiant trims ar daugiau iš aukščiau nurodytų veiksmų, tikslinga taikyti aktyviausią Valstybės politikos gamtinio kraštovaizdžio apsaugoje vykdymo būdą - kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvų realų organizacinį bei finansinį rėmimą.

3.2. Gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsauga

1. Bendrąją Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos gamtinio kraštovaizdžio įvairovės (jo geogenetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina specialus, pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtą instituciškai (turinčių administraciją) ir neinstituciškai organizuotų konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančių)¹ bei kompleksinių² saugomų teritorijų tinklas. Gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugos sistemai Ignalinos rajono savivaldybėje priklauso šios saugomų teritorijų grupės:

- 1) institucinės saugomos teritorijos
 - valstybiniai parkai
- 2) neinstitucinės saugomos teritorijos
 - valstybiniai draustiniai,
 - biosferos poligonai

3. Aukščiau minėtų konkrečių gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugą vykdančių saugomų teritorijų suvestinė pagal atskiras LR Saugomų teritorijų įstatymu nustatytas saugomų teritorijų grupes pateikiama lentelėje (3.2.1 lentelė).

4. Ignalinos rajono savivaldybės gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugos sistemos plėtojimas sietinas su svarbiausiame dabartiniame šalies teritorijų planavimo dokumente - LR teritorijos bendrajame plane (2002 m.) bei Utenos apskrities bendrajame plane numatytais kraštovaizdžio apsaugos užtikrinimo sprendimais. Taip pat galimos tikslingos teritorijų paieškos steigti naujiems valstybiniais ar savivaldybių draustiniams, ypač biologinio profilio.

¹ Konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančios) teritorijos – teritorijos, kuriose saugomi unikalūs arba tipiški gamtinio ir (ar) kultūrinio kraštovaizdžio kompleksai bei objektai ir biologinė įvairovė.

² Kompleksinės saugomos teritorijos – gamtiniu ir (ar) kultūriniu vientisumu pasižyminčios teritorijos, kuriose pagal bendrą apsaugos, tvarkymo ir naudojimo programą sujungiamos įvairių apsaugos kryptų prioriteto, taip pat rekreacinės ir ūkinės zonos.

3.2.2 lentelė. Gamtinio kraštovaizdžio įvairovę Ignalinos rajono savivaldybėje išsaugančios saugomos teritorijos

Saugomų teritorijų grupė	Saugomos teritorijos pavadinimas	Plotas/dalis savivaldybėje (ha)	Savivaldybė
1	2	4	4
VALSTYBINIAI PARKAI	1. Aukštaitijos nacionalinis	41154,1 / 22968,3	Ignalinos r., Utenos r., Švenčionių r.
	2. Gražutės regioninis	29471,0 / 4060,2	Ignalinos r., Zarasų r.
	3. Labanoro regioninis	55305,4 / 6,6	Molėtų r., Utenos r., Švenčionių r., Ignalinos r.
	4. Sirvėtos regioninis	9043,8 / 1615,0	Ignalinos r., Švenčionių r.
VALSTYBINIAI BIOSFEROS POLIGONAI	5. Birvėtos	1240,0	Ignalinos r.
	6. Adutiškio - Guntauninkų miškas	5670,0 / 1824,3	Ignalinos r., Švenčionių r.
	7. Svylos	357,0	Ignalinos r.
VALSTYBINIAI DRAUSTINIAI	8. Ažušilės kraštovaizdžio	792,0	Ignalinos r.
	9. Smalvo kraštovaizdžio	2225,3 / 311,5	Zarasų r., Ignalinos r.
	10. Adutiškio telmologinis	845,7 / 272,3	Ignalinos r., Švenčionių r.
	11. Milašiaus telmologinis	655,8	Ignalinos r.
	12. Pušnies telmologinis	779,4	Ignalinos r.
	13. Vytėnų telmologinis	266,7	Ignalinos r.
	14. Dysnos hidrografinis	584,9	Ignalinos r.
	15. Nevaišių geomorfologinis	282,4	Ignalinos r.
VISOS SAVIVALDYBĖJE		36016,4	24,9% savivaldybės teritorijos ploto

5. Saugomų teritorijų sistema (valstybiniai parkai, valstybiniai draustiniai, biosferos poligonai) rajone apima apie ketvirtadalį teritorijos ploto (24,9%), integruoja gamtos ir kultūros paveldo apsaugą, yra funkcionaliai diferencijuota. Saugomų teritorijų ploto rodiklis yra gerokai didesnis už šalies vidurkį (15,3%) ir atspindi pakankamą ypač saugomų teritorijų tinklo išvystymą Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje. Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje saugomų teritorijų tinklo plėtojimas - iki 14-18% krašto teritorijos, išskiriamas kaip vienas iš ilgalaikių uždavinių, išsaugant kraštovaizdžio ir biologinę šalies įvairovę, todėl Ignalinos rajone, įvertinant kiekybinius saugomų teritorijų tinklo išvystymo rodiklius, didžiausią dėmesį reikėtų skirti reikiamam saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimų užtikrinimui, specialiojo planavimo dokumentų rengimui, vietinio lygmens savivaldybės saugomų teritorijų tinklo plėtojimui.

6. Atkreiptinas dėmesys į vietinio lygmens – savivaldybės saugomų draustinių tinklo plėtojimą. Šiuo metu Ignalinos rajono savivaldybėje jis nėra suformuotas. Įvertinant tai, kad rajono teritorija pasižymi didele gamtinio kraštovaizdžio įvairove, savivaldybės saugomų teritorijų tinklo plėtojimo procesui turėtų būti skiriamas reikiamas dėmesys. Ignalinos rajono savivaldybės bendrajame plane savivaldybės saugomų teritorijų sistemos plėtra detaliau neanalizuojama. Tai būtų specialaus aplinkosauginio planavimo dokumentų tikslas.

7. Rajone yra gana gausi valstybės saugomų gamtos paveldo objektų grupė – 15 objektų. Vienas iš jų geomorfologinis¹ – *Ladakalnis*. Keturi hidrografiniai² – *Dringio ragas*, *Ožių ragas*, *Baluošo ilgasalė*, *Ešerinis* (2 ež.). Gausiausiai atstovaujami botaniniai³ objektai, jų yra 10, tai: *Kairiškės ažuolas*, *Kazitiškio ažuolas*, *Paliesiaus ažuolas*, *Palūšės ažuolas*, *Trainiškio ažuolas*, *Tverečiaus ažuolas*, *Vaišniūnų ažuolas*, *Asalnų pušis*, *Labakaršio pušis*, *Rupinskų pušis*. Iš visų paminėtųjų gamtos paveldo objektų net devyni – *Ladakalnis*, *Dringio ragas*, *Ožių ragas*,

Baluošo ilgasalė, Ešerinis (2 ež.), Trainišio ažuolas, Tverečiaus ažuolas, Asalmų pušis, Labakaršio pušis yra paskelbti **gamtos paminklais**. Ignalinos rajono savivaldybės bendrajame plane pasiūlymai dėl naujų gamtos paveldo objektų steigimo neteikiami. Tai būtų specialaus aplinkosauginio planavimo dokumentų tikslas.

3.3. Biologinės įvairovės apsauga

1. Bendrąją Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos biologinės įvairovės (genetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina speciali pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtą saugomų teritorijų sistema bei su ja koordinuojamas ir jai subordinuojamas pagal Europos Sąjungos paukščių (EEC 79/409) ir buveinių (EEC 92/43) Direktyvas pradėtas formuoti europinę biologinę svarbą turinčių *Natura 2000* teritorijų tinklas.

2. Biologinės įvairovės apsaugos sistemai Ignalinos rajono savivaldybėje priklauso šios saugomų teritorijų grupės:

- 1) nacionalinės institucinės saugomos teritorijos
 - valstybiniai parkai
- 2) nacionalinės neinstitucinės saugomos teritorijos
 - valstybiniai draustiniai
 - valstybiniai biosferos poligonai
- 3) nacionalinę ST sistemą perdengiančio Europos ekologinio tinklo *Natura 2000* teritorijos
 - paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST)
 - buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST)

Aukščiau minėtų saugomų teritorijų (nacionalinių institucinių ir nacionalinių neinstitucinių) suvestinė pagal atskiras LR Saugomų teritorijų įstatymu nustatytas nacionalinių saugomų teritorijų grupes bei pagal *Natura 2000* kategorijas pateikiama 3.2.1 (teksto skyriuje 3.2) ir 3.3.1 lentelėse.

¹ – geomorfologiniai gamtos paveldo objektai – išskirtinių dydžių ir išvaizdos reljefo formos: kalvos, gūbriai, atragiai, daubos, raguvos, dubakloniai ir kitos reljefo formos.

² – hidrografiniai gamtos paveldo objektai – išskirtinių dydžių rėvos, senvagės, salos, kriokliai ir kiti hidrografinio tinklo elementai.

⁵ – botaniniai gamtos paveldo objektai – išskirtinio amžiaus, matmenų, formų ar dendrologiniu bei estetiniu požiūriu vertingi medžiai, krūmai, saugomų augalų ir grybų rūšių augavietės, unikalios ir nykstančios augalų bendrijos, dendrologiniai rinkiniai, dendrologinę vertę turintys parkai ir skverai.

3.3.1 lentelė. Biologinę įvairovę saugančios *Natura 2000* teritorijos Ignalinos rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Teritorijos pavadinimas, (savivaldybė)	Teritorijos grupė	Plotas/ dalis savivaldybėje (ha)	Pastabos
1	2	3	4	5
1.	<i>Adutiškio – Guntauninkų miškai</i> (Ignalinos r., Švenčionių r.)	PAST	5670,0 / <u>1824.3</u>	Adutiškio – Guntauninkų miškų biosferos poligonas
2.	<i>Birvėtos šlapžemės</i> (Ignalinos r.)	PAST	1239,7 / <u>1239.7</u>	Birvėtos biosferos poligonas
3.	<i>Dysnų ir Dysnykščio apyežerio šlapžemių kompleksas</i> (Ignalinos r.)	PAST	4016,6 / <u>4016.6</u>	Dysnų ir Dysnykščio ežerų apsaugos zonos dalis
4.	<i>Drūkšių ežeras</i> (Ignalinos r., Zarasų r.)	PAST	3612,3 / <u>415.7</u>	Drūkšių ežero apsaugos zonos dalis
5.	<i>Labanoro giria</i> (Ignalinos r., Molėtų R., Utenos r., Švenčionių r.)	PAST	53198,2 / <u>6.6</u>	Labanoro regioninis parkas, išskyrus šio parko rekreacinio, žemės ūkio ir kitos (gyvenamosios) paskirties prioriteto funkcines zonas
6.	<i>Vakarinė Aukštaitijos nacionalinio parko dalis</i> (Ignalinos r., Utenos r., Švenčionių r.)	PAST	35005,2 / <u>20716.8</u>	Aukštaitijos nacionalinio parko dalis, išskyrus šio parko rekreacinio ir kitos (gyvenamosios) paskirties prioriteto funkcines zonas
7.	<i>Svylos upės slėnis</i> (Ignalinos r.)	PAST	3576,1 / <u>357.1</u>	Svylos biosferos poligonas
8.	<i>Šiaurės rytinė Gražutės regioninio parko dalis</i> (Ignalinos r., Zarasų r.)	PAST	5699,8 / <u>249.4</u>	Gražutės regioninio parko dalis
9.	<i>Adutiškio pelkė</i> (Ignalinos r., Švenčionių r.)	BAST	4075,7 / <u>1595.1</u>	Antanų pedologinis draustinis, Adutiškio telmologinis draustinis, dalis Adutiškio - Guntauninkų miškų biosferos poligono
10.	<i>Aukštaitijos nacionalinis parkas</i> (Ignalinos r., Utenos r., Švenčionių r.)	BAST	33226,9 / <u>19545.8</u>	Aukštaitijos nacionalinio parko dalis, išskyrus šio parko rekreacinio ir kitos (gyvenamosios) paskirties prioriteto funkcines zonas
11.	<i>Didžiagirio miškas</i> (Ignalinos r.)	BAST	800,7 / <u>800.7</u>	I saugomų teritorijų ribas nepatenka
12.	<i>Dietkauščiznos pievos</i> (Ignalinos r.)	BAST	146,9 / <u>146.9</u>	Dalis Dysnos hidrografinio draustinio
13.	<i>Drūkšių ežeras</i> (Ignalinos r., Zarasų r.)	BAST	3612,5 / <u>415.7</u>	Drūkšių ežero apsaugos zonos dalis
14.	<i>Gervėlės pelkė</i> (Ignalinos r.)	BAST	373,3 / <u>373.3</u>	I saugomų teritorijų ribas nepatenka
15.	<i>Merkmenio ežeras</i> (Ignalinos r., Švenčionių r.)	BAST	42,4 / <u>41.8</u>	Sirvėtos regioninis parkas, dalis Čiulėnų geomorfologinio draustinio
16.	<i>Gražutės regioninis parkas</i> (Ignalinos r., Zarasų r.)	BAST	26101,3 / <u>3680.5</u>	Gražutės regioninis parkas, išskyrus šio parko rekreacinio, žemės ūkio bei kitos (gyvenamosios) paskirties prioriteto funkcines zonas
17.	<i>Labanoro regioninis parkas</i> (Ignalinos r., Molėtų r., Utenos r., Švenčionių r.)	BAST	53198,2 / <u>6.6</u>	Labanoro regioninis parkas, išskyrus rekreacinės, žemės ūkio bei kitos (gyvenamosios) paskirties prioriteto funkcines zonas
18.	<i>Pušnies pelkė</i> (Ignalinos r.)	BAST	779,4 / <u>779.4</u>	I saugomų teritorijų ribas nepatenka

19.	<i>Rūžo ežeras</i> (Ignalinos r.)	BAST	204,8 / <u>204,8</u>	I saugomų teritorijų ribas nepatenka
20.	<i>Smalvos ir Smalvykščio ežerai ir pelkės</i> (Ignalinos r., Zarasų r.)	BAST	2225,3 / <u>311,5</u>	Smalvo kraštovaizdžio draustinis
21.	<i>Sungardo ežeras</i> (Ignalinos r.)	BAST	116,7 / <u>116,7</u>	I saugomų teritorijų ribas nepatenka
22.	<i>Šakeliškės pievos</i> (Ignalinos r.)	BAST	114,8 / <u>114,8</u>	Dalis Dysnos hidrografinio draustinio
	VISOS TERITORIJOS	NATURA 2000	35419,5*	24,5% rajono teritorijos ploto

Pastaba*: skaičiuojant *Natura 2000* teritorijų plotą yra įvertintas kai kurių buveinių (BAST) ir paukščių (PAST) apsaugai svarbių teritorijų: *Adutiškio – Guntauninkų miškai*, *Aukštaitijos nacionalinis parkas*, *Gražutės regioninis parkas (dalis)*, *Drūkšių ežeras*, *Labanoro regioninis parkas* persidengimas.

3. *Natura 2000* teritorijos yra skelbiamos specialiomis saugomomis teritorijomis, užtikrinant palankų apsaugos statusą tam tikrai buveinei ar rūšiai, kurios yra išvardintos ES Paukščių ir Buveinių direktyvų prieduose. Saugomomis pirmiausia skelbiamos labiausiai nykstančios arba gamtos išsaugojimui svarbiausios teritorijos. 2004 m. pabaigoje – 2005 m. pradžioje buvo baigtos procedūros, susijusios su paukščių apsaugai svarbių teritorijų: *Adutiškio– Guntauninkų miškų*, *Svylos* ir *Birvėtos* biosferos poligonų steigimu. *Adutiškio– Guntauninkų* biosferos poligono paskirtis: išsaugoti *Adutiškio–Guntauninkų miškų* ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti vapsvaėdžio (*Pernis apivorus*), uralinės pelėdos (*Strix uralensis*), pilkosios meletos (*Picus canus*), tetervino (*Tetrao tetrix*) ir tripirščio genio (*Picoides tridactylus*) populiacijas teritorijoje. *Svylos* biosferos poligono paskirtis: išsaugoti Apšės upės slėnio ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti griežlės (*Crex crex*) populiaciją teritorijoje. *Birvėtos* biosferos poligono paskirtis: išsaugoti žuvininkystės tvenkinių, Dysnos ir Birvėtos upių slėnių šlapžemių ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti gulbės giesmininkės, švygždos, griežlės, gaiduko, mažojo kiro populiacijas bei baltakaktės žąsies sankaupas sezoninių migracijų metu teritorijoje. Kitų naujų, skirtų biologinės įvairovės išsaugojimui, saugomų teritorijų steigimo procedūros Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje šiuo metu nevykdomos.

4. Iš visų Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje išskirtų biologinę įvairovę saugančių *Natura 2000* teritorijų, didelė dalis (išskyrus *Didžiagirio mišką*, *Gervelės pelkę*, *Pušnies pelkę*, *Rūžo ežerą*, *Sungardo ežerą*) patenka į saugomų teritorijų – valstybinių parkų, biosferos poligonų, valstybinių draustinių, apsaugos zonų ribas. Europos Bendrijos svarbos buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų tvarkymo ypatumus nustato Vyriausybės patvirtinti Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai (Žin., 2004, Nr. 41-1335; 2006, Nr.44-1606).

5. Didžioji dalis gamtinio kraštovaizdžio įvairovę saugančių saugomų teritorijų (3.2.1 lentelė) Ignalinos rajono savivaldybėje vykdo ir biologinės įvairovės apsaugą. Pirmiausiai tai valstybinės kompleksinės saugomos teritorijos: *Aukštaitijos nacionalinis parkas*, *Labanoro*, *Sirvėtos ir Gražutės regioniniai parkai*, *Adutiškio - Guntauninkų miškų*, *Birvėtos ir Svylos biosferos poligonai*. Biologinės įvairovės apsaugai skirtų specializuotų – botaninių ir zoologinių draustinių rajone nėra, tačiau biologinės įvairovės apsaugos tikslą savo nuostatose visada tur kompleksinio pobūdžio draustiniai – kraštovaizdžio (*Ažušilės*, *Smalvo*) ir kiti siauresnio profilio draustiniai - telmologiniai (*Adutiškio*, *Milašiaus*, *Pušnies*, *Vytėnų*), hidrografiniai (*Dysnos*).

6. Biologinės įvairovės apsaugos plėtojimo pagrindimas reikalauja gana detalių, rajono bendrojo plano rengimo užduotims nepriklausančių, teritorijos botaninių bei zoologinių tyrimų ir jo apimtyje negali būti įvykdomas. Todėl tikslinga tik perteikti kompleksinei gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugai skirtus pasiūlymus, turinčius vidines nuostatas biologinės įvairovės apsaugai stiprinti bei galimus koordinacinius pasiūlymus dėl geresnio esamos gamtinės įvairovės apsaugos sistemos suderinimo. Savivaldybės lygmenyje būtų aktualu parengti rajono teritorijos kompleksinį biologinės įvairovės įvertinimą, išskiriant atskirus gamtinius kompleksus, kuriuose yra saugomų ir retų rūšių bei inicijuojant savivaldybės saugomų draustinių steigimą.

3.4. Įgyvendinimo prioritetai

Gamtinio kraštovaizdžio apsaugos įgyvendinimo prioritetai:

1. ekologinių kompensacinių funkcijų stiprinimas grąžinant ir gausinant kraštovaizdžio natūralumą atkuriančius elementus į labiausiai nuskurdintas rajono gamtinio karkaso teritorijas – geoekologines takoskyras bei migracijos koridorius;
2. atsakomybės už nustatytų gamtinio kraštovaizdžio apsaugos nuostatų vykdymą esamose konservacinio prioriteto saugomose teritorijose bei pakrančių apsaugos juostose ir zonose realus įgyvendinimas;
3. gamtinio kraštovaizdžio apsaugos kriterijų realizavimas vertinant statybos bei ūkinės veiklos projektus;
4. gamtinio kraštovaizdžio apsaugos svarbos įtvirtinimas rajono ekologinio švietimo programose.

Biologinės įvairovės apsaugos įgyvendinimo prioritetai:

1. buveinių apsaugai svarbių teritorijų (BAST) ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų (PAST) tinklo įteisinimo užbaigimas;
2. atsakomybės už nustatytų biologinės įvairovės apsaugos nuostatų vykdymą nacionalinėse saugomose ir *Natura 2000* teritorijose realus įgyvendinimas;
3. miško, pelkių ir natūralių pievų ekosistemų biologinės įvairovės palaikymas ir degradavimo sustabdymas.

4. NEKILNOJAMASIS KULTŪROS PAVELDAS

4. NEKILNOJAMASIS KULTŪROS PAVELDAS

4.1. Apsaugos tikslai ir uždaviniai

1. Lietuvos kontekste Ignalinos rajono nekilnojamas kultūros paveldas išsiskiria objektų gausa ir ryškia istorine, archeologine, architektūrine, etnografine verte. Rajono kultūriniam kraštovaizdžiui būdingas išraiškingumas, komponentų įvairovė, glaudi kultūros ir gamtos paveldo sąveika. Gamtinių kraštovaizdžių (žemėvaizdžių) tipologijos aspektu rajono vakarinė teritorijos dalis priklauso išskirtiniam vaizdingumu pasižyminčiam kalvotajam moreninei ežeringai aukštumai, rytinė – moreninei lygumai, o pietrytinis kyšulys – prieledyninei ežerinei lygumai. Šiaurinėje ir vakarinėje dalyse išlikę didesni reliktiniai istorinio valakinio kraštovaizdžio arealai.

2. Lietuvos teritorijos bendrajame plane pagal kultūros vertybių vertės ir koncentracijos arealų teritorinį išsidėstymą šalies teritorijoje nustatyta, kad Šiaurės Rytų Aukštaitijos regione istorinis paveldas yra orientuotas į Deltuvos, Sėlos ir Lietuvos gynybinių ruožų reprezentavimą bei gausų memorialinį palikimą.

3. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano tikslai ir uždaviniai grindžiami teritorijos darnios plėtros nuostata – nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimas yra integrali Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos plėtros dalis. Rajono teritorijos bendruoju planu siekiama nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių išsaugojimo, didesnių jų pritaikymo visuomenės lankymui galimybių, išryškinti ir atskleisti istorines bei kraštovaizdines vertes.

4. Nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų ir jų teritorijų paskirtis – užtikrinti praeities kartų pastatytų, įrengtų, sukurtų ar istorinių įvykių sureikšmintų kultūros vertybių išsaugojimą, naudojant arba pritaikant jas naudoti pirminiu ar istoriškai susiklosčiusiu, jam artimu ar tikslingai parinktu būdu. Tokiu būdu kultūros paveldo objektai turėtų būti naudingi jų naudotojams, kartu užtikrinant optimaliausią kultūros vertybių panaudojimą kultūriniam turizmui.

4.2. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai

5. Ignalinos rajono nekilnojamas kultūros paveldas pasižymi ryškia archeologine, istorine, architektūrine, etnografine verte. Kultūrinę vertę didina glaudi sąsaja su estetinė kraštovaizdine verte. Svarbiausieji nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sankaupos arealai yra išlikę rajono teritorijos vakarinėje, šiaurinėje ir centrinėje dalyse. Geriausiai saugomi nekilnojamojo kultūros paveldo objektai ir išlikę istorinio kraštovaizdžio fragmentai, esantys Aukštaitijos nacionaliniame ir Gražutės regioniniame parkuose.

6. Savivaldybės teritorija pasižymi kultūros paveldo objektų gausa. Ignalinos rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldą sudaro šie į Kultūros vertybių registrą (toliau – Registras) įrašyti kultūros paveldo objektai:

- **Archeologijos paveldo objektai.** Gausiausia archeologijos objektų dalis: 19 piliakalnių (iš jų 12 su gyvenvietėmis), 48 pilkapynai ir pilkapiai, 3 senovės gyvenvietės, 6 akmens a. gyvenvietės, 1 žalvario a. gyvenvietė. Archeologijos vertybės Ignalinos rajono savivaldybės bendrojo plano rekreacijos, turizmo ir kultūros paveldo brėžinyje pažymėtos raide **A**.
- **Laidojimo vietos.** Ignalinos rajono teritorijoje yra 6 į Registrą įrašytų laidojimo vietos: 5 kapinės ir 1 kapai. Iš jų 3 paskelbtos valstybės saugomomis. Laidojimo vietos brėžinyje pažymėtos raide **L**.

- **Mitologinės vietos.** Mitologijos paveldą Ignalinos rajono teritorijoje sudaro 5 mitologinę vertę turinčių nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių: 1 pavienis akmuo, 3 kalnai ir 1 ragas. Mitologijos paveldo objektai pažymėti raide **M**.
- **Ivykių vietos.** Ignalinos rajono teritorijoje yra 4 į Registrą įrašytų įvykių vietų. Įvykių vietos brėžinyje pažymėtos raide **I**.
- **Nekilnojamosios dailės vertybės,** įvardintos kaip monumentai, yra 8: 2 stogastulpiai, 2 koplytėlės, 1 kryžius ir 3 paminklai. Brėžinyje pažymėtos raide **D**.
- **Statinių kompleksai.** Didesnę Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje esančių statinių kompleksų (viso 21) dalį sudaro dvarų sodybos ar jų fragmentai – 17, 1 palivarko sodyba, 1 sodyba. Kita statinių kompleksų dalis: 2 – kulto pastatų ansambliai. Statinių kompleksai brėžinyje pažymėti raide **G**.
- **Statiniai.** Ignalinos rajone į registrą įrašyti 9 statiniai: 3 malūnai, 2 namai, 1 namas – muziejus, 1 pylimas ir 2 įtvirtinimai. Pavieniai statiniai brėžinyje pažymėti raide **S**.
- **Urbanistiniai objektai.** Į Registrą įrašytos 6 urbanistinę vertę turinčios kultūros paveldo vertybės, esančios Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje: penkios iš jų yra gatvinės kaimo gyvenvietės: Didžiasalio (42 sodybų), Salų II (4 sodybų), Mėčionių (21 sodybos), Kukutėlių (13 sodybų) ir Kudabiškių (7 sodybų), bei viena kupetinė Senosios Katinautiškės (12 sodybų) kaimo gyvenvietė. Urbanistikos paveldo objektai brėžinyje žymimi raide **U**.

Kultūros paveldo objektų sąrašas pateikiamas Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių konkretizavimo *Žemės naudojimo ir reglamentų brėžinyje bei Gamtos, kultūros paveldo teritorijų bei rekreacijos brėžinyje*. Objekto vieta lokalizuota vadovaujantis Ignalinos rajono savivaldybės kultūros paveldo tinklų scheme patekta konkretaus objekto centro koordinate.

4.2.1 lentelė. Piliakalniai

Nr. plane	Nr. KV registre	Pavadinimas
1 A	A 1437 KP	Ažubalio, Bajorų piliakalnis su gyvenviete
2 A	A 1436 KP	Bajorų, Leoniškės piliakalnis su gyvenviete
4 A	A 1434 P	Kazlupiškės piliakalnis
7 A	A 37 P	Pušų piliakalnis
8 A	A 1439 KP	Tolimėnų piliakalnis su gyvenviete
17	A1508K	Papiliakalnės, Ginučių piliakalnis su priešpiliu su gyvenviete
22	A1513 K	Sokiškių piliakalnis su gyvenviete
23	A1514 K	Pasamanės piliakalnis su gyvenviete
24 A	A1515 K	Dūkštelio, Senojo Dūkšto piliakalnis su gyvenviete
26 A	A1518 K	Linkmenų piliakalnis su gyvenviete
28 A	A1520 K	Mažulonių piliakalnis su gyvenviete
29 A	A1521 K	Papravalės piliakalnis su gyvenviete
42 A	A 1534	Strakšiškės piliakalnis, vad. Ropiakalniu
44 A	A 1536	Senojo Daugėlišio piliakalnis, vad. Kiškio bažnyčia
45 A	A 1538K	Jakaviškių piliakalnis, vad. Ropiakalniu
64 A	A 1952 K	Ažušilės piliakalnis su gyvenviete
67 A		Vėderinių piliakalnis
73 A	AV 1855	Vaškonių piliakalnis
76 A		Mieliatilčio piliakalnis

4.2.2 lentelė. Pilkapynai, pilkapiai, senovės gyvenvietės

Nr. plane	Nr. KV registre	Pavadinimas
Pilkapynai ir pilkapiai		
3 A	A 1432 P	Gedžiūnėlių, Garšvinės pilkapynas
5 A	A 1435 P	Leoniškės, Padūdžio pilkapynas
6 A	A 1438 P	Margavonės pilkapynas, vad. Švedkapiais
9 A	A 1433	Gedžiūnų pilkapynas, vad. Kapčiais
10 A	A 1440	Trakų, Ažvinčių pilkapynas, vad. Švedkapiais
11 A	A 1441	Laukstenių pilkapynas
12 A	A 1442	Laukstenių pilkapynas II
13 A	A 1443	Ramiojo pilkapynas
14 A	A 1444	Sidariškių, Krivasalio pilkapynas, vad. Kariū kapais
15 A	A 1506	Šakarvos pilkapynas
16 A	A 1507	Šakarvos pilkapynas II
18 A	A 1509	Palūšės pilkapynas, vad. Kuronais
19 A	A 1510	Palūšės pilkapynas II
20 A	A 1511	Vaišniūnų, Ivadų pilkapynas, vad. Guronais, Prancūžų kapais
21 A	A 1512	Vaišniūnų, Medžiūkainio pilkapynas
26 A	A 1517	Kurpių pilkapynas
27 A	A 1519	Stripeikių pilkapynas
30 A	A 1522	Papravalės pilkapynas
31 A	A 1523	Pajavuonio, Cegelnės pilkapinas
32 A	A 1524	Pajavuonio, Rėkučių pilkapinas
33 A	A 1525	Dvarykščiaus pilkapynas
34 A	A 1526	Polinkos, Dvarykščiaus pilkapynas
35 A	A 1527	Rokiškės pilkapynas
36 A	A 1528	Padysnio, Janionių pilkapynas
37 A	A 1529	Ignalinos pilkapynas, vad. Švedų kapais
38 A	A 1530	Ginučių pilkapynas
39 A	A 1531	Ginučių pilkapynas II
40 A	A 1532	Puzniškio pilkapynas
41 A	A 1533	Bališkių pilkapynas
43 A	A 1535	Balteniškis, Kylatrakio pilkapynas
46 A	A 1539	Didžiasalio pilkapynas, vad. Kuronais, Napoleono kapais
47 A	A 1540	Didžiasalio pilkapynas I, vad. Kuronais, Napoleono kapais
48 A	A 1541	Didžiasalio pilkapis
49 A	A 1542	Žagarinės pilkapynas, vad. Napoleono kapais
49 A	A 1542	Žagarinės pilkapynas, vad. Napoleono kapais
50 A	A 1543	Vigodkos, Dūkšto, Saksoniškės pilkapynas
51 A	A 1544	Vigodkos, Dūkšto, Saksoniškės pilkapynas II
52 A	A 1545	Poviliškės pilkapynas, vad. Kuronais
53 A	A 1546	Ažušilės pilkapynas
54 A	A 1547	Vyžių, Ripelialaukio pilkapynas
55 A	A 1578	Rutkūniškės pilkapis
56 A	A 1579	Vigodkos, Dūkšto pilkapis
57 A	A 1580	Vigodkos, Dūkšto pilkapis II
58 A	A 1617	Rokėnų pilkapynas, vad. Senovės karių kapais
59 A	A 1753	Medžiūškių, Akmeniškių pilkapynas
60 A	A 1948	Gurbų pilkapynas
61 A	A 1949	Leoniškės, Padūdžio pilkapynas
62 A	A 1950	Stripeikių pilkapynas II
77 A		Kalviasalio pilkapynas
Senovės gyvenvietės ir stovyklavietės		
63 A	A 1951	Ryžiškės senovės gyvenvietė
65 A	A 32	Pabiržės senovės gyvenvietė
66 A	A 5	Papravalės senovės gyvenvietė

68 A	AR 1689	Dvarykščiaus akmens a. gyvenvietė
69 A	IP 2535 A	Kimbariškės akmens a. gyvenvietė
70 A	IP 3044 A	Kėkštų akmens a. gyvenvietė
71 A	IP 3046 A	Peleko akmens a. stovyklavietė
72 A	IP 3053 A	Pečiurkų akmens a. gyvenvietė
74 A	IP 3045 A	Vilėkų žalvario a. gyvenvietė
75 A	IP 2536 A	Šakarovos akmens a. gyvenvietė
77 A		Mieliatilčio senovės gyvenvietė
78 A		Mieliatilčio senovės gyvenvietė II

4.2.3 lentelė. Laidojimo vietos

Nr. plane	Nr. KV registre	Pavadinimas
1 L	L 1664 K	Dūkšto dvaro senosios kapinės
2 L	L 917	Linkmenų, Palūšės mstl. žydų senosios kapinės
3 L	L 918	Dūkšto, Didžiasalio mstl. žydų senosios kapinės, vad. Tumelinos
4 L	IV 240	Dūkšto kapinės
5 L	IV 244	Rimšės kapinės
6 L	IV 1155	Kristinos Skrebutienės kapas Pivorų k.
7 L	IV 239	Ignalinos sovietinių karių kapinės
8 L	IP 2553/I	Ignalinos senosios žydų kapinės
9 L	L 16	Partizanų kapai Ignalinoje

4.2.4 lentelė. Mitologinės vietos

Nr. plane	Nr. KV registre	Pavadinimas
1 M	M 101	Čelniukų akmuo su „Velnio pėda“
2 M	M 102	Biržiniškės kalnas vad. Bažnyčiakalniu
3 M	M 12	Kalnas vad. Šventakalniu
4 M	M 47 K	Kalnas vad. Piestokalniu ir akmuo vad. Aukuro akmeniu
5 M	M 5	Ragas vad. Alkaragiu

4.2.5 lentelė. Įvykių vietos

Nr. plane	Nr. KV registre	Pavadinimas
1 I	I 14	Salako k. žydų žudynių vieta ir kapai Sungardų miške
2 I	I 15	Žudynių vieta ir kapas prie Ilgio ežero
3 I	IP 2797/I	Žydų žudynių vieta Dvariškių k.
4 I	IP 2796/I	Žydų žudynių vieta ir kapas Maksimonių k.

4.2.5 lentelė. Nekilnojamos dailės vertybės

Nr. plane	Nr. KV registre	Pavadinimas
1 D	IV	Kryžius tremtiniais atminti Ignalinoje
2 D	DV 883	Juodalaukio stogastulpis su ornamentuotu kryželiu ir nukryžiuotojo skulptūra
3 D	DV 917	Kukoriškės stogastulpis su ornamentuotu kryželiu
4 D	DV 4411	Antkapinis paminklas Juzėnams Kukutelių k.
5 D	DV 891	Linkmenų kryžius
6 D	DV 906	Koplytėlė su Marijos skulptūra Palūšėje
7 D	IV 822	Paminklas Mikui Petrauskui Palūšėje
8 D	DR 477	Adomo Hrebnickio paminklas Rojaus vnk., Kaniukų k.
9 D	IP 1971/I	Trakto dalis Pamoliškės k.
10 D	IP 1432/I-2/I	Senajo Daugėliškio – Ignalinos – Švenčionių – Strūnaičio trakto dalis ir tęsinys su tiltu

4.2.6 lentelė. Statinių kompleksai ir statiniai

Nr. plane	Nr. KV registre	Pavadinimas
Dvaro sodybos		
1 G	G 15 K	Vidiškų dvaro sodyba
2 G	G 289 K	Dūkšto dvaro sodyba
3 G	G 290 K	Paliesiaus dvaro sodyba
4 G	G 42 K	Švento Juozapo parapiinės bažnyčios kompleksas Palūšėje
5 G	IP 217 At	Antaprūdės buv. dvaro sodybos fragmentai
6 G	IP 223 At	Griškaučiznos (Griškiškos) buv. dvaro sodybos fragmentai
7 G	AtV 1046	Sodyba Juodalaukio k.
8 G	IP 224 At	Kazitiškio buv. dvaro sodybos fragmentai
9 G	IP 225 At	Kazokinės buv. dvaro sodybos fragmentai
10 G	IP 226 At	Krikonių buv. dvaro sodybos fragmentai
11 G	IP 227 At	Meikštų buv. dvaro sodyba
12 G	AtV 339	Mielagėnų kulto pastatų ansamblis
13 G	IP 229 At	Pakiaunės buv. dvaro sodybos fragmentai
14 G	IP 231 At	Pizanino (Pūšku) buv. dvaro sodyba
Statiniai		
1 S	S 567	Juodagalvių vandens malūnas
2 S	IR 300	Kipro Petrausko namas
3 S	IV 867	Gaveikėnų vandens malūnas
4 S	IV 866	Ginučių vandens malūnas
5 S	IV 246	Raščiūnų įtvirtinimai
6 S	IR 163	A.Hrebnickio namas (muziejus)
7 S	AtV 344	Namas III Vaišniūnų kaime
8 S	IV 246	Kėkštų gynybinis įtvirtinimas
9 S	A 1112 P	Rėkučių pylimas
10 S	IP 1553 At	Senajo Dūkšto koplyčia
11 S	IP 2874 At	Ignalinos vandentiekio bokštas

4.2.7 lentelė. Urbanistiniai objektai

Nr. plane	Nr. KV registre	Pavadinimas
1 U	AtV 345	Didžiasalio 42 sodybų gatvinis kaimas
2 U	AtV 337	Kudabiškės 7 sodybų gatvinis kaimas
3 U	AtV 334	Kukutėlių 13 sodybų gatvinis kaimas
4 U	AtV 335	Mečionių 21 sodybos gatvinis kaimas
5 U	AtV 338	II Salų 4 sodybų kaimas
6 U	AtV 336	Senosios Katinautiškės 12 sodybų kupetinis kaimas
7 U	UV 13	Ignalina

4.3. Paveldosaugos reikalavimai

Ignalinos savivaldybės teritoriją paveldosaugos požiūriu galima skirstyti į kultūros paveldo objektų teritorijas, kultūros paveldo objektų apsaugos zonas, kitas teritorijas. Visų kultūros paveldo objektų bei vietovių (tiek paskelbtų saugomais (tame tarpe ir kultūros paminklų), tiek esančių Registre) teritorijose ir apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Ši nuostata yra įrašyta Ignalinos savivaldybės bendrojo plano sprendinių konkretizavimo Žemės naudojimo ir reglamentų brėžinyje bei Gamtos, kultūros paveldo teritorijų bei rekreacijos brėžinyje. Tvarkybos ir naudojimo reglamentai

nustatomi individualiais apsaugos reglamentais (tipiniais reglamentais, jei individualūs reglamentai neparengti).

Veikla kultūros paveldo objektuose bei jų teritorijose turi būti vykdoma (laikantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, Saugomų teritorijų ir Teritorijų planavimo įstatymų) pagal reglamentus, nustatančius paveldosaugos reikalavimus kiekvienam kultūros paveldo objektui arba pagal detalius reglamentus, numatytus parengtuose planavimo dokumentuose.

Kapinės prižiūrimos pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas kapinių tvarkymo taisykles (Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. 3-37, 2004, Nr. 153-5571) 20 str.), saugomos viešajam pažinimui ir pagarbai.

Paveldosaugos reikalavimai kitoms teritorijoms nenustatomi.

4.4. Įgyvendinimo prioritetai

1. Pagal LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą sudaro: apskaita; skelbimas saugomu; saugojimas – tvarkyba ir naudojimas; pažinimas, jo sklaida; atgaivinimas (reabilitacija).
Siekiant išsaugoti Ignalinos rajono nekilnojamąjį kultūros paveldą būtina visų pirma sutvarkyti paveldo objektų apskaitos dokumentus ir įteisinti jų apsaugą teisės aktų nustatyta tvarka.
Siūloma:

- patikslinti senus apskaitos dokumentus turinčių archeologijos paveldo objektų teritorijų ribas;
- įrašyti į Registrą naujai aptiktus archeologijos paveldo objektus ir kitas naujai išaiškintas nekilnojamąsias kultūros vertybes;
- paskelbti saugomais vertingiausius Registre esančius kultūros paveldo objektus, nepaskelbtus valstybės saugomais.

2. Priemonės, užtikrinančios kultūros paveldo atgaivinimą, atkūrimą, panaudojimą kultūriniam turizmui:

Administracinės priemonės

- inicijuoti kultūros paveldo objektų apsaugą vietiniame (savivaldybės) lygmenyje;
- savivaldybės tarnyboms tinkamai rūpintis neveikiančių kapinių priežiūra.

Ekonominės priemonės (savivaldybės planuose numatyti kultūros paveldo atgaivinimo programos)

- kultūros paveldo objektų teritorijų, aplinkos ir infrastruktūros tvarkymas;
- tvarkomųjų paveldosaugos darbų kompensavimas savivaldybės saugomų kultūros paveldo objektų savininkams.

Švietėjiškos priemonės

- renginių, skirtų kultūros paveldo objektų tvarkymui organizavimas;
- nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių bei nekilnojamojo turto, esančio kultūros vertybės teritorijoje savininkų, valdytojų ar naudotojų konsultavimas prižiūrint ir tvarkant kultūros paveldo vertybę ar jos teritoriją;
- leidinių apie Ignalinos rajono teritorijoje esančias kultūros paveldo vertybes leidyba;
- konkursai, skirti pažymėti geriausiai tvarkomus paveldo objektus.

5. ŽEMĖS IR MIŠKŲ ŪKIO TERITORIJOS IR VANDENYS

5. ŽEMĖS IR MIŠKŲ ŪKIO TERITORIJOS IR VANDENYS

5.1. Žemės ūkio teritorijos

5.1.1. Žemės ūkio veiklai naudotinų teritorijų ypatumai

1. Ignalinos rajono savivaldybės teritorija pagal Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo (generalinio) plano agrarinių teritorijų zonavimą patenka į Baltijos kalvyno zoną, kurioje vyrauja velėniniai jauriniai smėlio bei priesmėlio ir priemolio dirvožemiai. Kalvotus arba smėlingų lygumų paviršių plotus dengiantys dirvožemiai šiame rajone vertinami gana žemais žemės ūkio naudmenų dirvožemio našumo balais (tai santykinis žemės naudmenų našumas vidutinėse ūkininkavimo sąlygose). Didžiojoje teritorijos dalyje vyrauja dirvožemiai, kurių našumas svyruoja 27-35 balų ribose, mažiausios agroūkinės vertės dirvožemių arealai yra smėlynuose, pagrinde apaugusiuose mišku ir tesiekia 27 balus. Našesni dirvožemiai, su balu artimu šalies vidurkiui (39,1) yra paplitę Dysnos lygumoje. Dirvožemių danga čia gana vienoda, nekontrastiška. Vakarinės Dysnos lygumos dalies dirvožemių našumas 31 – 35 balai, rytinės – 35 – 40 balų.

Ignalinos raj. sav. nehumusingos dirvos sudaro apie 60% viso jų ploto. Daugiausia kalvotų vietovių yra Baltijos kalvyno zonoje. Ignalinos rajono savivaldybėje kalvotas reljefas (šlaito statumas 5-12°) sudaro – 54%. Rajono savivaldybės teritorijoje nemažai žemės ūkio naudmenų paveikta vandens ir vėjo erozijos. Eroduoti plotai Ignalinos rajono savivaldybėje sudaro 43%, (šalies vidurkis 14,4%). Pastaraisiais metais mažėjant žemės ūkio intensyvumui bei smulkėjant gamybiniais sklypams, daugėjant želdinių, dirvožemio erozija ėmė silpnėti ir stabilizuotis.

2. Esamos padėties išvadų pagrindu Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje suformuotos agrarinių teritorijų naudojimo (specializuotos žemės ūkio plėtros) zonos. Agrarinių teritorijų naudojimo zonų ribos ir šių teritorijų naudojimas specializuotose žemės ūkio plėtros zonose suderintas ir neprieštarauja bendrajame plane numatytiems gyvenamųjų vietovių ir kitų užstatomų teritorijų reglamentams bei Gamtinio karkaso nuostatom.

3. Bendrajame plane, planuojant detalesnį teritorijų tvarkymą, siekiama geresnio žemės gamtinių ir ūkinių, taip pat natūralių savybių panaudojimo kraštovaizdžio apsaugos pagrindais. Agrarinių teritorijų zonavimo pagrindas:

- esamos būklės įvertinimas racionalaus žemės naudojimo ir aplinkosaugos požiūriu;
- dirvožemių tipų, granulimetrinės sudėties ir melioracinės būklės analizė;
- miškotvarkos duomenų analizė;
- urbanistinės plėtros poveikio ir gyvenamosios, visuomeninės, ūkinės paskirties statinių racionalaus išdėstymo poreikis;
- gamtinio karkaso formavimo ypatumų įvertinimas.

4. Visos žemės ūkio teritorijos suskirstytos į septynių tipų žemės naudojimo ir žemės ūkio specializacijos zonas:

- **Z_S zona** - žemės ūkio teritorijų saugomose teritorijose zona (draustiniuose, Natura 2000 teritorijose);
- **Z_{N,RP} zona** - žemės ūkio teritorijų kompleksinėse saugomose teritorijose zona (Aukštaitijos nacionalinio parko, Gražutės, Sirvėtos, Labanoro regioninių parkų ūkinio prioriteto funkcinėse zonose);
- **Z_U zona** - gyvenamųjų vietovių plėtros zona;
- **Z_P zona** - patenkinamos ūkinės vertės žemių zona;
- **Z_I zona** - vidutinės ūkinės vertės žemių zona;
- **Z_R zona** - rekreacinio prioriteto teritorijų zona;

- **Z_E zona** - ekstensyvaus ūkininkavimo zona gamtiniame karkase.

5. Agrarinių teritorijų naudojimo funkcinių prioritetų zonų pasiskirstymas Ignalinos rajono savivaldybės seniūnijose pateikta 5.1.1.1. lentelėje. Savivaldybėje vyrauja patenkinamos ūkinės vertės žemių zona, kuri sudarys 27,5% žemės ūkio paskirties žemės, ekstensyvi ūkininkavimo zona gamtiniame karkase užima 26,2% žemės ūkio paskirties žemės.

6. Nustatytos rekomenduojamos žemės ūkio veiklos zonos (funkcinės zonos), atsižvelgiant į geriausių dirvožemių savybių panaudojimą, žemės ūkio gamybos efektyvumą ir gamtos išteklių apsaugą.

5.1.1.1 lentelė. Žemės ūkio teritorijų naudojimo prioritetai

Simbo lis plane	Zonų apibūdinimas	Užimamas plotas seniūnijose (%)												
		Celkinių	Didžiųjų	Dūkšto	Ignalinos	Ignalinos m.	Linkmenų.	Kazitiškio	Mielagėnų	Naujojo Daugėliškio	Rimšės	Tverėčiaus	Vidiškio	Ignalinos raj. sav.
Z _U	Siaurai specializuotų ūkių veikla urbanizuojamose teritorijose	14,3	4,1	25,0	16,1	100	6,1	4,3	6,8	4,2	30,3	10,5	8,5	12,5
Z _P	Patenkinamos ūkinės vertės žemių zona	16,3	-	15,3	30,4	-	-	40,8	1,1	60,0	36,7	-	62,9	27,5
Z _I	Vidutinės ūkinės vertės žemių zona	20,4	67,3	1,4		-	18,4		68,2	10,0		71,1	-	20,0
Z _R	Intensyvios rekreacijos zona			15,3	3,6	-	6,1	1,1	2,3	-	4,6	2,6	-	3,3
Z _{N,RP}	Aukštaitijos nacionalinio parko, Gražutės, Sirvėtos, Labanoro regioninių parkų (žemės ūkio paskirties žemės esančios ūkinio prioriteto funkcinėse zonose)	16,4	-	8,3	19,5	-	65,3	1,1	-	-		-	-	7,6
Z _S	Žemės ūkio paskirties žemė esanti draustinuose, NATURA 2000 teritorijose	2,0	18,4	1,4	1,8	-	-	4,3	2,3	0,8	1,8	-	2,9	2,9
Z _E	Ekstensyvaus ūkininkavimo zona gamtiniame karkase.	30,6	10,2	33,3	28,6	-	4,1	48,4	19,3	25,0	26,6	15,8	25,7	26,2
	Iš viso:	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

5.1.2. Žemės ūkio teritorijų naudojimo reglamentai

5. Visose zonose, išskyrus Z_s ir $Z_{N,RP}$ zonas, galimas žemės ūkio paskirties keitimas į kitą paskirtį gyvenamųjų namų statybai vadovaujantis 2.3.1. lentelėje nurodytais gyvenamųjų vietovių plėtojimo ir tvarkymo reglamentais. Taip pat galimas žemės ūkio paskirties keitimas į kitą paskirtį socialinės ir rekreacinės infrastruktūros objektų (švietimo, sveikatos ir socialinės rūpybos, apgyvendinimo) statybai.

6. Bendrajame plane numatytoje Z_U zonoje, miestų ir miestelių teritorijose bei jų plėtos zonose žemės ūkio paskirties sklypuose ūkininkų sodybų statyba negalima.

Z_R zonoje, miestelių ir kaimų plėtos teritorijose negalima ūkininkų sodybų statyba su gamybiniais pastatais (žr. 2.3.1. lentelę). Visose kitose zonose galima ūkininkų sodybų statyba.

7. Žemės ūkio paskirties žemėje esančios žemės ūkio naudmenos ir žemė, su veikiančiais melioracijos įrenginiais, turi būti saugoma nuo jų ploto sumažėjimo, vadovaujantis Žemės įstatymo 22 straipsnio nuostata: „Ariamoji žemė, kurios dirvožemio našumas didesnis už vidutinį šalyje taip pat žemė, kurioje yra eksploatuojamos melioracijos sistemos, turi būti naudojama taip, kad nesumažėtų jų plotas, išskyrus ekologiškai nuskurdintose gamtinio karkaso teritorijose, ir nepablogėtų dirvožemio savybės“.

8. Gamtinio karkaso teritorijos pažymėtos Gamtinio kraštovaizdžio apsaugos brėžinyje, tačiau kurios iš jų yra ekologiškai nuskurdintos, gali būti nustatyta tik pagal Aplinkos ministerijos parengtus teisės aktus, atitinkamais skaičiavimais įrodžius, jog šiose teritorijose miškų ir kitų natūralių biocenozų plotas neužtikrina vietovės ekologinio stabilumo.

9. Zonose, esančiose gamtinio karkaso teritorijose, rekomenduojamas detalesnis žemės naudojimo reglamentavimas, susijęs su kraštovaizdžio natūralumo apsauga (išlaikymu, saugojimu, palaikymu, stiprinimu, kraštovaizdžio natūralumą atkuriančių elementų grąžinimu ir gausinimu) gali būti realizuojamas pagal saugomų teritorijų planavimo dokumentus arba kaimo plėtos žemėtvarkos projektus. Rengiami dokumentai turėtų įvertinti:

- rekomenduojamą ekologinę įvairovę užtikrinančių žemės naudmenų sudėtį. Jeigu ekologinė įvairovė nepakankama, leistinas didesnis esamos padėties keitimas: miškų ir laukų bei vandens telkinių apsauginių želdinių įveisimas, tvenkinių įrengimas, daugiamečių žolynų užimtų plotų išdėstymo įvairovės didinimas;
- rekomenduojamas žemdirbystės sistemos. Gamtinio karkaso teritorijose rekomenduojama vystyti tik tausojamąjį arba ekologinį ūkininkavimą. Gamtinio karkaso teritorijose ūkinė veikla ribojama vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymo 22 straipsnio 6 dalies nuostatomis: „Gamtinio karkaso rekreacinės, miškų ūkio ir agrarinės paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus. Leidžiama tokia veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas, yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus“.

10. Viešųjų kelių tinklas turi atitikti bendrojo plano sprendiniuose numatytą kelių išdėstymą, vietinių kelių tinklas – specialiuosiuose planuose numatytą išdėstymą.

11. Rengiant specialiuosius planus kaimo vietovėje, privalo būti pažymėtos žemės ūkio gamybinių pastatų sanitarinės apsaugos zonos. Jose, vadovaujantis Vyriausybės patvirtintomis Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis (1992 05 12 nutarimas Nr. 343),

draudžiama statyti gyvenamuosius namus ir visuomeninius pastatus, o esamos sodybos ar visuomeniniai pastatai gali būti rekonstruojami tik įvertinus neigiamą veiklos poveikį sveikatai ir šiose zonose gyvenantiems asmenims sutikus.

5.1.2. lentelė. Žemės ūkio paskirties žemės naudojimo funkciniai prioritetai ir veiklos reglamentavimas.

Teritorijos reglamentų indeksas brėžinyje	Trumpa reglamentuojamos teritorijos charakteristika	Teritorijos naudojimo ir apsaugos reglamentai
Z_U	Gyvenamųjų vietovių plėtros zonos (Urbanizuotinių ir kitai paskirčiai naudotinių teritorijų plėtra)	Zonai priskiriamos žemės ūkio teritorijos miestų, miestelių esamose teritorijose ir jų plėtros zonose bei kaimų plėtros zonose. Z_U zonoje prioritetas teikiamas gyvenamųjų vietovių plėtrai ir žemės ūkio paskirties keitimui į kitą arba miškų ūkio paskirtį. Esamuose žemės ūkio paskirties sklypuose galima neterminuota žemės ūkio veiklą nekeičiant žemės ūkio naudojimo paskirties, su sąlyga, kad nebus keičiamas esamas žemės ūkio sklypų naudojimo būdas ir pobūdis ir tokių sklypų naudojimas nekomplikuos gyvenamųjų vietovių plėtros. Z_U zonoje žemės ūkio paskirties keitimas realizuojamas vadovaujantis Ignalinos ir Dūkšto miestų bendraisiais planais ir kitų gyvenamųjų vietovių (jų dalių) detaliaisiais planais (suplanavimo schemomis).
Z_P	Patenkinamos ūkinės vertės žemių zona.	Zona išskirta Ignalinos rajono savivaldybės teritorijose, kuriose dominuoja daugiausia lengvos granulimetrinės sudėties, arba nuardyti, mažai suaktyvinti dirvožemiai. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendajame plane numatoma patenkinamos ūkinės vertės žemių diferenciacija prilausomai nuo žemės ūkio teritorijos agrarinės būklės: • <i>Geros agrarinės būklės</i> žemėse siūloma išlaikyti dominuojančią žemės ūkio paskirtį. Geros agrarinės būklės žemių savybės leidžia auginti daugiausia žolinius pašarus gyvulininkystės poreikiams tenkinti. Rekomenduojama vystyti ūkio šaka – galvijininkystę. Prioritetas teiktinas pieno ūkiui ir mėsinių galvijų auginimui. Vyraujanti žemės ūkio naudmenų rūšis – pievos ir ganyklos. Jos turi būti geros agrarinės būklės, tinkamai prižiūrimos ir naudojamos pašarų gamybai. • <i>Blogos agrarinės būklės</i> žemėse siūloma keisti žemės ūkio paskirtį į dominuojančią miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį. Mažiau tinkami mechanizuotam dirbimui, paveikti vėjo erozijos, nenašūs, nutolę nuo sodybų ir įsiterpę į miškus žemės ūkio naudmenų sklypai ir kurie šiuo metu jau yra apleisti ir dirvonuojantys, turi būti panaudoti miškui įveisti. Formuojamos taisyklingos arba reljefo formas atitinkančios ribos tarp žemės ūkio naudmenų ir miško kontūrų. Pastatų statyba pagal lentelės 2.3.1. reglamentą U2m. Ūkininkų sodybų statyba už kaimų plėtros zonų teisės aktų nustatyta tvarka.
Z_I	Vidutinės ūkinės vertės žemių zona.	Skatinama mišrios specializacijos ūkiai, derinantys gyvulių auginimą su prekinės augalininkystės produkcijos gamyba. Pastatų statyba pagal lentelės 2.3.1. reglamentą U2m. Ūkininkų sodybų statyba už kaimų plėtros zonų teisės aktų nustatyta tvarka.
Z_R	Intensyvios rekreacijos zona	Zonai priskiriamos žemės ūkio teritorijos bendrajame plane numatytose rekreacinio prioriteto teritorijose, kurios pasižymi vertingiausiais estetiniais ištekiais. Z_R zonoje prioritetas teikiamas rekreacinės infrastruktūros plėtrai ir urbanizuotų rekreacinių kompleksų formavimui. Prioritetas teikiamas žemės ūkio paskirties keitimui į kitą arba miškų ūkio paskirtį. Į zoną patenkančiose teritorijose gali būti vystomas ekstensyvus žemės ūkis, tačiau jis numatomas kaip nedomnuojanti ūkinė veikla. Skatinama kaimo turizmas ir kita

		alternatyvi žemės ūkiui veikla. Pastatų statyba pagal lentelėje 6.4.1. pateiktus reglamentus
Z_{N,RP}	Aukštaitijos nacionalinio parko, Gražutės, Sirvėtos, Labanoro regioninių parkų (Žemės ūkio paskirties žemės esančios ūkinio prioriteto funkcinėse zonose).	Šiai zonai priskirtos žemės ūkio teritorijos, kurios patenka į kompleksines saugomas teritorijas. Ignalinos rajono savivaldybėje Z_{N,RP} zoną formuoja Aukštaitijos nacionalinio parko, Gražutės, Sirvėtos, Labanoro regioninių parkų dalys. Z_{N,RP} zonos pagrindinės funkcijos – vertingų gamtinių kompleksų ir objektų apsauga ir tausojantis naudojimas. Į zoną patenkančių žemės ūkio teritorijų tvarkymą ir naudojimą reglamentuoja kompleksinių saugomų teritorijų, valstybinių parkų ir jų zonų nuostatai ir teritorijų planavimo dokumentai.
Z_S	Žemės ūkio paskirties žemė esanti draustinuose, NATURA 2000 teritorijose.	Šiai zonai priskirtos žemės ūkio teritorijos, kurios patenka į saugomas teritorijas (draustinius, Natura 2000 teritorijas). Ignalinos rajono savivaldybėje Z_S zoną formuoja Gražutės ir Sartų regioninių parkų dalys, kraštovaizdžio, hidrografiniai, geomorfologiniai ir telmologiniai draustiniai, biosferos poligonai, paukščių ir buveinių apsaugai svarbios teritorijos (Natura 2000 tinklas). Z_S zonos pagrindinės funkcijos – vertingų gamtinių kompleksų ir objektų apsauga ir tausojantis naudojimas. Į zoną patenkančių žemės ūkio teritorijų tvarkymą ir naudojimą reglamentuoja valstybinių draustinių, ir biosferos poligono tvarkymo reglamentai, kurie nustatyti minėtų teritorijų planavimo dokumentuose ir saugomų teritorijų teisės aktuose. NATURA 2000 teritorijose ūkinė veikla reglamentuojama vadovaujantis nustatytais reikalavimais paukščių ir buveinių apsaugai.
Z_E	Ekstensyvaus ūkininkavimo zona gamtiniame karkase	Žemės ūkio teritorijų, esančių geoekologinių takoskyrų, migracinių koridorių ir vidinio stabilizavimo arealų teritorijose, plėtrą (žiūr. Gamtinio kraštovaizdžio apsaugos brėžinį), tvarkymas ir naudojimas realizuojamas vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatais. Rekomenduojamas tausojamasis bei ekologinis ūkininkavimas. Skatinamas miško įveisimas.

Pastaba: 1. Į žemės ūkio teritorijas įsiterpusiuose kitos ir miškų ūkio paskirties žemės sklypuose pastatų statyba galima pagal 2.3.1. ir 5.2.4. lentelėse pateiktus reglamentus.

2. Z_P, Z_I, Z_R, Z_E teritorijose galimas žemės ūkio gamybinių pastatų paskirties keitimas.

5.2. Miškų ūkio teritorijos

5.2.1. Rajono savivaldybės miškų potencialo teritoriniai ypatumai

1. Ignalinos rajono savivaldybės teritorija, pagal numatytas Lietuvos Respublikos bendrajame plane strategines miškininkystės plėtros zonas bei pozones, patenka į Rytų Aukštaitijos ir Dzūkijos pušynų zonos, rytų Aukštaitijos vidutinio našumo mišrių pušies - eglės miškų pozonį. Rezervatiniai ir specialios paskirties miškai sudaro 16%, apsauginiai miškai - 24%, ūkiniai miškai sudaro 60%. Tai yra vienas iš geriausios kokybės pušies medieną tiekiančių pozonių. Pozonio reljefas kalvotas, be galo daug tarpumiškių, nederlingų, mažai tinkamų žemdirbystei plotų. Dėl šios priežasties pozonio miškingumą tikslinga padidinti 5-10%. Tai padėtų pagerinti žemės panaudojimą, geriau panaudoti teritoriją rekreacijai, turizmui, praturtinti kraštovaizdį. Kadangi orientuojamasi į normalios trukmės pušynų apyvartą, miškų panaudojimo intensyvumas nėra didelis. III-IV grupės tiek valstybiniuose, tiek privačiuose miškuose galima pasiekti 4,55m³/ha likvidinės medienos kasmetinį naudojimą.

2. Lietuvos miškingumo didinimo programoje numatyta pirmiausia želdytini plotai, kuriuose miško želdiniai atliktų priešerozines ar defliacines funkcijas, toliau – biologinės įvairovės

išsaugojimo, gamtinio karkaso kompensacijos ir laukų apsaugos (geoekologines) funkcijas atliekantys plotai, taip pat plotai, esantys ūkinės veiklos poveikiams jautriose zonose. Ignalinos rajono sav. ne miško žemėje miško įveisiamas numatomas pirmiausia – gamtinio karkaso teritorijose ir rekreacinėse teritorijose, po to – nusaustose apleistose ir dirvonuojančiose žemėse su mažos ūkinės vertės dirvožemiais. Regiono bendrąją erdvinę koncepciją formuojančioms svarbiausioms tokioms ekologinio stabilizavimo teritorijoms, turinčioms kompensuoti urbanistinio - ūkinio vystymo poveikį, paprastai priskiriamos geoekologinės takoskyros bei labiausiai išreikšti migraciniai koridoriai.

3. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje miškų plotus pirmoje eilėje siūloma padidinti:

- Tarptautinės svarbos: Valdajaus – Baltijos – Pomeranijos aukštumų juostos, Baltijos ežerotojo kalvyno geoekologinės takoskyros ruože;
- Nacionalinės svarbos: Šiaurričių Lietuvos geoekologinės takoskyros ruože;
- Naujai projektuojamose rekracinio naudojimo teritorijose.

4. Numatomi naujai įveisti miškai pagal savo funkcijas priskirtini tai zonai ar miškų grupei, kuriai priskirti greta esantys miškai.

5. Miškų ūkio veiklą numatoma vystyti miškų ūkio paskirties žemėje, taip pat miškuose, esančiuose žemės ūkio paskirties žemėje.

Ignalinos rajono sav. miškingumas yra 35,5%. Didžioji dalis miškų ūkio paskirties žemės – 35730ha (76,7%) priklauso valstybei, kita dalis 10827 ha (23,3%) – privatiems žemių valdytojams. Žemės reformos metu dalis žemės ūkio veiklai grąžinamoje žemėje įsiterpusių miškų priskiriami žemės ūkio paskirties žemei (šiuo metu miškai privačioje žemės ūkio paskirties žemėje rajono savivaldybės teritorijoje sudaro – 5592ha šie plotai gali būti priskiriami miškų ūkio paskirties žemei. Atsižvelgiant į žemės reformos įstatymu sudarytas sąlygas miškų privatizavimui, taip pat į galimybes žemei ūkiui netinkamas naudoti žemes apšodinti mišku iki žemės reformos pabaigos išliks privačių miškų didėjimo tendencijos.

6. Pagal mažiau palankių ūkininkauti vietovių atrankos sąrašą, patvirtintą 2004-05-03 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-278 (Žin., 2004, Nr. 78-2735) Ignalinos rajono savivaldybė, priskirta prie mažiau palankių ūkininkauti vietovių. Vadovaujantis aukščiau paminėtu LR žemės ūkio ministro įsakymu tokias vietas tikslinga užsodinti mišku, nes joms gresia pavojus būti apleistoms. Didinant bendrą Ignalinos raj. sav. miškingumą, numatoma nederlingas žemes apželdinti mišku. Ignalinos rajono teritoriją apželdinimas mišku turi būti vykdomas pagal nustatyta tvarka patvirtinta Ignalinos rajono savivaldybės miškų išdėstymo žemėtvarkos schemą, atitinkamai ją pakoregavus pagal siūlomus Bendrojo plano sprendinius.

7. Miškai ne miško žemėje turi būti įveisiami vadovaujantis Aplinkos ministro ir Žemės ūkio ministro parvirtintomis taisyklėmis. Išduodant leidimus miško įveisimui ne miško žemėje, turi būti vadovujamasi specialiaisiais teritorijų planavimo dokumentais (miškų išdėstymo žemėtvarkos schema ir kt.), teikiant prioritetą miškų įveisimui gamtinio karkaso teritorijose, taip pat nederlinguose ir apleistuose, nepatogiuose naudoti žemės ūkio veiklai žemės plotuose. Miškų įveisimas draudžiamas kai kuriuose draustiniuose bei daugelyje *Natura 2000* teritorijų. Miškų įveisimo sąlygos turi atitikti Saugomų teritorijų įstatymą, apsaugos reglamentus, Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų reikalavimus, o *Natura 2000* teritorijose – Bendrųjų buveinių nuostatus ar Paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatus.

8. Siekiant įgyvendinti Lietuvos miškų ūkio politikos įgyvendinimo strategiją ir padidinti šalies miškingumą 3% ir pagerinti šalies ekonominį tvarumą ir užtikrinti miškų bendrojoje kaimo plėtroje (pajamos, darbo vietos, socialinis ir ekonominis stabilumas), taip pat ekonomiškai racionalų dirvonuojančių ir menkaverčių žemių panaudojimą, atsižvelgiant į aplinkos apsaugos,

kraštovaizdžio formavimo, kultūros paveldo išsaugojimo, turizmo plėtros ir kitus veiksmus. Pagal Miškingumo didinimo programą Ignalinos rajono savivaldybėje 2004 - 2020 metų laikotarpiu numatoma apželdinti 4685 ha plotą, kasmet vidutiniškai sodinant po 276 ha (Žin., 2003, Nr. 1-10).

Naujai įveisiamų miškų sklypai daugeliu atvejų išsidėsto mažo našumo iki 32 balų ir iki 39 balų žemėse. Nauji miško sklypai suprojektuoti minimaliai atsižvelgiant į nusausintą plotą, todėl prieš išduodant leidimą savivaldybės skyriaus melioracijos specialistai turėtų nurodyti, kokius pagrindinius rinktuvus privalo išsaugoti žemės savininkas ir nesodinti miško. Taip pat miškai projektuojami našesniuose dirvožemiuose atsižvelgiant į gamtinio karkaso reikalavimus, rekreacinius poreikius ir kraštovaizdžio ekologinio stabilumo užtikrinimą.

9. Numatomas miškų įveisimas žemės ūkio paskirties žemėje leis padidinti ekosistemų apsaugos (draustinių, priešerozinių) tiek apsauginių miškų (draustinių, valstybinių parkų apsaugos zonų, laukų apsauginių, vandens telkinių apsaugos zonų) miškų plotus. Prognozuojame kad 2008-2021 m. laikotarpyje miškų plotas Ignalinos rajono savivaldybėje padidės 3,5% nuo 35,5% iki 39,0%.

5.2.1.2 lentelė. Galimas miškų plotų padidėjimas Ignalinos raj. sav. 2008 – 2018 m.

	Rodikliai	Ignalinos raj. sav.
1.	Miškų plotas 2008 m. sausio 1 d.	51,4
2.	Miškų plotų pokyčiai:	
3.	1) dėl miškų įveisimo žemės ūkio paskirties ir kitose žemėse	2,8*
4.	2) dėl savaiminio apaugimo mišku žemės ūkio naudmenose ir kitose žemės naudmenose	1,9
	Iš viso:	56,1

Pastaba*: Pagal Aplinkos ministro ir Žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 616/471 patvirtintą Lietuvos miškingumo didinimo programą.

5.2.2. Miškų teritorijų naudojimo kryptys

10. Helsinkio tvaraus miškų ūkio ir Lisabonos rezoliucijose nurodytos pagrindinės kryptys miškotvarkiniam planavimui, iš kurių svarbiausios rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane:

- 1) miško žemės tikslinės paskirties išlaikymas ir geresnis jos išnaudojimas;
- 2) daugiatiskslio miško naudojimo skatinimas siekiant reikiamo balanso tarp įvairių visuomenės poreikių;
- 3) ypatingas dėmesys ekologiškai jautrių vietų, retų saugomų, reprazantatyvių ekosistemų, kertinių buveinių, natūralių medynų su endeminėmis ir nykstančiomis rūšimis išskyrimas;
- 4) miško apsauginių funkcijų, ypač dirvožemio ir vandens apsaugos plėtojimas;
- 5) projektuojant miško atkūrimo priemones pirmenybę teikti natūraliam žėlimui, vietinėmis medžių rūšimis.

11. Ignalinos rajono savivaldybės miškininkystės plėtra numatoma, atsižvelgiant į pagrindines kryptis ir strateginius tikslus, suformuluotus Lietuvos miškų ūkio politikoje ir jos įgyvendinimo strategijoje (patvirtinta LR aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 484; Žin., 2002, Nr. 93- 4029), t.y.:

- 1) bendroji miškų ūkio politikos kryptis (miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas; miškų nuosavybės formų įvairovės užtikrinimas; visuomenės dalyvavimas svarbiausių miškų ūkio klausimų sprendime; visuomenės informavimas apie savivaldybės miškus, jų būklę ir tvarkymą; miškų mokslo ir mokymo plėtra; tarptautinių ryšių stiprinimas ir plėtra);
- 2) ekonominė kryptis (racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas ir auginamos medienos kokybės gerinimas; miškų ūkio ekonominio efektyvumo didinimas);
- 3) ekologinė kryptis (miško ekosistemų tvarumo užtikrinimas; biologinės įvairovės išsaugojimas bei miškų sveikatingumo gerinimas);
- 4) socialinė kryptis (visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas; valstybinio ir privataus miškų ūkio plėtra bendrosios kaimo plėtros kontekste).

12. Miškų ūkis Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje turi būti plėtojamas laikantis pagrindinių Lietuvos miškų ūkio politikos tikslų, numatytų Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Šiems tikslams priskiriami:

- 1) daugiatislės ir miško išteklius tausojančios miškų ūkio veiklos užtikrinimas subalansuojant ekonomines, socialines ir ekologines miškų funkcijas;
- 2) teritorijos miškingumo didinimas;
- 3) biologinės įvairovės miškuose išsaugojimas ir miškų rekreacinio potencialo didinimas;
- 4) pramonės ir gyventojų aprūpinimas mediena;
- 5) miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas;
- 6) racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas, ir auginamos medienos kokybės gerinimas;
- 7) miškų ūkio ekonominio efektyvumo didinimas;
- 8) miškų ekosistemų tvarumo užtikrinimas.

13. Visų nuosavybės formų miškai turi būti tvarkomi pagal vienodus tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principus, užtikrinant racionalų miškų išteklių naudojimą.

14. Bendrojo plano sprendinių, įgyvendinančių miškų ūkio paskirties žemės ir miškų tvarkymą, planuojantys dokumentai yra miškų išdėstymo schemos ir vidinės miškotvarkos projektai. Jų rengimas, tikslinimas ir įgyvendinimas numatomas teisės aktų nustatyta tvarka.

15. Numatytos miško žemės naudojimo perspektyvos atitinka miškotvarkos planavimo dokumentuose iškeltus uždavinius: miškų plotų padidinimas, daugiatislio miškų naudojimo skatinimas, miškų stabilumo išsaugojimas, miško funkcijų, saugant vandenį ir dirvožemį, užtikrinimas, iškirstų miškų atkūrimas, miškų rūšinės įvairovės išlaikymas.

5.2.3. Miškų teritorijų naudojimo būdai

16. Miškų išsaugojimas, naujų tvarių miškų veisimas ir subalansuotas, tausojantis jų naudojimas yra tarptautiniu mastu pripažinta prioritetinga miško ūkio plėtros strateginė nuostata. Miškų ir miško žemės priežiūra bei naudojimas turi būti tvarus turi palaikyti biologinę įvairovę, produktyvumą, gebėjimą atsikurti, gyvybingumą ir jų pajėgumą išpildyti dabar ir ateityje atitinkamas ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas lokaliu, nacionaliniu ir globaliniu lygiais ir nedaryti žalos kitoms ekosistemoms. Miškų trūksta kai kuriose numatytose vystyti rekracinėse zonose.

17. Atlikus kertinių miško buveinių inventorizaciją, atsirado geresnės teisinės ir praktinės prielaidos miškus tvarkyti pagal tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principus, užtikrinant biologinės įvairovės išsaugojimą ir kraštovaizdžio stabilumą dabar ir ateityje. Miškas yra vienas iš svarbiausių kraštovaizdžio komponentų, lemiančių biologinės įvairovės, tvarių ekosistemų, kraštovaizdžio formavimą ir išsaugojimą. Miškai su itin laidžiais vandeniu dirvožemiais, taupiu drėgmės naudojimu garantuoja stabilią gruntinių ir požeminių vandenų mitybą, išsaugo šių vandenų gerą kokybę, reguliuoja upių nuotėkį ir oro sudėtį.

18. Miško konservacinės, apsauginės, rekreacinės ir įvairios socialinės - kultūrinės funkcijos pastaruoju metu dažniausiai vertinamos labiau nei iš jo gaunama mediena. Tačiau ir medienos poreikiai nuolat didėja.

19. Ignalinos raj. sav. teritorijoje miškų teritorijų naudojimo būdai numatomi atsižvelgiant į:

- 1) gamtinį žemių bei miškų našumą;
- 2) esamą miškingumą ir jo didinimo potencialą;
- 3) miškų apsauginę ir rekreacinę svarbą kraštovaizdžio formavimui;
- 4) miškotvarkos duomenų analizę.

20. Vyraujantys miškų teritorijų naudojimo būdai Ignalinos rajono savivaldybėje pateikti 5.2.3.1 lentelėje. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje vyraus ūkinių miškų sklypai gamtiniame ir negamtiniame karkase, jie užims 70,8% miško žemės.

5.2.3.1 lentelė. Vyraujantys miškų teritorijų naudojimo būdai Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje

Seniūnijos	rezervatų miškai C1	vyrauja ekosistemų apsaugos ir apsauginių miškų sklypai M1, M3	vyrauja rekreacinių miškų sklypai M2	vyrauja ūkinių miškų sklypai gamtinio karkaso (geoekologinės takoskyrose) M4g	vyrauja - ūkinių miškų sklypai M4
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
Ceikinių		32,1	0,4	53,2	14,3
Didžiasalio		21,2	1,7		77,1
Dūkšto		43,1	9,8	37,3	9,8
Ignalinos	0,1	53,5	2,0	38,4	6,0
Ignalinos m.		-	100	-	-
Linkmenų	0,2	65,9	10,2	20,3	3,4
Kazitiškio	0,4	47,5	1,2	34,2	16,7
Mielagėnų		38,1	1,4	-	60,5
Naujojo Daugėlišio		28,7	0,2	26,9	44,2
Rimšės		4,4	6,8	20,5	68,3
Tverečiaus		32,6	1,6		65,8
Vidiškio		0,9	0,5	70,0	28,6
Iš viso:	0,1	25,2	3,9	29,5	41,3

21. Suprojektuotas tausojantis ir daugiatis miško naudojimas užtikrina teigiamą miškų plotų didėjimo pakilimą, miško ekosistemų stabilumą, esamą gamtinių ir kultūrinių vertybių išsaugojimą, biologinės įvairovės palaikymą, ekonominių klausimų sprendimą.

22. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatyti šie pagrindiniai miškų ūkio paskirties žemės naudojimo būdai (žiūrėti brėžinyje „Miškų ūkio teritorijų vystymas“).

C1 - rezervatų miškai. Šiai tvarkymo kryptiai priskiriami rezervatiniai miškai, tai *I grupės miškai*. Ignalinos rajono savivaldybėje užima 733 ha. Jiems priskirti Aukštaitijos nacionalinio parko rezervato ir regioninių parkų rezervatinių apyribių miškai. Šių miškų plotas per projektuojamą laikotarpį padidės nežymiai. Ūkininkavimo tikslas - palikti miškus natūraliai augti. Galimi miško kirtimai tik Lietuvos Respublikos Saugomų teritorijų įstatyme ir rezervato nuostatuose numatytais atvejais. Šios grupės miškai turėtų padidėti nežymiai.

M2 – vyrauja rekreacinių miškų sklypai. Šis miškų naudojimo būdas numatytas projektuojamose rekreacinio prioriteto teritorijose ir **rekreaciniuose IIB grupės miškuose**:

- **miško parkų miškuose**, kurių paskirtis tenkinti visuomenės rekreacines reikmes, sudaryti sąlygas, palankias poilsiui, turizmui, pasivaikščiavimui, sportui, kultūrinei ir kitai veiklai gamtoje, kartu mažinti šios veiklos žalingą poveikį aplinkai ir išsaugoti šių miškų stabilumą;
- **miestų miškuose**, kurių paskirtis tenkinti miesto gyventojų rekreacines, sanitarijos ir higienos reikmes, sudaryti sąlygas, palankias rekreacijai, masiniams renginiams gamtoje, gryninti miestų orą, gerinti jų estetinį vaizdą, formuoti ir palaikyti tam tinkamiausius medynus;
- **rekreaciniuose miško sklypuose**, kurių paskirtis tenkinti visuomenės poreikius trumpam poilsiavimui gamtoje, pasivaikščiavimui, sportui, stovyklavimui ir panašiai, pritaikyti miškus šioms funkcijoms atlikti ir kiti miškai naudojami gyventojų poilsiui.

Šių miškų plotus siūloma didinti prie vandens telkinių ir projektuojamose rekreacinio naudojimo teritorijose, miestų ir miestelių plėtros teritorijose. Rekreacinių miškų naudojimo būdas Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje užims 3,9% miško žemės.

M1, M3 – vyrauja ekosistemų apsaugos ir apsauginių miškų sklypai. Šis miškų naudojimo būdas numatytas ekosistemų apsaugos **II A grupės miškuose**:

- **draustinių miškai**, kurių paskirtis užtikrinti telmologinių, pedologinių, botaninių, zoologinių, botaninių- zoologinių, miško genetinių draustinių, kraštovaizdžio ir kitų draustinių dalių, kuriose saugomos biologinės vertybės, išsaugojimą, palaikant jų miškus tokios būklės, kad šią funkciją jie galėtų geriausiai atlikti;
- **saugomų gamtinio kraštovaizdžio objektų, buveinių ir gamtos išteklių sklypų miškai**, kurių paskirtis išsaugoti saugomus gamtinio kraštovaizdžio objektus, saugomas buveines, saugomus gamtos išteklių sklypus, palaikant jų miškus tokios būklės, kad šią funkciją jie galėtų geriau atlikti, priešeroziniai miškai kurių paskirtis apsaugoti dirvožemį nuo vandens ir vėjo erozijos labiausiai tikėtinos jos atsiradimo vietose ir kt.)

ir **III grupės apsauginiuose miškuose**:

- **kiti draustiniuose esantys miškai**, kurių paskirtis užtikrinti geologinių geomorfologinių, hidrografinių, kultūrinių draustinių, taip pat kraštovaizdžio draustinių dalių, kur nėra biologinių vertybių, apsaugą, palaikant miškus tokios būklės, kad jie galėtų atlikti šias funkcijas, kartu produkuodami medieną,
- **valstybinių parkų apsauginių zonų miškai**, kurių paskirtis sumažinti neigiamą žmogaus veiklos ir infrastruktūros objektų poveikį valstybinių parkų rezervatų, draustinių, vandenių aplinkai ir produkuoti medieną,
- **gamyklų sanitarinių zonų miškai**, kurių paskirtis gerinti aplinkos sąlygas jų teršiančių gamyklų poveikio zonose, produkuoti medieną;

- **kelių apsauginės ir estetinės reikšmės miškai**, kurių paskirtis išsaugoti estetiniu požiūriu vertingiausias medynus ir pakelių kraštovaizdį intensyvaus eismo kelių aplinkoje, produkuoti medieną;
- **laukų apsauginiai miškai**, kurių paskirtis sudaryti palankias žemės ūkiui vietines klimato sąlygas, saugoti laukus nuo vėjo ir vandens erozijos, produkuoti medieną;
- **vandens telkinių apsaugos zonų miškai**, kurių paskirtis palaikyti vandens telkinių lygio režimą, mažinti jo svyravimus (saugoti nuo potvynių), saugoti vandens telkinius nuo taršos ir produkuoti medieną ir kt.).

Šiuose miškuose užtikrinama ekosistemų apsauga ir biologinės įvairovės išsaugojimas bei gausinimas. Jie užims 25,2% rajono savivaldybės miškų žemės teritoriją. Ši miškų tvarkymo kryptis vyraus: Linkmenų ir Ignalinos seniūnijose.

M4g – ūkinių miškų sklypai (gamtinio karkaso teritorijose). Šis miškų naudojimo būdas numatytas, gamtinio karkaso teritorijose, kur yra III grupės miškai (išskyrus draustinių miškus), tačiau vyraus ūkiniai miškai (IV miškų grupė). Kurių funkcija nepertraukiamai tiekti šalies ūkiui ir gyventojų reikmėms medieną laikantis aplinkosaugos reikalavimų ir gamtinio karkaso nuostatų ir nenualinant miškų, valyti orą, palaikyti gruntinio vandens lygį šis miškų naudojimo būdas užims 29,5% rajono savivaldybės miškų žemės teritorijos. Ūkinių miškų sklypai (gamtinio karkaso teritorijose) vyraus Vidiškio ir Ceikinių seniūnijų miško žemėse.

M4 - ūkinių miškų sklypai. Šis miškų naudojimo būdas numatomas teritorijose, kur vyrauja eksploataciniai (IV grupės) miškų plotai, nepatenkantys į jautriausias gamtines teritorijas. Ūkinių miškų funkcija – nepertraukiamas medienos tiekimas šalies ūkiui ir gyventojų reikmėms laikantis aplinkosaugos reikalavimų ir nenualinant miškų, valyti orą, palaikyti gruntinio vandens lygį. Ūkiniuose miškuose būtina užtikrinti racionalų, tolygų ir nepertraukiamą miško išteklių naudojimą, miškų produktyvumo didinimą ir auginamos medienos kokybės gerinimą. Didžiausius plotus ūkinių miškų sklypai užims Didžiasalio ir Rimšės seniūnijų miško žemėse.

22. Saugomų teritorijų miškuose ūkininkavimo reglamentavimas vykdomas atsižvelgiant į Saugomų teritorijų įstatymą, esamus saugomų teritorijų nuostatus, funkcinį zonavimą, apribojimus numatytus atitinkamuose ūkinės veiklos reglamentavimo dokumentuose (Specialiose žemės ir miško naudojimo sąlygose ir kt.).

24. Visi rajono savivaldybės teritorijos miškai tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektus.

5.2.4. Miškų ūkio teritorijų naudojimo reglamentai

5.2.4.1 lentelė. Miškų ūkio paskirties žemės naudojimo ir apsaugos reglamentai

Teritorijos reglamentų indeksas brėžinyje	Trumpa reglamentuojamos teritorijos charakteristika	Teritorijos naudojimo ir apsaugos reglamentai
C1	rezervatiniai miškai (I grupės miškai)	Ūkininkavimo tikslas - palikti miškus natūraliai augti. Galimi miško kirtimai tik Lietuvos Respublikos Saugomų teritorijų įstatyme ir rezervato nuostatuose numatytais atvejais. Miškai turi būti tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektą (Miškų įstatymas str.)
M2	vyrauja rekreacinių miškų sklypai	Naudojimo būdas numatytas projektuojamose rekreacinio prioriteto teritorijose ir rekreaciniuose <i>IIB grupės miškuose</i> (miško parkų miškuose; miestų miškuose bei rekreaciniuose miško sklypuose). Miškai turi būti tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektą (Miškų įstatymas, str.)
M1, M3	vyrauja ekosistemų apsaugos ir apsauginių miškų sklypai	Naudojimo būdas numatytas miškuose kur vyrauja <i>ekosistemų apsaugos II A grupės</i> (draustinių miškai; saugomų gamtinio kraštovaizdžio objektų, buveinių ir gamtos išteklių sklypų miškai) ir <i>III grupės apsauginiai miškai</i> (kiti draustiniuose esantys miškai, valstybinių parkų apsauginių zonų miškai, gamyklų sanitarinių zonų miškai; kelių apsauginės ir estetinės reikšmės miškai; laukų apsauginiai miškai; vandens telkinių apsaugos zonų miškai). Miškai turi būti tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektą (Miškų įstatymas, str.)
M4g	vyrauja - ūkinių miškų sklypai (gamtinio karkaso teritorijose)	Naudojimo būdas numatytas, gamtinio karkaso teritorijose, kur yra II grupės rekreaciniai miškai ir III grupės miškai (išskyrus draustinių ir ekosistemų apsaugos miškus), tačiau vyraus ūkiniai miškai (IV miškų grupė). Miškai turi būti tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektą (Miškų įstatymas, str.)
M4	vyrauja - ūkinių miškų sklypai (ne gamtinio karkaso teritorijose).	Naudojimo būdas numatoma teritorijose, kur yra II grupės rekreaciniai miškai ir III grupės miškai (išskyrus draustinių ir ekosistemų apsaugos miškus), bet vyrauja eksploataciniai (IV grupės) miškų plotai, nepatenkantys į jautriausias gamtines teritorijas. Šiuose miškuose būtina užtikrinti racionalų, tolygų ir nepertraukiamą miško išteklių naudojimą, miškų produktyvumo didinimą ir auginamos medienos kokybės gerinimą. Miškai turi būti tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektą (Miškų įstatymas, str.)

Pastaba: Į miškų ūkio teritorijas įsiterpusiuose žemės ūkio ir kitos paskirties žemės sklypuose pastatų statyba pagal lentelių 2.3.1. ir 6.4.1. reglamentus.

5.3. Vandens teritorijos

Ignalinos rajonui būdingas retokas upių tinklas, nėra bent kiek didesnių upių, tačiau jų trūkumą kompensuoja dominuojantis hidrografinio tinklo elementas - ežerai, kurie užima apie 7,7 % rajono teritorijos ploto (vidutinis šalies ežeringumas apie 1,35%). Ežerų (didesnių nei 0,5 ha) priskaičiuojama daugiau nei 200, jų tarpe yra į didžiausių šalies ežerų dešimtuką patenkantys Dysnų ež. (2400,9 ha) bei eilė kitų didelių ežerų (Dysnykštis, Dūkštas, Apvardai ir kt.). Pagal

ežeringumo rodiklį, kitų šalies rajonų tarpe Ignalinos rajonas užima pirmaujančias pozicijas ir atsilieka tik nuo Zarasų rajono, kuriame ežerams tenka net 10% teritorijos ploto.

5.3.1. Valstybinės reikšmės vandens telkiniai

25. Vadovaujantis LR piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymu (Žin., 1997, Nr. 65 –1558) ir LR vandens įstatymu (Žin., 2003, NR. 36- 1544) LR Vyriausybė yra patvirtinusi valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinių sąrašą. Vertingiausi ekologiniu, rekreaciniu, gamtosauginiu ir kitais aspektais 72 Ignalinos rajono ežerai yra įtraukti į valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinių sąrašą (Žin., 2003, Nr. 98 –4394). Nauji ežerai į valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinių sąrašą neįtraukiami.

5.3.1.1 lentelė. Valstybinės reikšmės ežerai Ignalinos rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Inventoriaus numeris	Ežero pavadinimas	Plotas, ha
1	2	3	4
1.	31-8	Alksnaitis	84,4
2.	32-89	Asalnykštis	59,8
3.	32-178	Alksnas	176,1
4.	31-168	Almajas	104,5
5.	33-12	Apvardai	424,8
6.	32-90	Asalnai	263,5
7.	32-86	Asėkas	47,1
8.	32-183	Ažvintis	263,6
9.	32-84	Baltys	51,6
10.	32-108	Baltys	23,6
11.	44-5	Baltys	31,6
12.	44-8	Baltys	29
13.	32-79	Baluošas	425,9
14.	32-82	Baluoškyštis	11,3
15.	32-63	Beržinis	19,5
16.	32-189	Dysnai	2400,9
17.	32-190	Dysnykštis	557,5
18.	32-100	Dringykštis	37
19.	32-97	Dringis	713,1
20.	33-7	Drūkšiai	417,3*
21.	32-46	Dūkštas	519,9
22.	45-2	Erzvētas	206,2
23.	32-94	Ešerinis	1,7
24.	32-95	Ešerinis	1,2
25.	32-96	Ešerinis	1,8
26.	43-57	Ešerinis	5
27.	44-11	Gavys	124,3
28.	33-15	Gilūtas	14
29.	32-83	Gruodiškis	24,6
30.	33-14	Ilgaitis	24,8
31.	33-177	Ilgiai	56,1
32.	32-109	Ilgis	31,2
33.	32-80	Joskutis	38,5
34.	43-111	Juodenis	9,4
35.	32-102	Juodinis	8,6
36.	44-6	Kavinis	2
37.	43-55	Kiaunas	64,7

38.	43-109	Kurtinėlis	1,2
39.	44-7	Laukojys	35,4
40.	32-93	Laumiakėlis	4
41.	32-92	Laumiakys	12,7
42.	31-166	Lydekinė (Ilgaitis)	4,3
43.	31-185	Linkmenas	75,7
44.	32-193	Liūnelių ežeras	26,2
45.	44-60	Lūkalis	8,8
46.	32-91	Lūšiai	390,9
47.	44-39	Merkmenys	43
48.	44-70	Milašius	48,7
49.	43-56	Pakalas	62,8
50.	31-164	Pakasas	146,8
51.	32-104	Palaukinis	13,5
52.	32-216	Paplovinis	11,6
53.	32-169	Parsvėtaitis	25,8
54.	32-173	Parsvėtas	87,4
55.	44-18	Pravalas	28,5
56.	44-4	Prūdas	27,3
57.	33-13	Prūtas	266,1
58.	33-17	Raukėta	19,5
59.	32-195	Rūžas	219,2
60.	32-144	Skaidrys	13,4
61.	32-81	Srovė (Srovinaitis)	31,9
62.	32-184	Sagardas	113,9
63.	45-11	Svirkių ežeras	87
64.	44-1	Šakarvai	77,1
65.	31-167	Šiekštelis	1,4
66.	32-101	Tamasas	5,6
67.	31-184	Tverečius	35,9
68.	31-184	Ūkojas	190,2
69.	43-60	Ūsiai	256,5
70.	32-110	Varnys	10,6
71.	43-110	Vienavalkšnis	4,5
72.	32-180	Žilmas	94,8
Iš viso savivaldybėje:			9802,4

26. Vadovaujantis LR piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymu (Žin.,1997, Nr.65 –1558) ir LR vandens įstatymu (Žin.,2003, NR.36- 1544) LR Vyriausybė yra patvirtinusi valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinių sąrašą, į kurį patenka 23 per Ignalinos rajono teritoriją pratekančių upių. Naujos upės į valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinių sąrašą neįtraukiamos.

5.3.1.2 lentelė. Valstybinės reikšmės upės Ignalinos rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Upės pavadinimas	Baseinas	Vandens telkinys (vyresnioji upė)	Upės ilgis, km
1.	Šventoji	Šventosios	Neris	246
2.	Srovė	Žeimenos	Asėko ežeras	5,5
3.	Švogina	Žeimenos	Dringio ežeras	14,8
4.	Švintė	Žeimenos	Juodynė	13,6
5.	Asėka	Žeimenos	Linkmeno ežeras	0,6
6.	Pakasa	Žeimenos	Ūkojo ežeras	0,2
7.	Tauragna	Žeimenos	Pakaso ežeras	4,7

8.	Kiauna	Žeimenos	Žeimena	15,9
9.	Šakarvos upelis	Žeimenos	Žeimenio ežeras	0,1
10.	Dumblys	Žeimenos	Asalnykščio ežeras	1,1
11.	Alksnelė	Žeimenos	Linkmeno ežeras	0,03
12.	Dringykščia	Žeimenos	Lūšių ežeras	0,6
13.	Dumblynė	Žeimenos	Dringykščio ežeras	0,6
14.	Dysna	Dauguvos intakų	Dauguva	50,8
15.	Svetyčia	Dauguvos intakų	Dysnų ežeras	2
16.	Notrynė	Dauguvos intakų	Svetyčia	11,5
17.	Ringė	Dauguvos intakų	Dysna	12,4
18.	Apyvardė	Dauguvos intakų	Drūkšių ežeras	11,4
19.	Žilma	Dauguvos intakų	Apvardų ežeras	2,7
20.	Rūžo upelis	Dauguvos intakų	Žilmo ežeras	0,2
21.	Birvėta	Dauguvos intakų	Dysna	33,1
22.	Kančiogina	Dauguvos intakų	Erzvėto ežeras	16,8
23.	Svyła	Dauguvos intakų	Birvėta	49,6

27. Ignalinos rajone, remiantis Lietuvos Respublikos upių ir tvenkinių klasifikatoriumi (Ž., 2001, 107-3888), yra nedaug - tik 8, dirbtinai suformuoti ir paviršinio vandens telkinių tinklą papildantys tvenkiniai. Jie užima apie 225 ha arba 0,15% teritorijos ploto, (vidutiniškai šalyje šis rodiklis sudaro 0,35%). Realiai teritorijoje gali būti didesnis tvenkinių skaičius, ne visų tvenkinių plotas yra žinomas, todėl teikiami duomenys yra orientaciniai. Didesnė dalis tvenkinių (Gaveikėnų malūno, Laukstenių, Poviliškės, Strigailiškio, Velionių) įrengta Žeimenos baseine - ant mažųjų Žeimenos intakų. Likusieji (Dietkauščiznos, Padysnio HE, Šiulėnų) - Dauguvos baseinui priklausančioje rajono dalyje. Vyrauja nedideli tvenkinukai, didžiausias rajone yra Padysnio HE tvenkinys, įrengtas patvenkus Dysnos upę, jo plotas 108,8 ha. Pastarasis tvenkinys yra įtrauktas į valstybinės reikšmės vandens telkinių sąrašą (Ž., 2003, Nr. 98 -4394). Kiti tvenkiniai į valstybinės reikšmės vandens telkinių sąrašą nesiūlomi įtraukti.

28. Ignalinos rajono savivaldybėje esantiems paviršiniams vandens telkiniams iki šiol neišskirtos ir neįteisintos pakrančių apsaugos juostos ir zonos, kurių paskirtis: sumažinti galimybę patekti į vandens telkinius pavojingoms medžiagoms; apsaugoti krantus nuo erozijos ir abrazijos, šlaitus - nuo griovų susidarymo bei nuošliaužų; užtikrinti vandens telkinių pakrančių ekosistemų stabilumą ir palankias jų formavimosi sąlygas; saugoti vandens telkinių pakrančių natūralų kraštovaizdį bei jo estetines vertybes; sudaryti palankias sąlygas rekreacijai.

Vandens telkinių juostų ir zonų teritorijos tvarkomos vadovaujantis Vyriausybės patvirtintomis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XXIX skyriaus „Vandens telkinių apsaugos juostos ir zonos“ reikalavimais.

Sekančiose planavimo stadijose tikslinga parengti Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos vandens telkinių apsaugos juostų ir zonų nustatymo ir reglamentavimo specialųjį planą.

5.3.2. Žuvininkystė

29. Žuvų ištekliai yra pagrindas žuvininkystės ir žvejybos vystymui. Žuvininkystės vandenų fondą rajone sudaro paviršiniai vandens telkiniai: ežerai ir tvenkiniai didesni nei 0,5 ha ploto, bei upės ilgesnės nei 10 km. Įvertinant aukštą rajono hidrografinio tinklo tankį, nemažą plotą užimančius ežerus (7,7% rajono teritorijos ploto), galima teigti, jog čia yra itin palankios sąlygos vystyti verslinę ir mėgėjišką žuvininkystę.

30. Siūloma žuvininkystės plėtrai prioritetiniai naudoti ežerus: Dysnai ir Dysnykštis. Tvenkininę žuvininkystę siūloma plėtoti prie Dysnos kaimo esančiuose tvenkiniuose, išskyrus Birvėtos

biosferos poligono teritorijas. Kaimiškose savivaldybės teritorijose siūloma steigti žvejų kooperatyvus, plėtoti verslinę žuvininkystę bei sukurti gėlavandenių žuvų žuvivaisos sistemą.

5.3.3. Vandens telkinių naudojimo ir apsaugos reglamentai

5.3.3.1 lentelė. Vandens telkinių naudojimo ir apsaugos reglamentai

Teritorijos reglamentų indeksas brėžinyje	Trumpa reglamentuojamo teritorijos charakteristika	Teritorijos naudojimo ir apsaugos reglamentai
H	Rekreacinio ir kito pritaikymo vandenys. Išskirta didesniuose, nei 25 ha ploto	Reglamentas (H) taikomas visiems paviršinio vandens telkiniams, esantiems savivaldybės teritorijoje. Grafiškai indeksas priskirtas vandens telkiniams, kurių plotas didesnis nei 25 ha. Visus savivaldybėje esančius vandens telkinius siūloma naudoti rekreacijai. Prioritetas teikiamas visoms galimoms aktyvios ir pasyvios vandens rekreacijos formoms plėtoti, galimas poiso zonų formavimas, paplūdimių ir stovyklaviečių įrengimas. Vandens telkiniams, patenkantiems į saugomas teritorijas, taikomi konkrečios saugomos teritorijos tvarkymo ir naudojimo reikalavimai. Vandenys, vandens telkinių juostų ir zonų teritorijos tvarkomos Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų ir LR vandens įstatymo (Žin., 2003, NR.36- 1544) reikalavimais bei pasienio ruožo teritorijų tvarkymui ir naudojimui keliamais reikalavimais.

5.4. Įgyvendinimo prioritetai

Žemės ūkio teritorijų tvarkymo prioritetai:

1. Rajono žemėtvarkos schemos parengimas. Atsižvelgiant į bendrojo plano sprendinius (gyvenamųjų vietovių sistemą, diferencijuotą žemės naudojimą) ir vadovaujantis Žemės ūkio ministro ir Aplinkos ministro įsakymu (2004 09 15, Nr. 3D-518/D1-490) patvirtintomis žemėtvarkos schemos rengimo taisyklėmis, reikia išspręsti vietinės reikšmės kelių tinklo sutvarkymą, stambiųjų ūkių centrų išdėstymą.
2. Žemės konsolidacijos projektų rengimas, nustačius poreikį pagal nekompaktišką stambiųjų ūkių žemės valdų išsidėstymą.
3. Sausinimo sistemų rekonstrukcijos darbai, panaudojant ES ir nacionalinio biudžeto paramos priemones.
4. Diferencijuota parama žemės ūkio paskirties žemės naudotojų veiklai, skatinant plėtoti galvijų auginimą ir ekologinį ūkininkavimą Ignalinos rajono savivaldybės teritorijose.

Miškų ūkio teritorijų tvarkymo prioritetai:

1. Miškų ūkio veiklą diferencijuoti pagal numatytą miškų ūkio teritorijų naudojimo būdą užtikrinant optimalesnį miško naudojimą.

2. Sudaryti sąlygas naudoti miško žemę kitiems gyventojų poreikiams tenkinti (medžioklei, turizmui, šalutiniam miško išteklių naudojimui). Skatintų efektyvų ir racionalų miško išteklių naudojimą, biologinės įvairovės miškuose išsaugojimą, rekreacinio miškų potencialo didinimą;
3. Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje miškų plotus pirmoje eilėje siūloma padidinti: Baltijos ežerotojo kalvyno ir Šiaurričių Lietuvos geoekologinių takoskyrų ruožuose, bei naujai projektuojamose rekreacinio naudojimo teritorijose.
4. Teritorijos, kurių perspektyvinis panaudojimas – miškų ūkio veiklai, turi būti planuojamos ir tvarkomos skatinant miško įveisimą bei kitas miškotvarkos priemones.

Vandens teritorijų tvarkymo prioritetai:

1. Praktiškai visą rajono teritoriją apima Žeimenos ir Dauguvos intakų baseinai, kurie yra priskiriami švarių vandenių rezervui. Perspektyvoje pirmiausia turėtų būti orientuojamasi į jų panaudojimą rekreacijos tikslams arba tik tose ūkio šakose, kur jie nepakeičiami (buityje, žemės ūkyje).
2. Skatinamos socialinės – ūkinės ežerų atliekamos funkcijos: rekreacinė (pasyvus ir aktyvus poilsis, mėškeriojimas, vandens turizmas) ir žuvininkystė.
3. Paviršinių vandens telkinių apsaugos tikslais parengti Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos vandens telkinių apsaugos juostų ir zonų nustatymo ir reglamentavimo specialųjį planą.

6. REKREACIJOS IR TURIZMO TERITORIJOS

6. REKREACIJOS IR TURIZMO TERITORIJOS

6.1. Rekreacijos ir turizmo plėtra

Rekreacijos¹ ir turizmo infrastruktūros plėtros nuostatos:

- Ignalinos rajono turizmo rinkos stiprinimas kaip vienos iš svarbių paslaugų sektoriaus šakų;
- Vertingiausių rekreacinių teritorijų apsauga nuo urbanizacijos ir trumparegiškių ir trumpalaikių ekonominių interesų;
- Vertingiausių rekreaciniu aspektu teritorijų išlaikymas ir rezervavimas visuomenės poreikiams;
- Ignalinos rajono turizmo ir rekreacinių objektų integravimas į apskrities ir šalies turizmo ir rekreacijos tinklus.

1. Pagal Lietuvos Respublikos bendrąją teritorijos planą Ignalinos rajonas patenka į Ignalinos-Molėtų rekreacinį arealą, kurio rekreacinis potencialas yra įvertintas kaip didelis, todėl ypatingai svarbią reikšmę savivaldybės ekonominiam vystymuisi turi turizmo ir rekreacijos sritis (LR teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio mėn. 29 d. nutarimu Nr.IX-1154). Sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu siūloma formuoti kurortinį rajono rekreacinį patrauklumą, kurti kurortologinius išteklius naudojančias įstaigas, turizmo ir rekreacijos objektus.

2. Ypatingai svarbus veiksnys turizmo plėtrai yra kurorto statuso suteikimas Ignalinos miestui. Tai yra tikslinga, atsižvelgiant į tai, kad teritorijoje yra moksliskai ištirtų ir pripažintų gydomaisiais gamtinių gydomųjų veiksnių. Be to, didelę reikšmę turi kurortinių teritorijų² (Palūšės ir Strigailišio) bei rekreacinių centrų (žiūr. 6.3.1. lentelę) plėtra. Šių skirtingo lygmens rekreacinių centrų vystymasis sudarys pagrindą turizmo sektoriaus plėtrai Ignalinos rajono savivaldybėje.

3. Numatyta skatinti pirminio sektoriaus subjektų perorientavimą į su rekreacijų susijusių ūkio šakas:

- Žemės ūkio veiklai skirtos teritorijos bus laipsniškai konvertuojamos į rekreacinio pobūdžio teritorijas, inicijuojant jose turizmo aptarnavimo ir pramogų veiklas. Augs alternatyvių veiklų žemės ūkyje sektorius, nukreiptas į augančių turistų ir poilsiautojų srautų aptarnavimą.
- Prioritetinės turizmo plėtros kryptys: poilsinis turizmas, aktyvus turizmas, pažintinis turizmas, verslo turizmas.
- Privalu skatinti privačią iniciatyvą pažintinio turizmo srityje ir numatyti privačių rekreacinių objektų kūrimą, skatinti netradicinių poilsio turizmo krypčių vystymą.

¹ *Rekreacija* – žmogaus fizinių ir dvasinių jėgų atgavimo procesas, žmogaus laisvalaikio veikla, kurios tikslas – poilsiauti, keliauti bei gydytis sanatorijose, kurortuose. *Pažintinis turizmas* – turizmo kryptis, orientuojanti į tikslingą krašto gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių), kraštovaizdžio bei istorijos pažinimą, taip pat skirtą mokslui ir mokymui.

² *Kurortinė teritorija* – LR Vyriausybės suteikiamas statusas gyvenamajai vietai ar jos daliai, kurioje yra bent vienas iš šių gamtinių išteklių, galinčių turėti gydomųjų savybių (mineraliniai vandenys, gydomosios durpės/purvas, rekreaciniai želdiniai ir vandens telkiniai, sveikatai palankus mikroklimatas) ir speciali infrastruktūra naudoti šiuos išteklius sveikatingumo, turizmo ir poilsio reikmėms. Kurortinė teritorija taip pat turi pasižymėti vaizdingu kraštovaizdžiu ir turėti sutvarkytą (tinkamą) rekreacinę

4. Numatyta didinti turizmo paslaugų asortimentą ir kokybę:

- Žemės ūkio veiklai skirtos teritorijos bus laipsniškai konvertuojamos į rekreacinio pobūdžio teritorijas, inicijuojant jose turizmo aptarnavimo ir pramogų veiklas. Augs alternatyvių veiklų žemės ūkyje sektorius, nukreiptas į augančių turistų ir poilsiautojų srautų aptarnavimą.
- Visoje savivaldybės teritorijoje didinti investicijas į turizmo infrastruktūros plėtrą, įrengiant trumpalaikes stovėjimo bei poilsio aikšteles maršrutuose bei maršrutuose esančiuose lankymo objektuose, vaizdingose vietose, pastatyti ženklus, rodykles, įrengti standus su žemėlapiais, informacinius standus, rezervuoti teritorijas paplūdimiams, stovyklavietėms, apžvalgos aikštelėms,
- Ypatinga dėmesį skirti dviračių ir pėsčiųjų turizmui: įrengti pėsčiųjų ir dviračių takus informacinės sistemos sukūrimas, sustojimo vietų įrengimas ir atnaujinimas, informacinių terminalų (taškų) įrengimas rekreaciniuose centruose ir patraukliausiose plėtotinose vietovėse.
- Vietiniuose rekreaciniuose centruose kurti ir populiarinti tradicinius amatus, kurie galėtų tapti užsienio turizmo traukos elementu.
- Savivaldybės turizmo ir rekreacinių objektų integravimas į apskrities ir šalies turizmo ir rekreacijos tinklus bus lemiamas veiksnys formuojant turizmo rinką, plečiant su rekreacija susijusias ūkio šakas.

5. Siūloma panaudoti esamą potencialą turizmo plėtrai:

- Turizmo plėtrai būtinai turi būti panaudoti svarbiausieji kultūrinio turizmo objektai, kuriuos atstovauja archeologijos ir architektūros objektai, kultūros paveldo objektai ir vietovės, esančios kultūros vertybių sankaupos arealuose; kultūrinio turizmo objektai šalia turizmo maršrutų, dvarų sodybos nepriklausomai nuo jų lokalizacijos.
- Kokybiškai plėsti esamas rekreacines teritorijas pritaikant jas turizmo reikmėms, įrengiant turizmo infrastruktūros objektus, sutvarkant aplinką, šalia jų įrengiant automobilių stovėjimo aikšteles, organizuojant gerą susisiekimą su šiomis teritorijomis.
- Skatinti mažų komercijos ir prekybos objektų kūrimąsi rekreaciniuose centruose bei rekreacinėse teritorijose.
- Akcentuoti vertingiausių rekreacinių teritorijų apsaugą nuo urbanizacijos ir trumpalaikių ekonominių interesų.
- Pritaikyti miškų ūkį rekreacijai - įrengti pažintinius, mokomuosius, rekreacinius, specializuotus takus, apžvalgos aikšteles, atokvėpio aikšteles, poilsiavietes, stovyklavietes ir kitus objektus ežerų pakrantėse.

6. Numatyta plėtoti aktyvų poilsį ir sveikatingumo paslaugas:

- Numatyti teritoriją sveikatos reabilitacijos centrui su visa reikiama infrastruktūra Ignalinoje.
- Plėtojant žiemos sportą Ignalinos rajone vystyti Žiemos sporto centro infrastruktūrą bei numatyti teritoriją ledo arenos statybai.
- Siekiant užtikrinti tinkamą turistinių paslaugų balansą plėsti apgyvendinimo įstaigų tinklą turistų apgyvendinimui Ignalinos mieste.
- Skatinti privačią iniciatyvą bei privataus ir viešojo sektoriaus partnerystę plėtojant vandens sportą ir su juo susijusias paslaugas Ignalinos rajono savivaldybėje.
- Dysnų ežero apylinkėse siūloma įrengti golfo laukus.

6.1.1 lentelė. Siūlomi turizmo infrastruktūros objektai

Eil. Nr.	Objektas	Vieta
1	Kempingas	Ignalina
2	Ledo arena	Ignalina
3	Sveikatos reabilitacijos centras	Ignalina
4	Viešbutis	Ignalina

6.2. Rekreaciniai arealai ir jų teritorijų plėtojimas

7. Nustatyta, kad Ignalinos rajono savivaldybės rekreacinių teritorijų diferencijavimas, naudojimas ir kryptys bei tvarkymas priklauso nuo gamtinės aplinkos išteklių turtingumo (vaizdingas gamtovaizdis, miškai, vandens telkiniai), kultūros paveldo turtingumo (vertingą kultūros paveldą turintys miestai, miesteliai ir kaimų gyvenvietės bei vietovės), esamo rekreacinės infrastruktūros išvystymo lygio, vietos gyventojų ekonominių galimybių, aplinkos sveikumo; rekreacinio apfarnavimo tradicijų.

8. Gamtinės aplinkos turtingumas, kraštovaizdžio vaizdingumas, rekreacinėms reikmėms tinkamas kultūros paveldas, palankios klimatinės sąlygos, didelis akvatorių tankis, aplinkos ekologinis atsparumas, esamas rekreacinės ir turizmo infrastruktūros išvystymo lygis bei rekreacinio aptarnavimo tradicijos sąlygoja **10 resursinių arealų** išskyrimą Ignalinos rajono savivaldybėje, kurių ypatumai nusako rekreacinio naudojimo perspektyvas. Resursinis potencialas nustatomas kiekvienam arealui individualiai ir gali būti: labai didelis ir didelis, vidutinis ir gana mažas ir mažas.

Nustatyta, kad labai didelio ir didelio resursinio potencialo arealai yra vakarinėje ir šiaurinėje savivaldybės dalyse ir apima Aukštaitijos nacionalinio parko (1), Gražutės regioninio parko (5) ir Dūkšto (8) zonas. Labai didelio ir didelio resursinio potencialo arealams būdingas didelis rekreacijai tinkamų akvatorių ir miškų plotų kiekis ir tankumas, didelis teritorijų vaizdingumas, yra gausu pripažintų nacionalinių mastu kultūros paminklų ir vertybių sandraupų, yra išlikę labai raiškūs etnokultūriniai bruožai bei ženklai, saugi socialinė aplinka, teritorija tinkama intensyviai masiniam rekreaciniam naudojimui, geras arba vidutiniškai geras aplinkos sveikumas.

Nustatyta, kad vidutinio resursinio potencialo arealai tęsiasi šiaurės – pietų kryptimi per visą savivaldybės teritoriją ir apima Ignalinos – Kazitiškio – Margavonės (2) ir Ceikinių (3) zonas. Vidutinio resursinio potencialo arealams būdingas vidutiniškas rekreacijai tinkamų akvatorių ir miškų plotų kiekis ir tankumas, vidutinis teritorijų vaizdingumas, yra pavienių pripažintų nacionaliniu mastu kultūros paminklų ir vertybių sandraupų, yra išlikę kultūrinę identitetą liudijančių etnokultūrinių bruožų, vidutiniškai saugi socialinė aplinka, teritorija tinkama vidutinio intensyvumo masiniam rekreaciniam naudojimui, vidutiniškas aplinkos sveikumas.

Nustatyta, kad gana mažo ir mažo resursinio potencialo arealai yra centrinėje, šiaurinėje ir pietinėje savivaldybės dalyse ir apima Salako (4), Visagino (6), Karlų (7), Daugėlišio (9), Mielagėnų – Tverečiaus (10) zonas.

Gana mažo ir mažo resursinio potencialo arealams būdingas labai mažas rekreacijai tinkamų akvatorių ir miškų plotų kiekis ir tankumas, nedidelis teritorijų vaizdingumas, yra nedaug dispersiškai išsidėsčiusių kultūros vertybių, nykstantys etnokultūriniai bruožai sąlyginai saugi socialinė aplinka, teritorija tinkama nedidelio intensyvumo masiniam rekreaciniam naudojimui, vidutiniškai geras aplinkos sveikumas (didžioji arealų dalis patenka į IAE 30 km stebėjimo zoną, o Karlų (7) arealo – į IAE 3 km sanitarinę apsaugos zoną).

9. Konkrečiam rekreaciniam resursiniam arealui nustatomas perspektyvinis plėtros lygmuo (P):

- **P1** - aukščiausias. Plėtotinos nacionalinės reikšmės rekreacinės sistemos;
- **P2** – vidutinis. Plėtotinos regioninės reikšmės rekreacinės sistemos;
- **P3** – žemas. Plėtotinos lokalinės reikšmės rekreacinės sistemos arba pavieniai vietinės svarbos rekreaciniai objektai.

10. Ignalinos rajono savivaldybėje yra prielaidos absoliučiai visų rekreacijos ir turizmo formų ir krypčių plėtojimui:

- pagal organizavimo pobūdį galima rekreacija pasirinktoje vietoje (stacionarus poilsis) ir rekreacija keliaujant (mobilus poilsis);
- pagal rekreacijos tipus galima bendroji rekreacija (g - poilsis gamtoje) ir specializuota rekreacija (ž - pažintinė, s - sportinė, p - pramoginė, v- verslinė).

6.2.1 lentelė. Rekreacinių arealų potencialas ir plėtojimo galimybės

Arealo Nr. brėžinyje	Rekreacinio arealo pavadinimas	Rekreacinio arealo resursinis potencialas	Rekreacijos perspektyvinis plėtros lygmuo	Rekreacijos vystymo kryptys	
				Prioritetai	Antraeilė
1	Aukštaitijos nacionalinio parko	Labai didelis	P1	g; ž; k; v	p; s
2	Ignalinos – Kazitiškio – Margavonės	Didelis	P1	g; v	ž
3	Ceikinių	Didelis	P2	ž	g; v; s
4	Salako	Gana mažas	P2	g	ž; v
5	Gražutės regioninio parko	Labai didelis	P2	ž; g	v
6	Visagino	Gana mažas	P3	g	p; v; ž
7	Karlių	Mažas	P3	ž	v
8	Dūkšto	Labai didelis	P3	g; v	p; s; ž
9	Daugėlišio	Mažas	P3	v	ž
10	Mielagėnų – Tverečiaus	Mažas	P3	v; ž	g

11. Priklausomai nuo rekreacinių arealų potencialo ir plėtojimo galimybių pagal panaudojimo intensyvumą Ignalinos rajono savivaldybėje numatomos 11 intensyvaus panaudojimo rekreacinio prioriteto teritorijos ir ekstensyvaus panaudojimo rekreacinio prioriteto teritorijos.

Rekreacinio prioriteto teritorijų planavimas ir tvarkymas vykdomas vadovaujantis Turizmo įstatymu ir Aplinkos ministro 2004 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. D1-35 patvirtintais Rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatais.

12. Didžiausia Ignalinos rajono gamtinių rekreacinių vandens išteklių dalis yra susitelkusi Aukštaitijos nacionalinio bei Gražutės regioninio parko teritorijose, tačiau estetiniu bei funkciniu požiūriu rekreacijai patrauklūs bei tinkami ir kiti Ignalinos rajono ežerai. Bendrojo plano sprendiniuose laikomasi nuostatos, kad visi savivaldybėje esantys vandens telkiniai tinkami rekreacijai.

13. Numatyta, kad kolektyvinių sodų teritorijos gali būti konvertuojamos į mažiaaukščio gyvenamojo užstatymo rajonus, kuriuose privaloma įrengti socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą (žiūr. Žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentų brėžinį). Tuo tikslu rengiami konvertuojamų kolektyvinių sodų detalieji planai. Konvertuojamų sodų teritorijoms nustatytas reglamentas U6 tvarkymo zonose 1K; 18K; 9Z; 12Z; 6ZM; 1K(R) M.

14. Kaimo turizmo paslaugos plėtojamos pagal pastatų statybos reglamentus (lentelės 2.3.1. ir 6.4.1.)

15. Kaimai ir jų dalys, kurie yra ypač palankioje turizmo plėtojimo aplinkoje, siūlomi plėtoti kaip rekreacines gyvenvietes: Grybėnų – Pagurbės k., Kukutėlių – Ružiškės k., Čižiūnų k., Mažėnų k., Medešių k., Margavonės – Jakėnų k., Daržininkų – Petrikonių – Uždelių–Miliaučiškės k., Moliakalnio – Driškūnų – Varnų – Žasinių – Ščiurio – Rojaus – Tarasiškių – Beržininkų – Vėderinių – Antaniškės k., Vėlūnų, Bieniūnų – Girdžiūnų k., Naujasodžio – Pažiezdrio – Jovaraičiškių – Varniškės – Rukšėnų – Subiškių – Krivasalio – Sidariškių k. (žiūr. Žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentų brėžinį).

16. Nustatyta, kad turizmo aptarnavimo centrų funkcijas gali vykdyti 13 gyvenamųjų vietovių. Pagal rekreacijos aptarnavimo lygmenį numatomi regioninio, rajoninio ir lokalinio lygmens aptarnavimo centrai.

Turizmo aptarnavimo centrų paslaugos: kelionės organizavimo, turizmo informacijos, apgyvendinimo, vežimo, maitinimo, pramogų ir kitos turizmo paslaugos. Ignalinoje, Palūšėje ir Strigailiškyje bus teikiamos kurortinio poilsio ir gydymo paslaugos. Kitų centrų specializacija pateikta 6.3.1. lentelėje.

6.3.1 lentelė. Rekreacijos aptarnavimo centrai

Turizmo centras	Turizmo centro lygmuo	Kurortinis poilsis ir gydymas, proc.	Bendrasis turizmas, proc.	Pažintinis turizmas, proc.	Pramoginis turizmas, proc.	Poilsis gamtoje, proc.
Ignalina	regioninis	25	10	15	25	25
Palūšė	regioninis	50	10	10	10	20
Strigailiškis	regioninis	50	-	-	25	25
Linkmenys	lokalinis	-	-	25	-	75
Kazitiškis	lokalinis	-	-	50	-	50
Margavonės k.	lokalinis	-	-	-	25	75
Dūkštas	rajoninis	-	-	10	25	65
Mažėnų k.	lokalinis	-	-	-	-	100
Čižiūnų k.	lokalinis	-	-	-	-	100
Mielagėnai	lokalinis	-	-	-	25	75
Kukutėlių k.	lokalinis	-	-	-	25	75
Grybėnų k.	lokalinis	-	-	-	25	75
Tverečius	lokalinis	-	-	-	25	75

6.3. Turizmo maršrutai ir svarbiausieji kultūrinio turizmo objektai

17. Numatytos autoturizmo trasos:

- Nacionalinė trasa „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“
- Regioninė trasa „Aukštaitijos parkų žiedas“
- Regioninis maršrutas „Švenčionių parkų žiedas“

18. Numatytos dviračių ir pėsčiųjų turizmo trasos:

- Nacionalinė dviračių trasa „Aukštaitijos dviračių žiedas“
- Eurovelo trasa „Rytų Europos takas“
- Aukštaitijos nacionalinio parko pėsčiųjų turizmo trasa

- Rajoninė dviračių trasa: Ignalina – Vidiškės – Naujasis Daugėliškis - Rimšė-Visaginas
- Aukštaitijos nacionalinio parko pėsčiųjų turizmo trasa

19. Numatyta vandens turizmo trasa:

- Aukštaitijos ežeryno vandens turizmo trasa (nuo Palūšės Aukštaitijos nacionaliniame parke esančiais ežerais ir upeliais)

20. Svarbiausieji kultūrinio turizmo objektai:

Atrankos kriterijus	Lankytinas objektas
Bažnyčios	Palūšės Šv. Juozapo parapijinės bažnyčios kompleksas G42 K Linkmėnų bažnyčia Paringio bažnyčia Kačergiškės bažnyčia Mielagėnų kulto pastatų ansamblis
Geomorfologinis gamtos paveldas	Ladakalnis (Aukštaitijos nacionalinis parkas)
Gamtos paveldas	Trainišio ažuolas (Aukštaitijos nacionalinis parkas)
Urbanistikos objektai	Ignalina Didžiasalio 42 sodybų gatvinis kaimas Kudabiškės 7 sodybų gatvinis kaimas Kukutėlių 13 sodybų gatvinis kaimas Mečionių 21 sodybos gatvinis kaimas II Salų 4 sodybų kaimas Senosios Katinautiškės 12 sodybų kupetinis kaimas
Dvarai	Dūkšto dvaro sodyba Paliesiaus dvaro sodyba Vidiškių dvaro sodyba Meikštų buv. dvaro sodyba
Muziejai	Ginučių vandens malūno ekspozicija (Ginučiai, Aukštaitijos nac. parkas) Senovinės bitininkystės muziejus (Stripeikiai, Aukštaitijos nacionalinis parkas)

6.4. Rekreatinio prioriteto teritorijų plėtojimas ir tvarkymo reglamentai

6.4.1. lentelė. Rekreatinio prioriteto teritorijų plėtojimas ir tvarkymo reglamentai

Teritorijos reglamentų indeksas brėžinyje	Trumpa reglamentuojamos teritorijos charakteristika	Teritorijos naudojimo ir apsaugos reglamentai
Re	Ekstensyvaus pritaikymo rekreacinio funkcinio prioriteto zonos	Reglamentas (Re) taikomas teritorijoms, kuriose veikla siejama su gamtinio karkaso stiprinimu ir rekreacinių miškų vystymu. Prioritetas teikiamas II grupės rekreacinių miškų plėtojimui miškų ūkio ir žemės ūkio paskirties žemėje. Tuo tikslu keičiamos miškų III ir IV grupės į II rekreacinių miškų grupę. Galimos visos neurbanizuotos rekreacijos formos ir jomis susijusios infrastruktūros plėtojimas: įvairių rūšių ir lygmenų turizmo trasos, informacinė infrastruktūra, įrengiami paplūdimiai, stovyklavietės, pažintiniai ir pramoginiai takai, apžvalgos aikštelės, atokvėpio aikštelės, poilsiavietės ir kt.

		Esamuose kaimo sodybų sklypuose, patenkančiuose į ekstensyvaus pritaikymo rekreacinio funkcinio prioriteto zoną, gali būti vykdoma naujų statinių statyba kaimo turizmo paslaugoms teikti ir esamų individualių gyvenamųjų pastatų bei sodybų rekonstrukcija ir jų pritaikymas kaimo turizmo poreikiams pagal rekreacinių teritorijų (jų dalių) specialiuosius planus. Ekstensyvaus rekreacinio funkcinio prioriteto tvarkymo zonose galima naujų ūkininkų sodybų be kitos paskirties (fermų) statyba.
Ri	Intensyvaus pritaikymo rekreacinio funkcinio prioriteto zonos	Reglamentas (Ri) taikomas 28 tvarkymo zonose, kuriose prioritetas teikiamas urbanizuotų rekreacinių kompleksų formavimui ir visų žemės naudojimo paskirčių keitimui į kitą paskirtį rekreacinės paskirties kapitalinių statinių ir turizmo infrastruktūros objektų (apgyvendinimo, sveikatingumo, fizinės kultūros, maitinimo, kempingų, pramogų infrastruktūros ir paslaugų) statybai. Iki 20 proc. intensyvaus pritaikymo rekreacinio funkcinio prioriteto tvarkymo zonos žemės ūkio paskirties žemės teritorijos gali būti keičiama į kitą paskirtį naujų mažaukščių gyvenamųjų namų grupių formavimui taikant išsklaidytos plėtros principą (sklypai ne mažesni kaip 0,5-1ha). Intensyvaus rekreacinio funkcinio prioriteto tvarkymo zonose galima naujų ūkininkų sodybų be kitos paskirties (fermų) statyba. Intensyvaus pritaikymo rekreacinio funkcinio prioriteto zonose rekomenduojamas rekreacinių miškų teritorijos didinimas iki 20 proc. zonos ploto prie vandens telkinių, apie rekreacinius objektus, turistinius maršrutus ir esamas gyvenvietes. Mišakai, patenkantys į intensyvaus pritaikymo rekreacinio funkcinio prioriteto zonas, atribojami pagal tvarkymo zonos specialųjį arba detalųjį planą, o jų tvarkymas ir naudojimas nustatomi miškotvarkos projektuose. Rekomenduojama daliai III ir IV grupės miškų, patenkančių į rekreacinio prioriteto tvarkymo zonas, nustatyti rekreacinių miškų II grupę. Galimos visos neurbanizuotos rekreacijos formos ir jomis susijusios infrastruktūros plėtojimas: įvairių rūšių ir lygmenų turizmo trasos, informacinė infrastruktūra, įrengiami paplūdimiai, stovyklavietės, pažintiniai ir pramoginiai takai, apžvalgos aikštelės, atokvėpio aikštelės, poilsiavietės ir kt. <i>Rekreacinių gyvenviečių</i> aplinką ir apylinkių rekreaciniai ištekliai pritaikomi poilsiui ir turizmui, plėtojami rekreacinė infrastruktūra (pažintinių, pramoginių takų tinklas, poilsio ir atokvėpio aikštelės, stovyklavietės), paslaugos (inventoriaus ir įrangos nuomos, maitinimo, apgyvendinimo, ekskursijų ir kitos turizmo paslaugos). Paslaugos orientuotos į ilgalaikį poilsį. <i>Atskiri intensyvios rekreacijos sklypai</i> galimi visoje savivaldybės teritorijoje renovuojant kaimo gyvenvietės (rekonstruojant kaimo sodybas, vienkiemius, malūnus, užtvankas ir t.t.) vadovaujantis minėtų sklypų detaliesiais planais.

6.5. Įgyvendinimo prioritetai

1. Teritorijų planavimo dokumentų, kurių pagrindu bus vykdoma rekreacijos ir turizmo plėtra Ignalinos rajono savivaldybėje, parengimas:
 - Ignalinos rajono savivaldybės rekreacinių teritorijų (jų dalių) specialieji planai;
 - Rekreacinių teritorijų sklypų ir jų grupių detalieji planai.
2. Ignalinos, Palūšės ir Strigailišio kurortinę teritoriją plėsti pietų kryptimi apimant Gavio ežero apyežerį ir mišką tarp Gavio ežero ir Palūšės.
3. Kurortinės teritorijos rekreacinės infrastruktūros įrengimas ir tobulinimas.
4. Galimybių studijos dvarų sodybų, etnografinių kaimų ir kitų kultūros paveldo objektų pritaikymui pažintiniam turizmui parengimas.
5. Kaimo turizmo sodybų tinklo plėtojimas visoje savivaldybės teritorijoje.
6. Turizmo paslaugų asortimento ir kokybės didinimas, pirmoje eilėje esamo potencialo panaudojimas turizmo plėtrai.
7. Aktyvaus poilsio ir sveikatingumo paslaugų plėtojimas: numatyta sveikatos reabilitacijos centro, ledo arenos, viešbučio ir kempingo Ignalinos mieste statyba, plėtojama Žiemos sporto centro infrastruktūra.
8. Vandens sporto plėtojimas ir golfo aikštynų įrengimas.

7. SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRA

7. SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRA

7.1. Susisiekimo sistemos raidos tendencijos

Susisiekimo infrastruktūros išvystymo lygis labai stipriai įtakoja šalies ar regiono konkurencinį pajėgumą tarptautinėse bei nacionalinėse rinkose, todėl sėkmingas jos vystymas turi įgyti prioritetinį statusą. Susisiekimo infrastruktūra privalo užtikrinti gyventojų judrumą ir krovinių pervežimą bei turi atitikti mobilumo, pasiekiamumo, saugaus eismo, ekonomiškumo ir aplinkosaugos reikalavimus. Ekonomikos augimas, gamybos sistemos pokyčiai (nuo sandėlių pereinama prie operatyviai atnaujinamų atsargų gamybos sistemos), integraciją į Europos Sąjungą, įstojimas į Šengeno erdvę bei sparčiai augantis individualių lengvųjų automobilių parkas yra pagrindiniai faktoriai didinantys transporto infrastruktūros plėtros poreikį.

Vienas iš svarbiausių faktorių lemiančių susisiekimo sistemos darbą yra automobilizacijos lygis, kuris stipriai įtakoja infrastruktūros plėtrą bei kelionės būdo pasirinkimą. Per pastaruosius 15 metų (1990 – 2005) lengvųjų automobilių Lietuvoje padidėjo beveik 3 kartus, nuo 0,49 mln. iki 1,46 mln. Tai yra sparčiausias lengvųjų automobilių parko augimas visoje Europos Sąjungoje [12]. Automobilizacijos lygis, kuris Ignalinos rajone yra šiek tiek mažesnis nei Lietuvos Respublikos vidurkis ir toliau didės, tačiau ne taip sparčiai. Remiantis vakarų Europos patirtimi ir tendencijomis matyti, kad automobilizacijos lygio prisotinimo riba yra apie 500 – 600 aut./1000 gyv. Artėjant prie šios ribos automobilizacijos lygio augimo tempai tolygiai mažėja. Perspektyvoje 2021 m. prognozuojamas automobilizacijos lygis 500 aut./1000 gyv., o 2028 m. 580 aut./1000 gyv.

Augant ekonomikai ir gyvenimo kokybės lygiui didės ir gyventojų judrumas, tiek bendras tiek ir transportinis. Gyventojų ir prekių mobilumo užtikrinimas yra ne tik esminis ūkio konkurencijos elementas, bet ir svarbi gyventojų teisė. Europos Sąjungos mastu prognozuojama, kad 20 metų laikotarpiu prekių mobilumas išaugs 50 %, o keleivių mobilumas – 35 %. Taip pat prognozuojama, kad individualaus automobilio naudojimas išaugs 36 % [2, 13].

Analogiškas prognozes pateikia ir Transporto ir kelių tyrimo institutas Lietuvos automobilių keliuose. Jis prognozuoja, kad eismo intensyvumas Lietuvos magistraliniuose keliuose 20 metų laikotarpiu išaugs 2 kartus, o krašto keliuose – 1,5 karto. Per tą patį laikotarpį prognozuojamas 1,6 karto didesnis transporto priemonių panaudojimo lygis (nuvažiuotų km. sk. per metus) [6].

Minėtos prognozės atitinka Ignalinos rajono susisiekimo sistemos pokyčius kurie įvyko per kelių metų laikotarpį nuo esamosios būklės parengimo etapo iki sprendinių konkretizavimo etapo. Kaip ir prognozuota sparčiausiai eismo intensyvumas augo 102 krašto reikšmės kelyje „Vilnius – Švenčionys – Zarasai“. Šis faktas patvirtino esamosios būklės etape priimta išvadą, kad šis kelias yra svarbiausia rajono susisiekimo arterija ir tokia išliks ir ateityje. Eismo intensyvumo pokyčiai atitiko integracijos principus, kuomet svarbesnės reikšmės keliuose procentinis eismo intensyvumo pokytis buvo didesnis nei mažesnės svarbos keliuose. Žvelgiant į Ignalinos rajoną iš visos Lietuvos taško, tiek bendras tiek ir krovininis eismo intensyvumas lygis lieka pakankamai mažas. Mažas gyventojų teritorinis tankumas bei nutolimas nuo pagrindinių magistralių nepareikalaus esminės kiekybinės susisiekimo infrastruktūros plėtros bei didelio masto rekonstrukcijų. Svarbiausias uždavinys išliks infrastruktūros kokybės gerinimas, pirmoje eilėje žvyrkelių asfaltavimas bei eismo saugumo priemonių diegimas.

7.2. Susisiekimo infrastruktūros vystymo sprendinių prielaidos

- Susisiekimo infrastruktūros plėtros sprendiniai priimti įvertinus esamosios būklės analizę bei jos vystymosi tendencijas, kituose Ignalinos rajono teritorijos bendrojo plano skyriuose priimtus sprendinius, Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinius, ilgalaikę (iki 2025 metų) Lietuvos transporto sistemos plėtros strategiją, Europos Sąjungos transporto politiką iki 2010 metų (White Paper. European transport policy for 2010) bei kitus Lietuvos ir ES dokumentus.
- Nustatyta, kad susisiekimo infrastruktūros vystymas ir tobulinimas yra būtinas sėkmingai rajono ekonominei, socialinei ir turizmo infrastruktūrai plėtoti, todėl šios infrastruktūros plėtra rajone turėtų būti viena iš prioritetinių.
- Nustatyta, kad Ignalinos rajono transporto sektoriaus potencialas nėra išnaudojamas dėl infrastruktūros kokybinių trūkumų. Perspektyvoje numatoma šalinti šiuos trūkumus bei priartinti susisiekimo infrastruktūros lygį prie Europos Sąjungos lygio.

7.3. Susisiekimo infrastruktūros vystymo tikslai

- Ignalinos rajono transporto tinklą integruoti į Lietuvos, Europos Sąjungos ir kitų Europos valstybių transporto tinklus.
- Užtikrinti susisiekimo galimybes ir kokybę žemiausiame susisiekimo sistemos lygmenyje, integruoti seniūnijų gyvenvietes, pramonės bei turizmo objektus į rajono susisiekimo sistemos tinklą, tokiu būdu sudarant geras galimybes ekonominio, socialinio ir turizmo sektorių plėtrai.
- Sukurti ekonomiškai efektyvią transporto sistemą, derinant visų rūšių transporto vystymą, teikti pirmenybę mažesni neigiamą poveikį aplinkai darančiam transportui.
- Skatinti skirtingų transporto rūšių sąveiką krovinių ir keleivių pervežimuose.
- Gerinti eismo saugumą, atskiriant intensyviausią pėsčiųjų ir dviračių eismą nuo motorizuoto transporto eismo, įrengiant pėsčiųjų ir dviračių takus, bei diegiant kitas saugaus eismo gerinimo priemones.
- Skatinti bevariklio transporto priemonių naudojimą, plečiant bei gerinant jo infrastruktūrą.
- Visuomeninio transporto paslaugų lygį priartinti prie Europos Sąjungos valstybių paslaugų lygio, atnaujinant transporto priemonių parką, tobulinant maršrutinį tinklą ir jo funkcionavimo rodiklius, gerinant keleivių aptarnavimo lygį.

7.4. Susisiekimo sistemos plėtros sprendiniai

Ignalinos rajono susisiekimo sistemos sprendiniai susideda iš kelių, geležinkelių, visuomeninio transporto bei aviacijos vystymo. Susisiekimo sistemos vystymo sprendinių tikslas yra numatyti svarbiausias infrastruktūros vystymo kryptis ir principus, remiantis darnios plėtros reikalavimais bei patvirtintomis Lietuvos ir Europos Sąjungos strategijomis, siekiant užtikrinti geras gyvenimo bei socialinės ir ekonominės veiklos sąlygas. Numatytos vystymo kryptis ir principai turi būti detalizuojami smulkesnio lygmens planavimo dokumentais: specialiaisiais ir detaliaisiais planais.

7.4.1. Automobilių kelių infrastruktūra

Ignalinos rajono susisiekimo sistemos tinkluose automobilių keliai užima pačią reikšmingiausią padėtį tiek keleivių tiek ir krovinių transportavime. Teritorinis kelių tinklo tankumas rajone yra normalus, todėl pagrindinis dėmesys skiriamas kelių tinklo kokybiniais rodikliais gerinti.

Vienas didžiausių Ignalinos rajono susisiekimo infrastruktūros trūkumų yra didelis žvyrkelių skaičius – 47,6 % valstybinių kelių ilgio (2003 m.). Valstybinių kelių plėtra Ignalinos rajone yra numatoma remiantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu, Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa, kitais teritorijų planavimo dokumentais. Priimant sprendinius papildomai įvertinama perspektyvinė Ignalinos rajono urbanistinio karkaso struktūra: urbanistinio vystymo centrai, urbanistinės integracijos bei urbanistinio vystymo ašys. Numatomi tokio tipo plėtros darbai: kelių rekonstrukcija, žvyrkelių asfaltavimas. Vietinės reikšmės kelių modernizavimo pasiūlymai yra orientacinio pobūdžio. Šių kelių asfaltavimo ar kitokio pobūdžio rekonstrukcijos pagrindimui, siūloma parengti galimybių studijas, kurių pagrindu būtų galima užtikrinti efektyvų lėšų panaudojimą. Detalizuoti Ignalinos rajono susisiekimo sistemos sprendiniai pateikti 7.1.1., 7.1.2. lentelėse bei inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinyje [1, 3, 4, 5].

Automobilių kelių plėtros sprendiniai

1. Gerinant susisiekimo kokybę numatyta atlikti kai kurių kelių rekonstrukciją bei žvyrkelių asfaltavimą (žr. 7.1.1. lentelę).
2. Remiantis Ignalinos atominės elektrinės regiono infrastruktūros plėtros planu numatomas kai kurių vietinės reikšmės kelių asfaltavimas (žr. 7.1.1. lentelę).
3. Gerinant visuomeninio transporto aptarnavimo kokybę bei didinant jo konkurencingumą siūloma atnaujinti visuomeninio transporto priemonių parką, tobulinti visuomeninio transporto aptarnavimo tinklą.
4. Remiantis 2003 metais pasirašyta Veronos deklaracija bei Valstybinės saugaus eismo automobilių keliais 2005 – 2010 metų programa reikia plėsti pėsčiųjų ir dviračių takus avaringiausiuose kelių ruožuose, įrengiant juos už kelio juostos ribų. Dviračių takų poreikio ir plėtros įvertinimas bei pagrindimas turi būti atliekamas specialiaisiais planais [9, 10, 11].

7.1.1. lentelė. Automobilių kelių plėtros ir modernizavimo sprendiniai

Eil. Nr.	Kelio numeris ir pavadinimas	Įgyvendinimo priemonės	Trasa
Sprendiniai pagal 2002 – 2015 metų patikslintą Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programą			
1.	111 „Utena – Kaltanėnai – Švenčionys“	Kelio ruožų rekonstrukcija	Esama
2.	1401 „Dūkštas - Rimšė – Pūškos“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
3.	1405 „Kačerginė – Česulėnai – Meikštai“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
4.	1406 „Naujasalis – Grybėnai“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
5.	1407 „Kazitiškis – Nykiškė“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
6.	1408 „Mikalavas - Paringys - Bernotai – Gilūtos“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
7.	1411 „Rimšė - Čepukai - Gaidė – Vilkaragis“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
8.	1413 „Paringys – Rubelninkai“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
9.	1416 „Didžiasalis – Vosiūnai“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
10.	1419 „Kliukai – Pivorai – Galalaukiai“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
11.	1420 „Kazimieravas - Meikštai – Pūškos“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
12.	1422 „Linkmenys - Krivasalis“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
13.	1425 „Nykiškė - Bajorai – Gudeniškė“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
14.	1426 „Vidiškės – Dūdos - Grybėnai“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
15.	1428 „Ceikiniai – Kančiogana“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
16.	1429 „Linkmenys – Antalksnė“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
17.	1431 „Dūkštas - Kaniūkai – Bikėnai“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
18.	1434 „Prūčiai – Šiulėnai - Gudeniškė“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama

19.	1439 „Privaž. prie Česulėnų nuo kelio Kačerginė - Česulėnai - Meikštai“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
20.	1441 „Taujūnai - Jureliškė - Ožionys“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
21.	1444 „Sekonys - Lazinkos - Vosiūnai“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
22.	4401 „Švenčionys - Melagėnai - Andriejauka“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
23.	4907 „Jataučiai - Minčia - Jakėnai“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
24.	5309 „Salakas - Tolimėnai - Nykiškė - Švedriškė - Dūkštas“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
Siūlomi vietinės reikšmės kelių modernizavimo sprendiniai			
25.	Vietinis kelias „Antalksnė - Ginučiai“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
26.	Vietinis kelias „Ginučiai - Kirdeikiai per Stripeikių k.“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
27.	Vietinis kelias „Bėčiūnai - Palūšė per Antagavės k.“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
28.	Vietinis kelias „Ignalina - Ažušilė“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
29.	Vietinis kelias „Palūšė - Garbūnai - Rėkučiai“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
30.	Vietinis kelias „N. Daugėliškis - S. Daugėliškis“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama
31.	Vietinis kelias „Vidiškės - Kūjiškė“	Žvyrkelių asfaltavimas	Esama

Pastaba: Asfaltuojamų vietinės reikšmės kelių sąrašas yra orientacinio pobūdžio. Jis turi būti tikslinamas rengiant galimybių studijas arba konkrečių kelio ruožų asfaltavimo ekonominius pagrindimus.

Įvertinus esamą padėtį bei perspektyvinius susisiekimo sistemos, gyvenviečių sistemos ir kitų dalių sprendinius, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo planu, 2002 – 2015 metų patikslinta Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa, kitais teritorijų planavimo dokumentais bei strateginiais planais 7.1.2. lentelėje pateikiamas rekomenduojamas kelių rekonstrukcijos ir tiesimo etapiškumas.

7.1.2. lentelė. Rekomenduojamas automobilių kelių rekonstrukcijos ir tiesimo etapiškumas

Eil. Nr.	Kelio numeris ir pavadinimas	Įgyvendinimo metai	
		Iki 2015	Po 2015
Sprendiniai pagal 2002 – 2015 metų patikslintą Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programą			
1.	111 „Utena – Kaltanėnai – Švenčionys“	+	
2.	1401 „Dūkštas - Rimšė – Pūškos“	+	
3.	1405 „Kačerginė – Česulėnai – Meikštai“		+
4.	1406 „Naujasalis – Grybėnai“		+
5.	1407 „Kazitiškis – Nykiškė“	+	
6.	1408 „Mikalavas - Paringys - Bernotai – Gilūtos“	+	+
7.	1411 „Rimšė - Čepukai - Gaidė – Vilkaragis“		+
8.	1413 „Paringys – Rubelninkai“		+
9.	1416 „Didžiasalis – Vosiūnai“		+
10.	1419 „Kliukai - Pivorai – Galalaukiai“		+
11.	1420 „Kazimieravas - Meikštai – Pūškos“		+
12.	1422 „Linkmenys - Krivasalis“	+	
13.	1425 „Nykiškė - Bajorai – Gudeniškė“	+	+
14.	1426 „Vidiškės – Dūdos - Grybėnai“		+
15.	1428 „Ceikiniai – Kančiogana“		+
16.	1429 „Linkmenys – Antalksnė“	+	
17.	1431 „Dūkštas - Kaniūkai – Bikėnai“	+	
18.	1434 „Prūčiai – Šiulėnai - Gudeniškė“		+

19.	1439 „Privaž. prie Češulėnų nuo kelio Kačerginė - Češulėnai – Meikštai“		+
20.	1441 „Taujūnai - Jureliškė – Ožionys“		+
21.	1444 „Sekonys – Lazinkos - Vosiūnai“		+
22.	4401 „Švenčionys - Melagėnai – Andriejauka“	+	
23.	4907 „Jataučiai - Minčia – Jakėnai“	+	
24.	5309 „Salakas - Tolimėnai - Nykiškė - Švedriškė – Dūkštas“		+
Siūlomi vietinės reikšmės kelių modernizavimo sprendiniai			
25.	Vietinis kelias „Antalksnė – Ginučiai“	+	
26.	Vietinis kelias „Ginučiai – Kirdeikiai per Stripeikių k.“	+	
27.	Vietinis kelias „Bėčiūnai – Palūšė per Antagavės k.“	+	
28.	Vietinis kelias „Ignalina – Ažušilė“	+	
29.	Vietinis kelias „Palūšė – Garbūnai – Rėkučiai“	+	
30.	Vietinis kelias „N. Daugėliškis – S. Daugėliškis“	+	
31.	Vietinis kelias „Vidiškės – Kūjiškė“	+	

Pastaba: Automobilių kelių plėtros ir modernizavimo priemonių įgyvendinimas ir jų etapiškumas gali būti koreguojamas atsižvelgiant į susisiekimo sistemos pokyčius ar infrastruktūrą valdančių įstaigų programų pakeitimus.

7.4.2. Pakelės aptarnavimo infrastruktūra

Pakelės aptarnavimo infrastruktūrą sudaro degalinės, poilsio ir automobilių stovėjimo aikštelės bei kiti objektai skirti autotransporto keleivių poreikiams. Jų įrengimas turi būti atliekamas pagal patvirtintus detaliuosius planus. Įrengiant šiuos objektus būtina vadovautis KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ reikalavimais bei užtikrinti, kad jų įrengimas nepablogins eismo sąlygų bei eismo saugumo.

Ignalinos rajone perspektyvoje yra numatoma autoturizmo trasa „Aukštaitijos keliai“, kuri paskatins rekreacinio pobūdžio pakelės infrastruktūros objektų plėtrą. Informacija apie tokio pobūdžio objektus pateikiama gamtos ir kultūros paveldo teritorijų bei rekreacijos ir turizmo brėžinyje.

Degalinių infrastruktūros plėtros įgyvendinimui Ignalinos rajone rekomenduojama parengti degalinių išdėstymo specialiąjį planą.

7.4.3. Visuomeninis transportas

Visuomeninio transporto sistemos vystymas yra vienas iš subalansuotos transporto sistemos kūrimo uždavinių. Efektyvi visuomeninio transporto sistema turi ne tik atlikti socialinę funkciją užtikrinant žmonių nesinaudojančių individualiomis transporto priemonėmis mobilumą, bet ir pajėgti konkuruoti su lengvųjų automobilių transportu savo teikiamomis paslaugomis. Pastarąjį dešimtmetį gyventojų besinaudojančių visuomeninio transporto paslaugomis gerokai sumažėjo. Tai lėmė ne tik lengvųjų automobilių parko didėjimas, bet ir senstantis autobusų parkas bei prastėjanti aptarnavimo kokybė.

Stebint visuomeninio transporto raidos tendencijas, akivaizdu, kad Ignalinos rajone visuomeniniam transportui yra nelengva lygiaverčiai konkuruoti su individualių lengvųjų automobilių transportu, pirmiausiai dėl nedidelio gyventojų teritorinio tankumo, kuomet pasiekti adekvatų lengvajam automobiliui kainos ir kokybės santykį yra labai sudėtinga. Nepaisant to

rajone būtina plėtoti visuomeninio transporto paslaugas, siekiant subalansuotos plėtos ir transporto sistemos tikslų įgyvendinimo.

Siekiant realizuoti šiuos tikslus bei plėtoti visuomeninį transportą, rekomenduojama atlikti rajonų gyventojų anketines apklausas ir keleivių srautų tyrimus, kurių pagrindu išspręsti tokius uždavinius:

- Nustatyti potencialią autobusų keleivių rinką;
- Racionalizuoti autobusų maršrutus;
- Optimizuoti visuomeninio transporto eismo tvarkaraščius ir darbo grafikus;
- Nustatyti gatvių ir kelių tinkamumą autobusų eismui naujai sudarytai maršrutų sistemai;
- Įrengti dispečerinio ryšio, valdymo ir kontrolės sistemą [7].

7.4.4. Geležinkelių infrastruktūra

Remiantis AB „Lietuvos geležinkeliai“ informacija apie keleivių ir krovinių pervežimus geležinkeliu, bei perspektyvinį poreikį, Ignalinos rajone naujų geležinkelio atkarpų nenumatoma. Esama vienbėgė geležinkelio linija yra neseniai suremontuota, todėl jos techninės infrastruktūros būklė yra gera. Leidžiamas maksimalus keleivinių traukinių greitis - 120 km/h. Šioje geležinkelio atkarpoje dominuoja keleivinių traukinių eismas. Vidutinis pravažiuojančių keleivinių traukinių skaičius per parą 2006 metais siekė 11,0, o krovinių traukinių skaičius vos 1,1. Šioje geležinkelio linijoje atliekami du keleiviniai maršrutai: vietinis maršrutas Vilnius - Turmantas ir tarptautinis maršrutas Vilnius – Sankt Peterburgas.

Planuojamu laikotarpiu numatoma tęsti esamų geležinkelio atkarpų N. Vilnia - Turmantas bei jos atšakos į Ignalinos AE infrastruktūros palaikymą ir modernizavimą [8]. Numatomi tokie darbai:

- Riedmenų automatinės kontrolės modernizavimas;
- Lietuvos geležinkelių radijo ryšio sistemos modernizavimas, įdiegiant GSM – R, pagal ES standartus;
- Eismo saugumo užtikrinimas rekonstruojant geležinkelio pervažas N. Vilnios – Turmanto linijoje.

7.4.5. Oro transporto infrastruktūra

Ignalinos rajone yra vos vienas oro transporto infrastruktūros objektas - 2007 metais atidarytas Ignalinos aerodromas. Pagrindinė jo paskirtis aviacinio turizmo vystymas.

Perspektyvoje numatoma:

- Pailginti kilimo ir tūpimo taką iki 1200 m, plėtoti kitą skrydžiams skirtą infrastruktūrą;
- Įrengti kempingą, pastatyti viešbutį bei plėtoti kitą aptarnavimo infrastruktūrą.

Pagrindiniai Ignalinos aerodromo parametrai:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Reikšmė
1.	Aerodromo kategorija	1A
2.	Geodezinės koordinatės (WGS-84 KS)	55°14'39" ŠP 024°21'30" RI
3.	Kilimo – tūpimo takas	Gruntas, 550x40 m
4.	Aerodromo altitudė	170 m

Pastaba: „Inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros“ brėžinyje pateiktos aerodromų apsaugos zonos. Įvairių objektų patenkančių į šią zoną statybą, rekonstrukciją ir įrengimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų“. Objektus kurie netenkina minėto dokumento reikalavimų, reikia papildomai derinti su Civilinės aviacijos administracija.

7.4.6. Pasienio kontrolės punktų infrastruktūra

Lietuvos Respublikai įstojus į Šengeno erdvę pasienis su Baltarusija tapo Šengeno erdvės išorine siena. Šengeno erdvėje pasienio kontrolės punktam yra keliami įvairūs Lietuvos Respublikos tarptautiniai įsipareigojimai bei Europos Sąjungos reikalavimai. Rengiamu Ignalinos AE regiono teritorijos bendruoju planu naujų pasienio kontrolės punktų Ignalinos rajone nėra numatoma. Esamų pasienio kontrolės punktų techninės infrastruktūros modernizavimas, palaikymas ir priežiūra bus vykdoma pagal įvairių institucijų programas ir reikalavimus: Pasienio kontrolės punktų direkcijos prie Susisiekimo ministerijos, Muitinės departamento prie Finansų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, Valstybinės augalų apsaugos tarnybos, Sveikatos apsaugos ministerijos ir kitų valstybinių institucijų reikalavimus.

Remiantis Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu dėl „dėl pasienio kontrolės punktų plėtros strategijos patvirtinimo“ pakeitimo, 2008 – 2010 metų laikotarpyje numatoma pakeisti Tverėčiaus pasienio kontrolės punkto statusą iš „vietinio eismo“ į „tarptautinį tik keleiviams“.

8. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

8. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

8.1. Energetikos infrastruktūra

8.1.1. Elektros energijos tiekimas

Ignalinos rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, sumažėjus gamybos apimtims, sumažėjo ir elektros energijos panaudojimas. Galimai augsiantis BVP skatins elektros sunaudojimą, o naujų technologijų, leidžiančių naudoti energiją ekonomiškiau režimu panaudojimas mažins elektros energijos poreikius. Ignalinos rajono savivaldybės bendrajame plane numatoma: -

- išlaikyti esamą 330 kV, 110 kV, 35 kV elektros tinklą, atnaujinant susidėvėjusius įrengimus;
- nutiesti naują 330 kV elektros perdavimo liniją jungiančią Visagino AE su Kruonio HAE;
- modernizuoti ir plėsti esamą elektros energijos skirstomąjį tinklą (10kV-0,4kV), keičiant susidėvėjusius įrengimus ir optimizuojant transformatorių galias;
- pagal galimybes maksimaliai kabeliuoti elektros energijos paskirstymo tinklus miestų ir gyvenviečių teritorijose.

Bendrojo plano susisiektimo ir inžinerinės infrastruktūros brėžinyje vaizduojamos esamos ir numatomos 330 kV, 110 kV, 35 kV elektros oro linijos, numatoma 330 kV elektros linija, esamos transformatorinės pastotės. Skirstomasis 10 kV ir 0,4 kV elektros tinklas dėl pasirinkto mastelio nėra vaizduojamas.

8.1.2. Gamtinių dujų tiekimas

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje yra paklotas magistralinis dujotiekis Pabradė-Visaginas. Skirstomųjų dujotiekių tinklas čia nėra įrengtas. Planuojamu periodu numatoma plėsti magistralinių dujotiekių tinklus ir įrengti skirstomųjų dujotiekių tinklą.

Siekiant užtikrinti saugų ir patikimą gamtinių dujų tiekimą magistraliniais ir skirstomaisiais dujotiekiais būtina taikyti specialiąsias naudojimo sąlygas, nustatytas patvirtintas Lietuvos Respublikos vyriausybės 1992 gegužės 12 d. nutarimu Nr.343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų“ VII „Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių bei jų įrenginių apsaugos zonos“ ir IX „Dujotiekių apsaugos zonos“ skyriuose reikalavimų.

Magistralinio dujotiekio trasa įvertinama priskiriant ją vienai ar kitai vietovės klasei nuo nulinio trasos piketo. Vietovės klasės vienetas yra teritorija po 200 metrų į abi puses nuo magistralinio dujotiekio vamzdžio ašies ir ji tęsiasi 1600 metrų išilgai vamzdyno.

Magistraliniai dujotiekis Pabradė-Visaginas yra suprojektuoti ir pastatyti pagal pirmos vietovės klasės reikalavimus. Riboti užstatymo intensyvumą esamų magistralinių dujotiekių vietovės klasės vieneto teritorijoje po 200 metrų į abi puses nuo magistralinio dujotiekio vamzdžio ašies ir 1600 metrų išilgai vamzdyno ašies. Šioje vietovės klasėje galimas 10 ar mažiau pastatų, skirtų žmonėms būti skaičius.

Dujų skirstymo stotims normatyvinė sanitarinė apsaugos zonos riba 500 m. Atlikus poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai vertinimą sanitarinės apsaugos zonos riba gali būti tikslinama žemesnio lygmens teritorijos planavimo dokumentu. Ignalinos dujų skirstymo stočiai nustatyta 200 m sanitarinė apsaugos zonos riba.

Numatoma plėsti esamą magistralinių dujotiekių tinklą:

- nutiesti magistralinį dujotiekį į Zarasus;
- nutiesti magistralinį dujotiekį į Ignalinos dujų skirstymo stotį;
- nutiesti magistralinį dujotiekį į Dūkšto dujų skirstymo stotį;
- įrengti Dūkšto ir Ignalinos dujų skirstymo stotis.

Numatoma plėtoti skirstomųjų dujotiekių tinklą:

- nuo numatomos Dūkšto dujų skirstymo stoties į Dūkštą
- nuo numatomos Ignalinos dujų skirstymo stoties į Ignaliną, Vidiškes, Didžiasalį ir Naująjį Daugėliški.

Bendrojo plano susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros brėžinyje vaizduojami esami ir numatomi magistraliniai bei skirstomieji dujotiekiai, dujų skirstymo stotys. Vaizduojamos dujų skirstymo stočių sanitarinės apsaugos zonos, magistralinių dujotiekių vietovės klasės vieneto teritorijos, kuriose ribojamas pastatų skaičius žmonėms būti. Numatomi skirstomieji dujotiekiai vaizduojami schematiškai. Tikslesnė šių inžinerinių statinių vieta turi būti nusakoma specialiaisiais ir detalieisiais planais.

8.2.3. Centralizuotas šilumos tiekimas

Šiluminiai tinklai yra išvystyti tik Ignalinoje, Vidiškėse, Dūkšte ir Didžiasalyje. Kitose gyvenamosiose vietovėse nesant daugiaaukščių pastatų statybai, juos rengti netikslinga. Tvarkant Ignalinos rajono šilumos ūkį numatoma:

- rekonstruoti Ignalinos ir Dūkšto katilines pritaikant jas gamtinėms dujoms ar biokurui;
- rekonstruoti šilumines trasas, panaudojant bekanalius vamzdynus;
- rekonstruoti esamus gyvenamuosius ir visuomeninius pastatus, modernizuojant šildymo sistemas ir gerinant pastatų šilumines charakteristikas.

8.2. Ekoinžinerinė infrastruktūra

8.2.1. Vandentieka

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu numatoma, kad ne mažiau kaip 95 % Ignalinos rajono gyventojų būtų aprūpinami viešojo vandens tiekėjo tiekiamu vandeniu. Tuo tikslu turi būti plečiami esami vandentiekio tinklai ir įrengiamos naujos modernios vandens tiekimo sistemos.

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatoma, kad visas tiekiamas vanduo atitiks dabar galiojančią higienos normą HN 24:2003 „Geriamo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“. Tuo tikslu turi būti renovuojama dalis eksploatuojamo skirstomojo vamzdžio statomi nauji vandens gerinimo įrenginiai.

Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus Ignalinos rajono bendrajame plane numatoma plėsti vandentiekio sistemas keturiasdešimt vienoje gyvenvietėse, rekonstruojant vandenvietes, statant naujus vandens gerinimo įrenginius, statant naujas vandenvietes, plečiant naujus ir rekonstruojant esamus tinklus (žiūrėti 8.2.1. lentelę).

8.2.1 lentelė. Atskirų gyvenviečių vandentiekio plėtra

Seniūnija	Gyvenamoji vietovė	Numatoma vandentiekio plėtra (km)	Numatoma vandentiekio įrenginių pertvarka
Ignalinos sen.	Ignalinos m. Strigailiškis, Girminiai	4,5	Apjungti Ignalinos ir Strigailiško vandentiekio sistemas.
	Bėčiūnai	1	Rekonstruoti vandenvietę, pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Kazokinė	0,9	Rekonstruoti vandenvietę, pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Palūšė	1	Rekonstruoti vandenvietę, pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Vaišniūnai	-	Numatomas decentralizuotas geriamo vandens tiekimas.
	Žydelliai	1,5	Įrengti vandentiekio tinklus, įrengti vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius.
Ceikinių sen.	Ceikiniai	2,1	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Rubelninkai	0,4	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
Didžiasalio sen.	Didžiasalis	0,9	-
	Navikai	0,8	-
Dūkšto sen.	Dūkštas, Kaniūkai, Ažukarklinė	7,6	Rekonstruoti vandens gerinimo įrenginius.
	Dūkšteliai Pažeimiškis	1	Rekonstruoti vandenvietę, pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
Kazitiškio sen.	Kazitiškis	0,7	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Grybėnai	1	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Švedriškė, Margavonė, Jakėnai	1,1	-
Linkmenų sen.	Linkmenys Naujasodis	4,3	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius, apjungti Linkmenų ir Naujasėdžio vandentiekius.
	Antalksnė	-	-
	Ginučiai	1,7	Įrengti vandentiekio tinklus, įrengti vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius.
	Grikiapelė	1	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
Mielagėnų sen.	Mielagėnai	0,5	Rekonstruoti vandenvietę, pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Gilūtos	1,3	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Bernotai	0,5	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Mėčionys	1,5	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
Naujojo Daugėliško sen.	Naujasis Daugėliškis	2	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Mažėnai	1,5	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Taujūnai	1	Rekonstruoti vandenvietę, pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Šiulėnai	0,5	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Janionys	1	Įrengti vandentiekio tinklus, įrengti vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius.
	Mikalavas	1	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Rimšės sen.	0,7	Rekonstruoti vandenvietę.
Tverčiaus sen.	Meikštai	1	Pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Tverčius	1	-
	Dietkauščizna	1,5	Rekonstruoti vandenvietę, pastatyti vandens gerinimo įrenginius.

	Erzvėtas	0,5	Rekonstruoti vandenvietę, pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
Vidiškių sen.	Vidiškės Rimšėnai	2,5	Rimšėnuose įrengti vandentiekio tinklus. Vandenį tiekti iš Vidiškių vandenvietės.

Bendrai Ignalinos rajono teritorijoje numatomi vandentiekių tvarkymo darbai:

- naujų vandentiekių tinklų plėtra 50 km;
- devynių esamų vandenviečių rekonstravimas;
- trijų naujų vandenviečių įrengimas;
- dvidešimt penkių naujus vandens gerinimo įrenginių statyba.

Numatoma, kad visos Ignalinos rajono vandenvietės bus įrengtos pagal higienos normos HN 44:2006 „Vandenviečių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“ arba jį pakeisiančio norminio akto reikalavimus. Tuo tikslu bus įregistruotos vandenviečių apsauginės sanitarinės zonos, o jose ribojama ūkinė veikla.

Numatoma, kad visi plečiami vandentiekiai bus pritaikyti gaisrų gesinimui: sukurta žiedinė struktūra, parinkti reikiami vamzdinių diametrai, įrengti priešgaisriniai hidrantai. Teritorijose, kur nėra numatytas vandentiekis, turi būti įrengti priešgaisriniai rezervuarai, privažiavimai prie atvirų vandens telkinių.

Numatoma vykdyti tolesnį eksploatuojamų požeminių vandenų monitoringą.

Numatoma vykdyti tiekiamo vandens kokybės kontrolę ir apie jos rezultatus sistemingai informuoti vietinės savivaldos organus bei visuomenę.

Numatoma vykdyti naudojamų šulinių vandens kokybės stebėjimą, išaiškinti zonas su užterštu gruntiniu vandeniu. Tose zonose įrengti vandens tiekimo sistemas iš gilesnių horizontų.

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane išnagrinėtas geriamo vandens tiekimas visose gyvenamosiose vietovėse kuriose koncentruotai gyvena daugiau nei 50 gyventojų arba kuriose numatoma urbanizuojamų teritorijų plėtra.

Bendrojo plano susisiekinimo ir inžinerinės infrastruktūros brėžinyje vaizduojamos esamos ir numatytos rekonstruoti, vandenvietės bei nustatytos jų sanitarinės apsaugos zonos. Numatytos naujai įrengti vandenvietės ir vandens gerinimo įrenginiai vaizduojami tik preliminarai. Tikslesnė šių inžinerinių įrenginių vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus, atlikus reikiamus geologinius tyrimus.

8.2.2. Vandenvala

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu numatoma, kad ne mažiau kaip 95 % Ignalinos rajono gyventojų būtų teikiamos nuotekų tvarkymo paslaugos. Tuo tikslu turi būti plečiami esami nuotekų surinkimo tinklai ir įrengiamos naujos nuotekų surinkimo sistemos.

Išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kokybė turi tenkinti ES „Miestų nuotekų valymo direktyvą“ 91/271/EEC reikalavimus. Tam, kad užsibrėžti tikslai būtų įgyvendinti, Ignalinos rajone turi būti statomi nauji ir rekonstruojami esami nuotekų valymo įrenginiai.

Pertvarkant Ignalinos rajono vandenvalos ūkį numatoma vystyti nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemą devyniasdešimt vienoje gyvenvietėje rekonstruojant esamas ir statant naujas

nuotekų valykla, statant naujus bei renovuojant senus nuotekų surinkimo tinklus (žiūrėti 8.2.2. lentelę).

8.2.2. lentelė. Atskirų gyvenviečių nuotekų surinkimo sistemų plėtra

Seniūnija	Gyvenamoji vietovė	Numatoma nuotekų surinkimo tinklų plėtra (km)	Numatoma vandenvaļos įrenginių pertvarka
Ignalinos sen.	Ignalinos m. Strigailiškis, Girminiai	8,8	Rekonstruoti esamus nuotekų valymo įrenginius.
	Bėčiūnai	2,4	Įrengti nuotekų surinkimo sistemą, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
	Kazokinė	2,3	Įrengti nuotekų surinkimo sistemą, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
	Palūšė	1,5	Rekonstruoti esamus nuotekų valymo įrenginius .
	Vaišniūnai	-	Numatomas decentralizuotas nuotekų tvarkymas.
	Žydeliai	1,5	Įrengti nuotekų surinkimo sistemą, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
Ceikinių sen.	Ceikiniai	2,4	Rekonstruoti esamus nuotekų valymo įrenginius .
	Rubelninkai	1,7	Įrengti nuotekų surinkimo sistemą, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
Didžiasalio sen.	Didžiasalis	1,4	Rekonstruoti esamus nuotekų valymo įrenginius .
	Navikai, Dysna	3,2	Įrengti nuotekų surinkimo sistemą, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
Dūkšto sen.	Dūkštas, Kaniūkai, Ažukarklinė	8,3	Pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
	Dūkšteliai Pažeimiškis	1,2	Rekonstruoti esamus nuotekų valymo įrenginius .
Kazitiškio sen.	Kazitiškis	1,4	-
	Grybėnai	2,9	Įrengti nuotekų surinkimo sistemą, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
	Švedriškė, Margavonė, Jakėnai	1	-
Linkmenų sen.	Linkmenys Naujasodis	6,9	Rekonstruoti esamus nuotekų valymo įrenginius .
	Antalksnė	-	Numatomas decentralizuotas nuotekų tvarkymas.
	Ginučiai	1,8	Įrengti nuotekų surinkimo sistemą, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
	Grikiapelė	-	Numatomas decentralizuotas nuotekų tvarkymas.
Mielagėnų sen.	Mielagėnai	3	Rekonstruoti esamus nuotekų valymo įrenginius .
	Gilūtos	3,2	Įrengti nuotekų surinkimo sistemą, pastatyti naujus nuotekų valymo

			įrenginius.
	Bernotai	2,7	Įrengti nuotekų surinkimo sistema, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
	Mėčionys	1,5	Įrengti nuotekų surinkimo sistema, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
Naujojo Daugėlišio sen.	Naujasis Daugėliškis	5,6	Įrengti nuotekų surinkimo sistema, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
	Mažėnai	3,4	Įrengti nuotekų surinkimo sistema, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
	Taujūnai	1,3	Rekonstruoti esamus nuotekų valymo įrenginius.
	Šiulėnai	2	Įrengti nuotekų surinkimo sistema, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
	Janionys	1	Įrengti nuotekų surinkimo sistema, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
	Mikalavas	1	Įrengti nuotekų surinkimo sistema, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
Rimšės sen.	Rimšė	3,3	Rekonstruoti esamus nuotekų valymo įrenginius.
	Meikštai	2,9	Įrengti nuotekų surinkimo sistema, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
Tverčiaus sen.	Tveriečius	4,5	Įrengti nuotekų surinkimo sistema, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
	Dietkauščizna	3,6	Įrengti nuotekų surinkimo sistema, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
	Erzvėtas	1	Įrengti nuotekų surinkimo sistema, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.
Vidiškių sen.	Vidiškės Rimšėnai	2,5	Rekonstruoti esamus nuotekų valymo įrenginius.

Bendrai Ignalinos rajono teritorijoje numatomi nuotekų ūkio tvarkymo darbai:

- naujų nuotekų surinkimo tinklų plėtra 91 km;
- rekonstruoti dešimt esamų nuotekų valyklų;
- įrengti 18 visiškai naujų nuotekų surinkimo sistemų atskirose gyvenvietėse;
- pastatyti dvidešimt naujų nuotekų valyklų;
- vykdyti išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kontrolę.

Bendrojo plano susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros brėžinyje vaizduojami visi esami ir numatomi rekonstruoti nuotekų valymo įrenginiai. Naujai statomi valymo įrenginiai vaizduojami tik preliminarai. Tikslesnė šių įrenginių vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

8.2.3. Atliekų tvarkymas

Atsižvelgiant į Ignalinos rajono socialinių, ekonominių rodiklių prognozes, akivaizdu, kad susidarantys atliekų kiekiai augs. Numatomas bendras atliekų susidarymo kiekio augimas skaičiuojamuoju laikotarpiu 30%-40%. Augančių atliekų srautų valdymui Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatomos sekantys sprendiniai:

- numatoma rekultivuoti visas užterštas teritorijas buvusių mažųjų sąvartynų vietose;
- mišrias komunalines ir buitines atliekas šalinti regioniniame Utenos sąvartyne;
- buitinių atliekų surinkimui naudoti konteinerinę sistemą. Plėsti konteinerinių atliekų surinkimo aikštelių tinklą;
- biodegraduojančias (žaliasias) atliekas atskirti nuo bendro komunalinių atliekų srauto. Didžiąsias ir pavojingas atliekas šalinti per Ignalinoje įrengtą didžiųjų ir kitų atliekų surinkimo aikštelę;
- biodegraduojančias (žaliasias) atliekas atskirti nuo bendro komunalinių atliekų srauto. Ignalinos mieste įrengti biodegraduojančių atliekų kompostavimo aikštelę;
- kitose savivaldybės gyvenvietėse didžiąsias atliekas rinkti apvažiavimo būdu;
- sukurti specializuotų buityje susidarantių pavojingų atliekų surinkimo tinklą;
- išvystyti konteinerinių aikštelių skirtų atliekų rūšiavimui tinklą, rūšiuojamoms atliekoms naudoti specializuotus konteinerius;
- statybos ir griovimo atliekas nukreipti į Visagino įmones perdirbančias atitinkamas atliekas.

Bendrojo plano susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros brėžinyje vaizduoja numatoma biodegraduojančių atliekų kompostavimo aikštelė, didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės. Konteinerinių aikštelių skirtų atliekų rūšiavimui vietos nurodytos nekonkrečiai, o tik nurodomi miestai ir gyvenvietės kur tokie infrastruktūros objektai būtini. Tikslesnė šių objektų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

8.3. Ryšių infrastruktūra

Ryšių, telekomunikacinių sistemų ir ypač internetinio ryšio tinklo plėtra yra svarbus uždavinys kuriant informacinę ir žinių visuomenę. Šiuolaikinės informacinės technologijos leidžia efektyviai apdoroti, saugoti ir perduoti informaciją. Tai užtikrina labai spartų jų plitimą į visas mokslo, gamybos ir privataus gyvenimo sritis. Pasiiekti, kad šios ryšio priemonės būtų prieinamos visiems potencialiems vartotojams. Ignalinos rajono savivaldybės bendrajame plane numatoma:

- plėsti mobilios daugiakanalio ryšio tinklą, sudarant konkurencines sąlygas mobilios ryšio operatoriams;
- sukurti kaimiškųjų vietovių informacinių technologijų plėtojimo tinklą;
- išlaikyti esamą pašto skyrių tinklą. Neprastinti pašto skyrių tinklo mažėjant gyventojams kaimiškose vietovėse.

Rengiant sprendinius yra atsižvelgta į mobilios ryšio operatorių planus, Lietuvos plėtojamos ryšio infrastruktūros plėtros strategiją, RAIN projektą.

Bendrojo plano susisieikimo ir inžinerinės infrastruktūros brėžinyje vaizduojami esami ir numatomi mobilaus ryšio bokštai ir stiebai, pašto skyriai ir laidinio ryšio stotys, plačiajuosčio greitojo internetinio ryšio mazgai ir šviesolaidinės ir kitos ryšio linijos.

8.4. Įgyvendinimo prioritetai

Energetikos infrastruktūra

1. Energetikos srityje Ignalinos rajono bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- dujų skirstymo stočių ir skirstomojo dujotiekio tinklo įrengimas;
- katilinių rekonstravimas;
- šiluminių trasų rekonstravimas panaudojant bekanalius vamzdinius;
- 330 kV įtampos elektros perdavimo linijos Visagino AE – Kruonio HAE statyba.

Ekoinžinerinė infrastruktūra

2. Vandentiekos ir nuotekų šalinimo srityje Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- nuotekų surinkimo tinklų plėtra ir rekonstrukcija, naujų valymo įrenginių statyba. Tai prioritetinga veiklos kryptis, sietina su ES „Miestų nuotekų valymo direktyva“ 91/271/EEC, kurios vykdymas Lietuvai yra atidėtas iki 2010 m.;
- vartotojams tiekiamo geriamo vandens kokybės gerinimas, siekiant higienos normos HN 24:2003 atitikimo;
- centralizuoto vandentiekio tinklų plėtra;
- kompleksinių vandentiekos ir vandenvalos projektų rengimas, ieškant optimalių problemų sprendimų ir lėšų panaudojimo.

3. Atliekų šalinimo srityje Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- uždarytų sąvartynų ir atliekomis užterštų teritorijų rekultivavimas;
- pavojingų atliekų surinkimo sistemos iš gyventojų sukūrimas;
- konteinerinių aikštelių skirtų atliekų rūšiavimui tinklo išvystymas.

9. IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS NAUDOJIMO IR TVARKYMO REGLAMENTAI

9. IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS NAUDOJIMO IR TVARKYMO REGLAMENTAI

9.1. Bendros nuostatos

Ūkinės veiklos reglamentavimui ir Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos tvarkymui numatomas savivaldybės teritorijos suskaidymas atskiromis funkcinio prioriteto tvarkymo zonomis, turinčiomis bendrumo požymių pagal vyraujančią tikslinę žemės naudojimo paskirtį, planuojamą prioritetinę ūkinę veiklą ir kraštovaizdžio tvarkymo reikalavimus.

Kiekvienai tvarkymo zonai individualiai priskiriamas numeris, vienas pagrindinis ir vienas/keli specialieji reglamentai, kurie išreikšti raidiniais indeksais Žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentų brėžinyje. Konkretaus arealo numeris pateikiamas brėžinyje, o kiti reglamentai, kurie nustatomi individualiai kiekvienai tvarkymo zonai, pateikiami tvarkymo zonų reglamentų lentelėje.

1. Bendrojo plano sprendiniuose nustatyti naudojimo ir tvarkymo reglamentai netaikomi:
 - teritorijoms, kurioms parengti ir Ignalinos rajono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinti detalieji planai;
 - kompleksinėse saugomose teritorijose, valstybinių parkų ir jų zonų, valstybinių draustinių, biosferos poligono tvarkymo reglamentai, tvarkymo zonos ir jų ribos yra nustatomi specialiaisiais planais, todėl savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose veikla saugomose teritorijose neregamentuojama.
2. Rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus galimas tvarkymo zonų ribų tikslinimas įvertinant duomenų transformaciją į kitą mastelį, esamą padėtį, aerografinę situaciją.
3. Prioritentinė funkcija – didžiausias konkrečios žemės naudojimo paskirties sklypų santykinis plotas tvarkymo zonoje (ne mažesnis kaip 51 proc. tvarkymo zonos teritorijos ploto). Rengiant atskirų tvarkymo zonų specialiuosius ir detaliuosius planus pateikiamas tikslinių žemės paskirčių balansas.
4. Atskiri sklypai nėra Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano planavimo objektas. Sekančiose planavimo stadijose konkretiems sklypams, patenkantiems į kelias tvarkymo zonas, taikomi tos tvarkymo zonos reglamentai į kurią patenką didžioji sklypo dalis (daugiau kaip 51 procentas sklypo ploto).
5. Nekilnojamo turto savininkams, kurių turto esama paskirtis, būdas ir pobūdis prieštarauja Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniams, paliekama teise naudotis nekilnojamu turtu be apribojimu, kaip jis buvo naudojamas iki sprendinių patvirtinimo datos, nekeičiant jo tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdo ir pobūdžio. Keičiant minėtų sklypų tikslinę žemės naudojimo paskirtį, naudojimo būdą ir pobūdį pastarieji keičiami, tikslinami ir papildomi vadovaujantis Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniais.
6. Valstybinės reikšmės miškai ir kiti miškai tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo ir teisės aktų dėl miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis nuostatomis.
7. Ignalinos rajono savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose miškų grupės nenustatomos.

8. Gyvenamosioms vietovėms, patenkančioms į pasienio ruožo ribas, galioja pasienio teisinis režimas, kuris nustatytas Pasienio teisinio režimo taisyklėse, patvirtintose LRV 2002 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr.598 (Žin., 2002, Nr.46-1755).

9. Socialinės ir rekreacinės infrastruktūros objektai (švietimo, sveikatos ir socialinės rūpybos, apgyvendinimo) galimi visose tvarkymo zonose, kuriose numatyta urbanistinė ir žemės ūkio veikla.

10. Atskirų sodininkų sodų sklypų konversija galima tik parengus konkrečios sodininkų bendrijos teritorijos (jos dalies) detalų planą. Sodininkų bendrijos teritorijos detalusis planas rengiamas tuo atveju, jeigu Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatyta sodų teritorijos konversija.

9.2. Tvarkymo zonų naudojimo ir tvarkymo reglamentai

12. Tvarkymo zonoms nustatomi pagrindiniai ir specialūs reglamentai:

- **Pagrindinis reglamentas** nusako vyraujančią tvarkymo zonos (funkcinio prioriteto) tikslinę žemės naudojimo paskirtį. Numatomos sekančios paskirtys:
 - Z** - žemės ūkio tikslinė žemės paskirtis;
 - M** - miškų ūkio tikslinė žemės paskirtis
 - K** - kita tikslinė žemės paskirtis, urbanizuojamos teritorijos
 - H** – vandens ūkio paskirties žemė
- **Specialus reglamentas** nusako taikytinus specialius reikalavimus ūkinės veiklos plėtojimui konkrečiose tvarkymo zonose. Numatomi 8 specialūs reglamentai:
 - Gamtinio karkaso apsaugos ir tvarkymo reglamentai
 - Agrarinių teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai
 - Miškų teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai
 - Urbanizuojamų teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai
 - Naudingųjų iškasenų teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai
 - Rekreacinių teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai
 - Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir tvarkymo reglamentai
 - Vandenių tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai

9.2.1 lentelė. Specialieji reglamentai

Indeksas	Specialiojo reglamento pavadinimas
Agrarinių teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai	
ZU	Siaurai specializuotų ūkių veikla priemiestinėse teritorijose bei urbanizuotinių ir kitai paskirčiai naudotinių teritorijų plėtra
ZP	Patenkinamos ūkinės vertės žemių zona
ZI	Vidutinės ūkinės vertės žemių zona
ZR	Intensyvios rekreacijos zona
ZN, RP	Aukštaitijos nacionalinio parko, Gražutės, Sirvetos, Labanoro regioninių parkų (Žemės ūkio paskirties žemės esančios ūkinio prioriteto funkcinėse zonose)
Zs	Žemės ūkio paskirties žemė esanti draustiniuose, NATURA 2000 teritorijose
ZE	Ekstensyvaus ūkininkavimo zona gamtiniame karkase.
Miškų teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai	
C1	Rezervatiniai miškai - I grupės miškai
M2	Vyrauja rekreacinių miškų sklypai
M1, M3	Vyrauja ekosistemų apsaugos ir apsauginių miškų sklypai
M4g	Vyrauja ūkinių miškų sklypai (gamtinio karkaso teritorijose)
M4	Vyrauja ūkinių miškų sklypai (ne gamtinio karkaso teritorijose)
Urbanizuojamų teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai	
U1k	Miesto (kurorto) plėtros zonos, kuriose siekiama intensyvios, technogenizuotos žemėnaudos kitoje žemės paskirtyje vadovaujantis miesto kompozicijos tęstinumo principais ir prioritetą teikiant kurortinės infrastruktūros plėtrai.
U1	Miesto plėtros zonos, kuriose siekiama intensyvios, technogenizuotos žemėnaudos kitoje žemės paskirtyje vadovaujantis miesto kompozicijos tęstinumo ir atskirų miesto zonų darnaus vystymo principais.
U2d	Gyvenamųjų vietovių (miestelių ir į miestelius transformuojamų kaimų) plėtros zonos, kuriose siekiama didelio intensyvumo naudojimo technogenizuotos žemėnaudos kitoje žemės paskirtyje esamų miestelių ir kaimų planinės struktūros pagrindu.
U2v	Gyvenamųjų vietovių (kaimų ir vienkaimių) plėtros zonos, kuriose siekiama vidutinio intensyvumo naudojimo technogenizuotos žemėnaudos kitoje žemės paskirtyje esamų kaimų pagrindu.
U2m	Polifunkcinės zonos, kuriose galima esama ir naujai formuojama išsklaidyta mažo intensyvumo naudojimo technogenizuota žemėnauda kitoje žemės paskirtyje.
U3	Pramonės, komunalinių, sandėliavimo ir logistikos teritorijų plėtros zona
U4	Gyvenamųjų vietovių plėtojimas saugomose teritorijose, valstybinių parkų ir jų zonų, valstybinių draustinių, biosferos poligono teritorijose.
U5	Gyvenamųjų vietovių plėtojimas gamtinio karkaso teritorijose.
U6	Sodininkų sodų bendrijų teritorijų konversija į kitos paskirties rekreacines ir gyvenamas teritorijas
Naudingųjų iškasenų teritorijų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai	
N1	Naudingųjų iškasenų gavybos atvirų kasinių (karjerų) teritorijos
N2	Gėlo vandens vandenviečių teritorijos
Rekreacinių zonų tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai	
Re	Ekstensyvaus pritaikymo rekreacinio funkcinio prioriteto zonos
Ri	Intensyvaus pritaikymo rekreacinio funkcinio prioriteto zonos
Vandenių tvarkymo ir veiklos plėtojimo reglamentai	
H	Rekreacinio ir kito pritaikymo vandenys. Išskirta didesniuose, nei 25 ha ploto valstybiniuose vandens telkiniuose
Gamtinio karkaso apsaugos ir tvarkymo reglamentai	
gT1	Esamo kraštovaizdžio natūralumo išlaikymas ir saugojimas geoeologinėse takoskyrose
gT2	Esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir didinimas geoeologinėse takoskyrose
gT3	Natūralumą atkuriančių kraštovaizdžio elementų grąžinimas ir gausinimas geoeologinėse

	takoskyrose
gS1	Esamo kraštovaizdžio natūralumo išlaikymas ir saugojimas geosistemų vidinio stabilizavimo arealuose
gS2	Esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir didinimas geosistemų vidinio stabilizavimo arealuose
gS3	Natūralumą atkuriančių kraštovaizdžio elementų grąžinimas ir gausinimas geosistemų vidinio stabilizavimo arealuose
gM1	Esamo kraštovaizdžio natūralumo išlaikymas ir saugojimas migraciniuose koridoriuose
gM2	Esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir didinimas migraciniuose koridoriuose
gM3	Natūralumą atkuriančių kraštovaizdžio elementų grąžinimas ir gausinimas migraciniuose koridoriuose
Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir tvarkymo reglamentai	
C	Nekilnojamojo kultūros paveldo teritorijos ir objektai

9.2.2. lentelė. Tvarkymo (funkcinio prioriteto) zonų reglamentai

Tvarkymo (funkcinio prioriteto) zonų reglamentavimas		
Tvarkymo zonos Nr.	Pagrindinė (vyrauj žemės naudojimo pask)	Specialieji reglamentai
Žemės ūkio paskirties žemė		
1	Z	Zp; ZE; M4; M1,M3; U2m; gS3
2	Z	Zp; M4; M1,M3; M2; U2m; Gs3; C
3	Z	Zp; ZE; M4; M1,M3; U2m; gT2, gT3, gM2, gM3; C
4	Z	Zp; ZE; M4; M1,M3; U2m; gM2, gM3, Gs3; C
5	Z	Zp; ZE; M4; M1,M3; U2m; gS2, gS3, gM3
6	Z	Zp; M4; M1,M3; M2; U2m; Re; gS3, Gm3; C
7	Z	Zp; ZE; M4; M1, M3; U2m; U5; gS2, gS3, Gm3; C
8	Z	Zp; M4; M1,M3; U2m; gT3
9	Z	Zp; ZI; ZE; M4; M1,M3; M2; U2m; U6; Re; gS3, Gm3; C
10	Z	ZI; ZE; M4; M1, M3; M2; U2m; U5; Re gS2, gS3, gM2, gM3
11	Z	ZI; ZE; M4; M1, M3; U2m; U5; gS2, gS3, Gm3; C
12	Z	ZI; ZE; M1,M3; U2m; U6; gS1, gS3, Gm3; C
13	Z	Zp; ZE; M4; M1, M3; U2m; U5; gS2, gM3
Žemės ūkio ir miškų ūkio paskirties žemė		
1	ZM	ZE; Zp; M4; M1, M3; U2m; gS1, gS2, Gs3; C; gT2, gT3, gM2, gM3
2	ZM	ZE; Zp; M4; M4g; U2m; gT2, gT3
3	ZM	M4; M1,M3; M2; ZE; ZS; Zp; Re; gS1, gS2, gS3
4	ZM	ZE; Zp; M4; U2m; U5;
5	ZM	Zp; ZE; M4; M1,M3; M2; U2m; Re; gS2, gS3;C; gM1, gM2, gM3
6	ZM	Zp; ZE; M4; M1,M3; U2m; U6; gS2, gM3
7	ZM	ZI; ZE; M4; M1,M3; M2; U2m; Re; gM2, gM3; gS1, gS2, gS3
8	ZM	Zp; ZE; M1,M3; M4; U2m; U5;
Žemės ūkio ir kitos paskirties žemė, intensyvos ir ekstensyvos rekreacijos teritorijos		
1	ZK(Ri, Re)	ZE; Zp; M2; M1,M3; U2m; U5.; Ri; Re; gT1,gT3
Miškų ūkio paskirties žemė		
1	M	M4g; M2; ZE ; gT1, Gt2; C
2	M	M4g; M1,M3; M4; ZE; Zp ; gT1, gT2, gT3, gS2
3	M	M4; M1,M3; M2; ZE; ZS; Zp; Re; gS1, gS2, gS3
4	M	M4; M1,M3; ZE ; gS1, gS2

5	M	M4g; M1,M3; M2; M4; ZE; Zp; Re; gT1, gT2, gT3; C; gS1
6	M	M4g; M2; M1,M3; ZE; Re; gT1, gT2, gT3; C
7	M	M4g; M1,M3; M4; M2; ZE ; gT1, gT2, gT3; C
8	M	M4; M1,M3; M2; ZE; Re; gS1, gS2, gS3, gM1, M2; C
9	M	M4; M1,M3; ZE ; gS1, gM1, gM2
10	M	M4g; M1,M3; Zs; gT1, gT2, gT3; C
11	M	M4g; M4; Zs; ZE ; gT1, gT2, gT3, gS2, gM2; C
12	M	M1,M3; Zs ; gT1, gT2, gT3; C
13	M	M4; ZE ; gS1, gS2, gS3
14	M	M4; M ,M3; ZE; ZS; ZI ; U6; gS1, gS2, gS3; C; gM1, gM2, gM3
15	M	M4; ZE ; gT2
Miškų ūkio ir žemės ūkio paskirties žemė		
1	MZ	M4; M4g; Zp; ZE; U2m; U5; gT2, gT3; C
2	MZ	M4g; ZE; U2m; gT2, gT3
3	MZ	M4; Zp; ZE; U2m; U5; gS1, gS2, gS3, gM3; C
4	MZ	M4; M1,M3; M2; Zp; ZE; U2m; Re; gS2, gS3; gM2; C
5	MZ	M4; M1,M3; M2; ZE; U2m; U5; Re; gS2, gS3
6	MZ	M4g; M1,M3; ZE; U2m; U5; gT2, gT3
7	MZ	M4; M1,M3; Zs; ZE; Zi; U2m; U5; gM2, gM3, Gs2; C
8	MZ	M4; M1,M3; Zp; ZE; U2m; U5; gT1, gT3; gM1, gM2, gM3
9	MZ	M4g; M4; M1,M3; Zp; ZE; U2m; gT2, gT3, gM2; C
10	MZ	M1,M3; M2; Zp; ZE; U2m; Re; gS2, gS3
Vandens ūkio paskirties žemė		
	H	Išskirta didesniuose, nei 25 ha ploto valstybiniuose vandens telkiniuose
Kitos paskirties žemė		
1	K	U1k; U3; U5; U6, M2; Zu; gT2, gT3; N2; C
2	K	U1; U3; U5; M2; Zu; Gm3; N2; C
3	K	U2d; U5; M2; Zu; gM3
4	K	U2d; U5; M2 ; Zu; gT3
5	K	U2v; M2; Zu; C
6	K	U2d; U5; M2; Zu; gM2; C
7	K	U2d; U5; M2; Zu; gM3; C
8	K	U2v; U5; M2; Zu; gM3
9	K	U2v; M2; Zu
10	K	U2v; M2; Zu
11	K	U2v; U5; M2; Zu; gM3
12	K	U2v; U5; M2; Zu gM3
13	K	U2d; U5; M2; Zu; N2
14	K	U2d; U3; U5; M2; Zu; gM3; N2
15	K	U2d; M2; Zu; gM3
16	K	U2v; M2; Zu;
17	K	U2v; U5; M2; Zu; gM3;
18	K	U2d; U5; U6; M2; Zu; gS3, gM3; N2
19	K	U2d; U3; U5; M2; Zu; N2; C
20	K	U2v; U5; M2; Zu; gS3;
21	K	U2v; U5; M2; Zu
22	K	U2v; U5; M2; Zu ; gS3

23	K	U2d; U5; M2; Zu ; gM3; C
24	K	U2v; M2; Zu
25	K	U2d; M2; Zu; N2
26	K	U2v; U5; M2; Zu; N2; C
27	K	U2v; U5; M2; Zu; gM2
28	K	U2v; U5; M2; Zu; gM3
Kitos paskirties žemės, intensyvios rekreacijos žemė		
1	K(R)	U2v; U5; M2; Ri; gT3; N2
2	K(R)	U2v; U5; M2; Ri; gS2, gS3
3	K(R)	U2v; U5; M2; Ri; gS2
4	K(R)	U2m; U5; M2; Ri; gS3
5	K(R)	U2m; U5; M2; Ri; gS3
6	K(R)	U2m; U5; M2; Ri; Re; gM3; C
7	K(R)	U2m; U5; M2; Ri; gM2, gM3; N2; C
Kitos paskirties žemės, intensyvios rekreacijos ir miškų ūkio paskirties žemė		
1	K(R)M	U2v; U6; M2; ZR; Ri; Re; gS2, gS3, gM2, gM3; C
2	K(R)M	U2v; U5; M2; ZR; Ri; gS3
3	K(R)M	U2v; U5; M2; ZR; Ri; gS3
4	K(R)M	U2m; U5; M2; Ri; Re; gS1, gS2, gS3; C; Z _R
Kitos paskirties žemės, naudingųjų iškasenų gavybos teritorija		
1	K(N)	U2m; N1
2	K(N)	N1
3	K(N)	N1
4	K(N)	N1
5	K(N)	N1
6	K(N)	N1
7	K(N)	N1
8	K(N)	N1; C
9	K(N)	N1
10	K(N)	N1
11	K(N)	N1
Institucinės saugomos teritorijos		
1	*	Pagal Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos sprendinius
2	*	Pagal Labanoro regioninio parko ir jo zonų ribų bei tvarkymo planą
3	*	Pagal Sirvėtos regioninio parko ir jo zonų ribų bei tvarkymo planą
4	*	Pagal Gražutės regioninio parko ir jo zonų ribų bei tvarkymo planą

10. IGALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMAS

10. IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO ĮGYVENDINIMAS

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimui turi būti parengti aplinkos apsauga, kultūros paveldo išsaugojimą, darnią savivaldybės teritorijų plėtrą užtikrinantys teritorijų planavimo dokumentai ir kiti aktualūs projektai.

Aplinkos apsauga:

- Vandens telkinių apsaugos juostų ir zonų nustatymo specialusis planas.

Kultūros paveldas:

- Skelbiamų saugomais kultūros paveldo objektų ir steigiamų saugomomis vietovių teritorijų, apsaugos zonų riboms nustatyti apsaugos specialieji planai;
- Galimybių studijos dvarų sodybų, etnografinių kaimų ir kitų kultūros paveldo objektų pritaikymui pažintiniam turizmui.

Transporto infrastruktūra:

- Vietinės reikšmės kelių rekonstravimo ir galimybių studija;
- Keleivių vežimo autobusų transportu galimybių studija.

Civilinė sauga:

- Civilinės saugos infrastruktūros specialusis planas (ryšium su naujos elektrinės statyba).

Teritorijų planavimas:

Bendrieji planai:

- Dūkšto miesto bendrasis planas

Specialieji planai:

- Ignalinos rajono savivaldybės rekreacinių teritorijų arba jų dalių specialieji planai;
- Miestų administracinių ribų keitimo specialieji planai (pagal poreikį);

Detalieji planai (teritorijų):

- Miestelių, jų dalių detalieji planai M1:2000 (*Linkmenų, Kazitiškio, Ceikinių, Tverečiaus, Didžiasalio, Vidiškių, Naujojo Daugėlišio, Rimšės*), kurių sudėtis, tikslai ir uždaviniai atitinka bendrųjų planų reikalavimus.
- Miestelių ir kaimų, jų dalių (*Linkmenų, Kazitiškio, Ceikinių, Tverečiaus, Didžiasalio, Vidiškių, Naujojo Daugėlišio, Rimšės*) ir rekreacinio prioriteto zonose esančiuose kaimų (*Grybėnų – Pagurbės k., Kukutėlių – Ryžiškės k., Čižiūnų k., Mažėnų k., Medeišių k., Margavonės – Jakėnų k., Daržininkų – Petrikonių – Uždelių–Miliaučiškės k., Moliakalnio – Driškūnų – Varnų – Žasinių – Ščiurio – Rojaus – Tarasiškės – Beržininkų – Vėderinių – Antaniškės k., Vėlūnų, Bieniūnų – Girdžiūnų k., Naujasodžio – Pažiezdris – Jovaraučiškių – Varniškės – Rukšėnų – Subišio – Krivasalio – Sidariškių k.*) detalieji planai su siūloma rengti koncepcijos nustatymo stadija. Koncepcija tvirtinama Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka.
- Gyvenamųjų vietovių, jų dalių (*Leileikų, Kazokinės, Salomenkos, Bernotų, Gilutų, Erzvėto, Mėčionių, Navikų, Dietkauščiznos, Dvaryščių, Šiūlėnų, Janionių, Taujūnų, Meikštų, Gaidės*) detalieji planai.
- Konvertuojamų kolektyvinių sodų teritorijų (jų dalių) detalieji planai.

Privalomi rengti detalieji planai (sklypų / sklypų grupių) urbanizuotose vietovėse ir jų plėtros zonose (reglamentas U1, U5, U2d, U2v, U2m):

- Iki Dūkšto miesto bendrojo plano ir kitų gyvenamųjų vietovių teritorijų detaliųjų planų parengimo galimas sklypų / sklypų grupių detaliųjų planų rengimas vadovaujantis galiojančiu teritorijų planavimo dokumentu (išplanavimo projektu).
- Kitos žemės naudojimo paskirties sklypų / sklypų grupių, *esančių miestelių ir kompaktiškai užstatytose ar betarpiškai besiribojančiose su užstatyta teritorijose*, rengiami detalieji planai.
- Žemės ūkio naudojimo paskirties sklypų / sklypų grupių, *esančių miestelių ir kompaktiškai užstatytose ar betarpiškai besiribojančiose su užstatyta teritorijose ir nutolusių iki 200 m atstumu nuo užstatytų teritorijų*, rengiami detalieji planai.
- Žemės ūkio naudojimo paskirties sklypų / sklypų grupių, *esančių miestelių kompaktiškai užstatytų vietovių (reglamentas U1) plėtros zonose bei nutolusių nuo užstatytos dalies toliau kaip 150 metrų* rengiami detalieji planai tik patvirtinus koncepciją. Plėtros zonų dydis nustatomas konkrečiu atveju individualiai atsižvelgiant į vietovės gamtinę, aerografinę, urbanistinę situaciją ir susisiekimo infrastruktūrą.
- Keičiant ūkininkų sodybų sklypų, *esančių miestų, miestelių ir gyvenamųjų vietovių teritorijose*, žemės ūkio naudojimo paskirtį į kitą, rengiami detalieji planai (*Grybėnų – Pagurbės k., Kukutėlių – Ryžiškės k., Čižiūnų k., Mažėnų k., Medeišių k., Margavonės – Jakėnų k., Daržininkų – Petrikonių – Uždelių– Miliaučiškės k., Moliakalnio – Driškūnų – Varnų – Žasinių – Ščiurio – Rojaus – Tarasiškės – Beržininkų – Vėderinių – Antaniškės k., Vėlūnų, Bieniūnų – Girdžiūnų k., Naujasodžio – Pažiezdrio – Jovaraučiškių – Varniškės – Rukšėnų – Subiškio – Krivasalio – Sidariškių k.*).

Privalomi rengti detalieji planai (sklypų / sklypų grupių) agrarinio prioriteto teritorijose (reglamentas U2m):

- Žemės ūkio ir kitos žemės naudojimo paskirties sklypų / sklypų grupių, *esančių agrarinio prioriteto užstatytose kaimų teritorijose ir betarpiškai besiribojančiose su užstatyta teritorijose*, rengiami detalieji planai.

11. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS

11. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje rezervuojamos teritorijos susisiekimo sistemos, inžinerinės infrastruktūros plėtrai, valstybės sienos apsaugos ir atskirų objektų plėtos poreikiams.

Teritorijų rezervavimas valstybės sienos apsaugai ir infrastruktūrai

Valstybės sienos apsaugai rezervuojamos teritorijos:

- **Pasienio juosta.** Žemė ir vandenys, kuriais eina pasienio juosta, yra valstybės nuosavybė, žemė ir vandenys, perduodami naudotis Valstybės sienos apsaugos tarnybai.
- **Ignalinos rinktinės sklypas,** esantis Vilniaus g. 76, Ignalinoje;
- **Ignalinos rinktinės Puškų užkardos sklypas,** esantis Puškų kaime, Ignalinos rajone;
- **Ignalinos rinktinės Tverečiaus užkardos sklypas,** esantis Daktorių kaime, Ignalinos rajone.

Teritorijų rezervavimas inžinerinės infrastruktūros plėtrai

Teritorijų rezervavimas vandentiekio infrastruktūrai:

- Naujų vandenviečių įrengimui Žydeliuose, Ginučiuose ir Janionyse;
- Esamų vandenviečių rekonstravimui, papildomų gręžinių įrengimui, Bėčiūnuose, Kazokinėje, Palūšėje, Dūkšteliuose, Mielagėnuose, Taujūnuose, Rimšėje, Dietkaučiznoje ir Erzvėte;
- Vandens gerinimo įrenginių statybai Bėčiūnuose, Kazokinėje, Palūšėje, Ceikiniuose, Rubelninkuose, Dūkšteliuose, Kazitiškyje, Grybėnuose, Linkmenyse, Grikiapelėje, Mielagėnuose, Gilūtoje, Bernotuose, Mėčionyse, Naujajame Daugėliškyje, Mažėnuose, Taujūnuose, Šilėnuose, Mikalave, Meikštuose, Dietkaučiznoje ir Erzvėte. Pagal galimybes vietą vandens gerinimo įrenginiams parinkti esamų vandenviečių teritorijose.

Teritorijų rezervavimas vandenvialos infrastruktūrai:

- Esamų nuotekų valymo įrenginių rekonstravimui Ignalinoje, Palūšėje, Ceikiniuose, Didžiasalyje, Dūkšteliuose, Linkmenyse, Mielagėnuose, Taujūnuose, Rimšėje ir Vidiškėse;
- Naujų nuotekų valymo įrenginių statybai Bėčiūnuose, Kazokinėje (apie 0,4 ha), Žydeliuose, Rubelninkuose, Navikuose, Dūkšte, Grybėnuose, Ginučiuose, Gilūtoje, Bernotuose, Mėčionyse, Naujajame Daugėliškyje, Mažėnuose, Šilėnuose, Janionyse, Mikalave, Meikštuose, Tverečiuje, Dietkaučiznoje ir Erdvėte.

Teritorijų rezervavimas dujų tiekimui:

- Magistralinio dujotiekio Pabradė - Visaginas atšaką į Zarasus. Teritorijoms 200 m nuo tokių dujotiekių taikomi apribojimai gyvenamajai statybai;
- Dūkšto ir Ignalinos dujų skirstymo stotims. Numatant užstatymą reikia įvertinti dujų skirstymo stočių sanitarines apsaugos zonas (500 m.).

Teritorijų rezervavimas elektros tiekimui:

- 330 kV įtampos elektros perdavimo linijos Visagino AE – Kruonio HAE statybai.

Teritorijų rezervavimas rekreacinių, bendro naudojimo ir visuomeninių objektų infrastruktūros plėtrai

11.1. lentelė. Orientacinis teritorijų rezervavimo poreikis rekreaciniams, sporto bendro naudojimo ir visuomeniniams objektams

Eil. Nr. brėžinyje	Teritorijos vieta	Teritorijos pavadinimas	Preliminarus Plotas, ha
Ignalinos seniūnija			
1		Ignalinos miesto kapinės su plėtros teritorija	Apie 2,6 ha
2	Palūšė	Teritorija prie paminklo M.Petrauskui, bibliotekos	Apie 1,0 ha
3	Palūšė	Paplūdimys	Apie 0,10 ha
4	Palūšė	Paplūdimys	Apie 0,15 ha
5	Meškėnai	Paplūdimys prie Vajuonio ežero	Apie 0,60 ha
6	Strigailiškis	Paplūdimys	Apie 0,20 ha
7	Bėčiūnai	Sporto aikštelė	Apie 0,20 ha
8	Vėlionys	Paplūdimys	Apie 0,15 ha
Dūkšto seniūnija			
9	Dūkštas	Sporto aikštelė	Apie 1,0 ha
10	Dūkštas	Miesto paplūdimys	Apie 0,15 ha
11	Dūkštas, Zarasų g.	Skveras	Apie 0,03 ha
12	Dūkštas, Aušros g.	Vaikų žaidimų aikštelė	Apie 0,5-0,7 ha
13	Dūkštas, Aušros g.	Automobilių stovėjimo aikštelė	Apie 0,05 ha
14	Kaniūkai	Kapinės su plėtros teritorija	Apie 1,3 ha
Kazitiškio seniūnija			
15	Kazitiškis	Vaikų žaidimų aikštelė	Apie 0,5 ha
16	Švedriškė	Kapinių plėtros teritorija	Apie 1,5 ha
17	Švedriškė	Automobilių stovėjimo aikštelė prie kapinių	Apie 1,8 ha
Naujojo Daugėlišio seniūnija			
18	Molinė	Paplūdimys prie Dysnos upės	Apie 0,10 ha
19	Ravų k.	Paplūdimys	Apie 0,10 ha
Ceikinių seniūnija			
20	Ceikinių k.	Vasaros estrada	Apie 0,27 ha
Tverečiaus seniūnija			
21	Tverečiaus mst.	Skveras	Apie 0,30 ha
Vidiškių seniūnija			
22	Vidiškės	Stadionas	Apie 1,40 ha
23	Vidiškės	Paplūdimys prie Varnio ežero Nr.1	Apie 0,50 ha
24	Vidiškės	Paplūdimys prie Varnio ežero Nr.2	Apie 1,00 ha
25	Vidiškės	Skveras tarp bažnyčios ir Melioratorių g.	Apie 0,60 ha
26	Vidiškės	Poilsio zona nuo Melioratorių g. iki mokyklos sklypo	Apie 1,20 ha
27	Bališkių k.	Kapinės su plėtros teritorija	Apie 0,71 ha
28	Navikų k.	Kapinės su plėtros teritorija	Apie 0,09 ha
29	Ažušilės k.	Kapinės su plėtros teritorija	Apie 0,10 ha
30	Maksimonių k.	Kapinės su plėtros teritorija	Apie 0,22 ha
31	Prisieginės k.	Stačiatikių kapinės su plėtros teritorija	Apie 0,35 ha
32	Jonėnų k.	Kapinės su plėtros teritorija	Apie 0,66 ha
33	Rimšėnų k.	Kapinės su plėtros teritorija	Apie 0,19 ha
34	Lobinių k.	Kapinės su plėtros teritorija	Apie 0,20 ha
35	Kaneišių k.	Kapinės su plėtros teritorija	Apie 0,22 ha
36	Kaneišių k.	Senosios kapinės su plėtros teritorija	Apie 0,12 ha
37	Kukoriškės k.	Kapinės su plėtros teritorija	Apie 0,07 ha

Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje rezervuojamų teritorijų susisiekimo sistemos, inžinerinės infrastruktūros plėtrai, valstybės sienos apsaugos ir atskirų objektų plėtros poreikiams sąrašas yra kintamas, todėl gali būti pastoviai pildomas naujais objektais be Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo.

12. PRIEDAI

GRAFINĖ DALIS